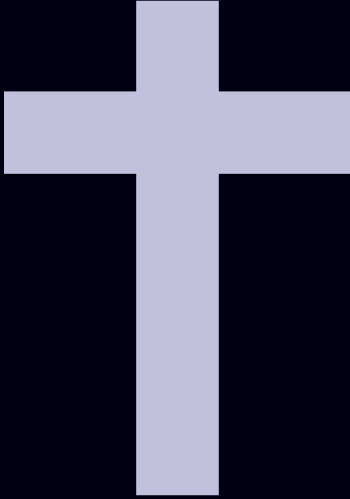

Luka

The Gospel According to Luke in the Bayash dialect of the
Romanian language

Luka

The Gospel According to Luke in the Bayash dialect of the Romanian language

copyright © 2018 Pioneers

Language: Bayash (Romanian)

Dialect: Bayash

Translation by: Pioneers

DRAFT VERSION

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2022-04-04

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 19 Apr 2022 from source files dated 19 Apr 2022

4f9f9ae0-0ef8-56e8-b029-fd38a1a2bfd8

Contents

Luka 1

Evandjelje dă pă Luka

Asta Evandjelje u skris unu om Luka kari are doktor misionar kari u putovulit ku apostol Pavle (vejs Kol 4,14; Flm 24; 2 Tim 4,11) kari nu are židov. Asta kenvijă opisilešči kum su avut Isus, kustu aluj, ânvcăcăla, čudesur, morče pă krušni, uskrnuće dăm morc, unesenje âm nor. Una dăm mari temă dăm asta Evandjelje aj kă Isus ispunulešči obečanje kari Dimizov u dat alu Izrael âm Stari zavjet šă kă radosna vijest nuj numa dă židovur mar šă dă židovur kari nus. Âm asta Evandjelje Isus spunje dă mulči temur molitvur, Duh Svânt, fălušăjă, zahvalnost šă banj. Asta kenvijă arată kum Isus u izliječilit šă u jărtăt alu mulc ominj, alu ominj kari as re tari bičež ili opsjednuti ku demonur, sărašj, grešnici, mulči mujer. Luka asta u skris, 65. aj dă pă Krist.

Luka skrijă karči păntru Teofil dă kustu alu Isus

¹ Ka kum šćijec mulc su apukat să skrijă dogadajur šje Dimizov u obečalit a su dogodulit ăntri noj. ² Orikic as re svedoci dăm kap dă šje ur skris šje ur văzut šă šje svite Isus, jej ăs slugurlje alu vorba. ³ Aša šă ju mam ăngăndit dăm elši pă rănd să skruv kutotu păntru činji, glavni Teofile. ⁴ Aša să fij siguran šă să poc arăta šă să spuj dă ănkridală dă vorbilje dă šje u fost ănvăcat kă aj aje anume.

Ăndalu spunji alu Zaharija kum su ave Ivan Krstitelj

⁵ Âm zăljiljelje kănd kralj Herod vladale âm Judeja, are unu popă šje să čima Zaharija dăm svečenički rodu alu Abiji, [†] šă mujere aluj isto are dăm pleme alu Aron. Je să čima Elizabeta. ⁶ Amăndoj ăs re âm oči alu Dimizov făr dă duvină, pravedni kă jej cănje toči zapovjedurlje šă pravilurlje alu Domnu anostru. ⁷ Jej asre făr dă kupij, daje kă Elizabeta nu puće să ajvi kupij, šă amăndoj asre tari bătărnj.

⁸ Kănd una ză, Zaharija služule ka popa alu Dimizov âm Hram, u vinjit vreme pă grupa aluj să služulaskă. ⁹ Dă pă običaju ăntri pop lu izabralit ku kockă să mergă âm svetište alu Domnu să prinusulaskă miomiosur. [‡] ¹⁰ Šă ăntreg narodu aščipta afară âm udvar šă să aruga âm vreme dă mirosur.

¹¹ Atunšje ăndalu alu Domnu su năstămit âm Hram alu Zahariji dădănenenci pă desna parci: [§] dă žrtvenik hundi are miomiris. ¹² Zaharija kănd u văzut pă ăndal tari su ănfrikušatăsă.

¹³ Daje ăndalu ju zăs: “Nuči sprije, Zaharija! Arugală ata u fost auzătă. Mujere ata Elizabeta u ave fišjor, šă tu vi da numi Ivan. ¹⁴ Vi ave fălušăje šă slavlje šă mulc sur âm făluša la fătala aluj. ¹⁵ Kă jăl ănume u fi mari âm oči lu Domnu anostru. Vin šă tari butură no be. Mar âm injima alu mumăsa jăl u fi umpljet ku Duhu Svânt. ¹⁶ Mulc fišjori kari ăs Izraelci sur ăntoršji dă rănd dă la jăl âm napoj la Domnu Dimizovu alor. ¹⁷ Jăl u meržji âm nenče alu Domnu ka vjesniku âm duhu šă âm pučere alu Ilija kari are dă kănva prorok să pomirilaskă pă kupiji ku tatusurlje, să ăntorkă pă eje kari ăs nevjerni să apušji mudrost dă la heje kari ăs pravedni, să pripremalaskă narod păntru Domnu.”

¹⁸ Ali u zăs Zaharija alu ăndalu Gabrijel kari stăče âm nenče alu Dimizov: “Dă pă šje uj šči kă aje aj ănume? Tu vejs kă mes aku om bătărnj šă băšăca ame aj isto âm aj.”

¹⁹ Ăndalu ju ăntors vorba: “Numilje amnjov aj Gabrijel šă ju mes ku Dimizov ^{*} să askultă šje mu spunji, aša mes mănăt să svitesku ku činji šă săc aduk Hir fălos. ²⁰ Punji mă ureci, kănd mar nu maj ănkruzit dă vorbasta šje cam spusu, tu njimika nu vi puće sviti păn šje no su dogoduli asta šje cam spus. Vorbilje šje cam spus ur fi âm pravă vremi.”

²¹ Lume aščipta afară pă Zaharija, šă să čudule šje fašji atita dobă âm svetište. ²² Kănd u vinjit afară nu puće să svitaskă. Jăl svite âm znakovur šă nu puće să svitaskă njimika păn šje nu ju su ave kupilu. Šă atunšje ur prišjepi kă u avut vizijă âm svetište.

²³ Kănd u završălit vreme dă služba aluj âm Hram, Zaharija u fužjit akasă. ²⁴ Atunšje maj dă pă zăljilje băšăca aluj u rămas gărjonă, šă nu jăšă afară šinšj lunj. [†] Elizabeta u zăs: ²⁵ “Domnu aj ala kari u făkut asta aku: Dimizov su ujtat pă minji ku milă šă u lot ăndărăt rušanje dăm oči alu ominj.” [‡]

Ăndalu spunji alu Marija kum su ave Isus, Fišjoru alu Dimizov

^{*} 1,2 jej ăs slugurlje alu vorba ili “služule alu Dimizov aša spunje alu ominj dă poruka aluj.” [†] 1,5 Abija are poglavar kari ave grupă dă pop a toc jeje asre potomci alu Aron, kari are elši pop dă Izrael (vedi 2 Ljet 24). [‡] 1,9 Svečeniți trăbuje să acăci tamjan kari are dulšji mândru miros, dăde prinos alu Dimizov âm tota điminjaca šă dă sara pă poseban oltar âm nontru âm Hram. [§] 1,11 desna parci lok hundi ăndalu are pă lok dă Čast ^{*} 1,19 ju mes ku Dimizov âm original skrijă: “kari stă la Dimizov”. Asta aj zăs ka ukor alu Zaharija. Prisutnostu alu Gabriel, kari vinji direktno dă la Dimizov, ar trăbujti să fijă dovoljan dokaz alu Zahariji. [†] 1,24 Dă pă šinšj lunj, toc u vide kă aj gărjonă. Atunšje ominji nu su akăca dă Elizabeta kă inka aj nerotkinjă. [‡] 1,25 Asta aj daje kă sămce rušănji kă je nu ave kupij.

²⁶ Šasă lunj dă kănd Elizabeta are gărjonă, Dimizov u mănat pă andalu aluj pășci Gabrijel ăm varuș ăm Galileja kari să čamă Nazaret. ²⁷ Jăl u vinjit la fată ăm pâr kă su zaručulit ku Josip kari are potomku alu Kralju David. Je să čima Marija. ²⁸ Gabrijel u vinjit šă u zăs: “Ănfălušešćici tu kari ješč izabralit! Domnu ăj ku činji! Blagoslovulită ješč tu ăntri mujer!”

²⁹ Marija are uznemirenă dă pozdravu aluj šă je u ănșjirkat să să ăngăndaskă šje značalešći. ³⁰ Andalu ju zăs alji: “Nuc fiěj frikă, Marija! Tu aj aflat la Dimizov milă.” ³¹ Punji ureči, vi rămănje gărjonă, vi făta fișjoru šă tu ji punji numi Isus! ³² Jăl u fi mari, šă u fi čimat Fișjoru lu Hăl Maj Mari! Šă Domnu Dimizov ju da autoritet să vladalaskă ka kralju ka kum ăj predaku aluj David. ³³ Šă jăl u vladalit ăm familija lu Jakov dă erikeš, šă kraljevstva aluj nu ave kraj!”

³⁴ Marija u ăntribat atunșje pă andal: “Kum poči asta fi kă ju mes fată ăm pâr!”

³⁵ Andalu ju ăntors vorba: “Duhu Svănt u vinji pă činji, šă pučere dă Hăl Maj Mari ću astupa ku umbră. Dăm ala rănd Kupilu Svănt šje u fi fătad dă la činji u fi čimat Fișjoru alu Dimizov. ³⁶ Punji ureči: Rodăkinja asta Elizabeta ăj bătărnă šă isto u ave fișjor, kă je nu puče să ajvi majmult, ali aku ăj mar ăm șasă lunj dă kănd ăj gărjonă. ³⁷ Kă njimika nuj nemoguće alu Dimizov!”

³⁸ Atunșje u zăs Marija: “Da ju mă ligizesk ku asta să fjuv ropkinja alu Domnu. Lasă fiěj aša kum tu zăšj.” Atunșje andalu u fužjit dă la je.

Elizabeta u kunuskut pă kupilu alu Marija dăm injimă kă jăl ăj Mesija

³⁹ Dovă tri zălji dă pă aje Marija su gătat šă u mers pă kalji, je su ăngribit ăm unu sat ăm Judeja pă đal. ⁴⁰ Akulo are kasa lu Zaharija. Je u tunat ăm nontru šă su pozdravalit ku Elizabeta. ⁴¹ Kum u auzăt Elizabeta pozdravu lu Marija u sămcăt pă kupilu alji kum tari su mișkat ăm injimă, šă Elizabeta are pljină ku Duhu Svănt. ⁴² Elizabeta tari u mužjit lu Marija: “Maj tari ješč blagoslovulită tu ăntri mujer, šă blagoslovulită ăj kupilu atov! ⁴³ Adișje mes aša bitnă, kă tu mama lu Domnu amnjov vinji să mă posjetilaskă? ⁴⁴ Kă dăm momentu šje am auzăt pozdravalala ata, kupilu amnjov tari su mișkat dă fălușăjă ăm injima ame! ⁴⁵ Blagoslovljenă daje kă tu aj ănrizut kă šje Domnu cu igirit sigurno u fi!”

Marija slavalešći pă Dimizov ăm kăncit

⁴⁶ Atunșje Marija u zăs:

“Duša ame ăl slavalešći pă maj mari Domn,

⁴⁷ šă duhu amnjov să ănfălušešći ăm Dimizov Spasitelju amnjov,

⁴⁸ daje kă jăl su ujtat ku milă pă minji pă poniznă ropkinja aluj,

aku toči generacijurlje mur čimamă blagoslovljenă,

⁴⁹ daje kă svemogući Dimizov u făkut mari djelur ku minji,

šă numilje aluj ăj svănt.

⁵⁰ Pălăngă totă sămănca, Dimizov ăj milos

pălăngă eje kari ăl poštivalešći.

⁵¹ Ku mănă aluj jăl u făkut pučernjișji lukrur.

Jăl u arunkat afară pă eje kari asre ponosnă ăm sufljičilje alor šă pă eje kari asre umișljeni.

⁵² Pă heje bălour vladar lju vărli dă pă prijestolje,

a pă heje kari ăs ponizni lju riđikatulji.

⁵³ U rănjit pă flămănz ku mănkari bună,

a pă găzdașji lju mănă ku mănjlje golji.

⁵⁴ Jăl u ažutat pă Izrael sluga aluj

su ăngănditusă dă milă aluj,*

⁵⁵ ka kum u obečalit alu preci anoștri dă kănva

să fiěj pljinj dă milă pălăngă Abraham šă pălăngă potomku aluj dă erikeš.”

⁵⁶ Marija u rămas ku Elizabeta tri lunj atunșje su ăntorsăsă akasă.

Ivan Krstitelj su avutăsă

⁵⁷ Kănd u vinjit vreme alu Elizabeti să ajvi kupil, je u fătad fișjor. ⁵⁸ Šă kănd ur auzăt susjedi šă njamu kă Domnu are bun pălăngă je, jej ur vinjit una la je šă să ăm făluše ku je una.

⁵⁹ Kupilu trăbuje să fiěj obrezalit pă optă (8) zuva, šă kănd or vinjit una să fakă asta, jej gănde să ăj đe numi Zaharija dă pă tatusu. ⁶⁰ Mumăsă u odbijilit šă u zăs: “Nu, jăl su čima Ivan.”

⁶¹ Ali jej ur zăs: “Njime dăm njamuc nu u fost čimat dă pă numiljala!” ⁶² Šă aša jej ăntriba ku znakur pă tatusu alu kupilula, kum su čima. ⁶³ Zaharija u šjirut pločică dă skris šă u skris: “Ivan ăj numilje

Š 1,30 Tu aj aflat la Dimizov milă Idiom “află milost” značalešći kă benji ješč apukat dă la šjinjiva: “Dimizov u odlučulit kă cu da mila” ili “Dimizov cu arăta bunjeme aluj.” * 1,54 Dimizov nu poči ămujta. Kănd ăș dușji ăm firi, Dimizov să ăngădešći, aje značalešći kă Dimizov djeluvulešći dă pă obečanje šje u dat. Asta svitešći dă obečanje aluj: “u obečalit alu preci anoștri kă u fi milosrdan.” 1,55 Gal 3,16

aluj!” Toc asre ämirac. ⁶⁴ Šä däm ala šas Dimizov u däsivkut gura alu Zaharija šä poči sä svitaskä. Šä jäl däde slavä alu Dimizov!

⁶⁵ Atunšje frika u vinjit pä tot susjedu šä äm totä parče dä Judeja pä m ðalur šä spunje šje su dogodulit. ⁶⁶ Toc kari ur auzät dä aje cänje äm firi šä sä ängände: “Šje u fi däm ala kupil? Anume mäna alu Domnuluj† are ku kupilula Ivan.”

Zaharija prorokuvulešči šjinji äj Mesija šä Ivan

⁶⁷ Zaharija, tatusu alu Ivan are pljin dä Duhu Svänt, atunšje prorokovale šä zäšje:

⁶⁸ “Slava alu Domnu Dimizov alu Izrael,
Kä jäl u vinjit šä sä otkupilaskä pä narodu aluj!

⁶⁹ Jäl u räðikat pä ntru noj pä spasitelju silni!‡

Däm potomstva lu sluga amnjov la kralj David.§

⁷⁰ Asta nju fost spus

däm gurälje dä proroci aluj svänc dä känva:

⁷¹ spasenje dä la dužmanji anoštri

šä däm mänj* kari toc nji mä rzälešči.

⁷² Are milosrdan pä längä preci anoštri,

šä u ispunulit savezu aluj svänt.

⁷³ Äm zakletvä kari u dat lu Abraham, alu predaku anostru:

⁷⁴ sä nji izbavalaskä däm mänj alu dužmanj,

sä pučenj poslužulenj pä jäl fär dä frikä,

⁷⁵ šä sä kustänj svänt šä ðirept äm toçi zäljilje dä kustu anostru.

⁷⁶ Šä tu Ivan fišjoru amnjov, tu vi fi čimat proroku alu Maj Mari Dimizov,

kä tu vi meržji äm nenče alu Domnuluj šä sä äj ðireš kalje aluj,

⁷⁷ Tu vi da alu lume lu Dimizov, Hir fälös dä spasalala

šä dä jirtala dä grehurlje alor.

⁷⁸ Kutotu asta äj dä ränd dä sufljitu milos alu Dimizovu anostru,

ka sorilje kari svtilizešči u vinji afarä däm nor pä noj sus†

⁷⁹ u da luminä alu eje kari šaði äm tunjerik,‡ šä äm umbra alu morči.

Nju punji pišjorilje anoštri pä kalje dä putuljalä.”§

⁸⁰ Ivan u kriskut šä sä ämbälurit äm duh. Kusta äm pustinjä pä n šje nu su arätat javno alu Izraelc.

2

Isus su avut äm Betlehem

(Mt 1,18–25)

¹ Äm aje vremi dä pä šje su avut Ivan, zapovjed u fost mäna tä dä la car August sä fakä skritura dä stanovništvo äm ä ntragä cara. ² Aje are elši skritura dä stanovništvo kari u fost känd Kvirinije are vladar dä Sirija. ³ Aša toc ur mers sä sä prijavalaskä äm varušu hundi preci alor u kustat.

⁴ Aša Josip däm mik varuš Nazaret äm Galileja, u mers äm varuš Betlehem äm Judeja hundi su avut David daje kä jej as re njamu alu kralj David.* ⁵ Josip u mers akulo sä sä jivaskä dä skritura una ku Marija zaručnica aluj, kari are gä rjonä. ⁶ Šä kum asre däm Betlehem akulo vreme u vinjit sä sä ajvi kupilu. ⁷ Je u avut elši fišjor, lu ä nvalitälu šä lu pus äm hištalov† daje kä nu are soba pä ntru jej äm fugadov.‡

Änðalu najavalašči alu pastiri kä Isus Spasitelj su avut

⁸ Äm ala lok dä apropi dä Betlehem asre pastirur kari rä mänje afarä pä otvoreno šä pä ze stadurlje alor totä nopče. ⁹ Šä däm turdatä su pojava lit ä nðalu alu Domnuluj! Änðalu u stat äm nenče alor, šä

† 1,66 mäna alu Domnuluj äj pučere alu Domnu: “pučere aluj are ku jäl”. ‡ 1,69 Äm original skrijä: “rog dä spasenje pä ntru noj”. Rog dä životinjä are simbol dä pučere alji sä sä potä branalaskä. Dä Mesija sä svitešči ka kum ar fi jäl rog kari ari pučeri sä spasalaskä Izrael ka “šjinjiva ku pučeri sä nji spasalaskä.” § 1,69 äm original skrijä: “äm kasa alu sluga aluj David”. Kasa alu David predstavalešči familija aluj, potomci aluj. * 1,71 Vorba “mäna” predstavalešči pučeri kari rej ominj koristilešči protiv dä ominji alu Dimizov.

† 1,78 Asta äj metaforä dä ðriptači. Äjišje sä svitešči dä duhovna ðriptači kari Spasitelj u da ka kum sorilje vinji afarä kari svtilizešči pä pä mänt. Vedi Mal 4,2. ‡ 1,79 eje kari šaði äm tunjerikasta äj metaforä hundi nuj duhovna ðriptači. Alu heje ominj kari lji falalešči duhovna ðriptači svitešči kä jej šaði äm tunjerik: “ominji kari nu ščijä ðriptači.” § 1,79 kalje dä putuljalä äj metaforä dä kust kari osoba ari putuljalä ku Dimizov: “sä kustänj kust ku putuljalä” ili “sä umblänj pä kalji kari nji dušji la putuljalä”. * 2,4 Betlehem are mik varuš, akulo David su avut, a u fost zäs kä akulo su ave šä Mesija (Mih 5,2). † 2,7 hištalov are čist, molji šä uskat ka fänu, sä fija molji pä ntru kupil mik. Marija šä Josip as re una äm aje prostorijä hundi as re živadur. ‡ 2,7 nu are soba pä ntru jej äm fugadovdaje kä u vinjit mulc ominj äm Betlehem sä sä prijavalaskä pä skritura dä stanovništvo.

slava alu Domnuluj lju svitlázăt pă jej. Šă pastiri u gâlbănjit ăm ubraz dă frikă. ¹⁰ Ali ađđu alu lju zăs: “Nu vâ fîjă frikă! Ju vjuv sâ vâ aduk Hir fâlos, dă mari fâlušăjă pântru totă lume. ¹¹ Ăm varušu hundi su avut Kralj David, astăs su avut Spasitelj. Jăl are Krist, Domnu! ¹² Asta ăj znak dă pă kari sâ ăl šćijec: voj vic afla pă kupilu ănvălit ăm hištalov.”

¹³ Atunșje dăm turdată lăngă parće dă ađđu u vinjit mulc ađeđ dăm nor kari hvalale pă Dimizov. Šă jej slavale:

¹⁴ “Slava alu Dimizov ăm nor

șă pă pămănt putuljală alu eje ominj kari lju izabralit.”

¹⁵ Dă pă șje ur fužit ađeđji dă la pastir ăm nor, pastiri ur zăs una la alt: “Haj aku am Betlehem, șă sâ videnj aje dă șje Domnu nju spus!”

¹⁶ Așa sur ăngribit ăm Betlehem șă ur aflat pă Marija, șă pă Josip, a kupilu are ăm hištalov. ¹⁷ Šă kănd pastiri ur văzut pă kupil, jej sur apukatăsă sâ spujă șje lju fost spus dă la ađeđ dă kupil. ¹⁸ Toc eje kari ur auzăt șje pastiri ur spus, jej toc asre ămirac. ¹⁹ Ali Marija cănje toci vorbilje alor ăm suflićilje alor șă mult su găndit dă jelji. ²⁰ Atunșje pastiri ur fužjit la stadurlje alor șă jej dăde hvală șă slavă lu Dimizov dă kutotu stvarurlje șje ur auzăt șă șje ur văzut, toćno kum lju fost najavalit alor.

²¹ Osmă zuva kănd kupilu su avut u fost obrezalit,* șă u fost čimat Isus, numilje u dată aluj dă la ađđu majnti dă șje Marija u rămas gărjonă.

Isus șă Marija trăbă sâ mergă ăm Hram

²² Šă kănd u vinjit vreme alu Marija obred dă čistilală kum are zapovjedalală dă la zakonu alu Mojsije, Marije șă Josip ur dus pă Isus am Jeruzalem sâ ăl posvetilaskă la Domnu, ²³ kă ăj skris ăm zakonu alu Domnu: “Tot elși fišjor u fi posvetilă la Domnu.” ²⁴ Jej trăbă isto sâ adukă žrtvă: “Dovă grlicur ili doj tănjră puromb,” kum ăj zapovjedalit dă la zakonu alu Domnu anostru.

Šimun u prepoznulit pă Mesija

²⁵ Atunșje are om ăm Jeruzalem șje sâ čima Šimun. Jăl are pravedan șă svet șă aščipta pă Mesija sâ izbavalaskă pă Izrael† șă Duhu Svănt are ku jăl. ²⁶ Šă Duhu Svănt majnti ju spus aluj kă no mori majnti dă șje no vide pă Mesija alu Domnu anostru. ²⁷ Așa Duhu Svănt lu dus pă Šimun ăm Hram‡ kănd ur adus roditelji pă kupilu Isus ăm nontru șă sâ fakă obred kum are običaju dă zakonu alu Mojsije. ²⁸ Šimun lu apukat ăm mănjljeș pă Isus, slavale pă Dimizov, șă u zăs:

²⁹ “Aku lasă pă sluga atov sâ moră ăm putuljală, Domnu, kum tu aj zăs,

³⁰ kă oči amej ur văzut spasenje ata.§

³¹ Asta tu aj făkut dă totă lume.

³² Asta ăj lumina dă ominj* șă lji svitlizaskă alu ominj kari nus Židov, slava alu lume dă Izrael!”

³³ Tata șă mama alu Isus asre umpljec ku ămirală dă kutotu șje Šimun u zăs dă jăl. ³⁴ Atunșje Šimun u blagoslovulit pă jej șă u zăs lu Marija: “Dimizov u odredilit pă ala kupil kă pântru jăl mulc Izraelc ur kăde șă su ridikasă.† Jăl ăj odredilit sâ fîjă znaku alu Dimizov, ali mulc lur odbacalilă ³⁵ aša u vinji pă lumină găndurlje askunșă alu mulc, a maću či ămpunžji ăm duša ata.”‡

Ana u prepoznulit pă Mesija

³⁶ Are isto aša proročica Ana fată alu Fanuel kari ăj dăm pleme alu Așer. Ana are tari bătărnă mujeri, je are šapči aj ăm brak ³⁷ șă aku ăj vădojă, mar hundiva osamdeset patru aj.§ Ana nu fužje dăm Hram, nego služule akulo zuva șă nopće ăm post șă ăm aruguminći. ³⁸ Baș pă aje vreme Ana u vinjit, hvalale pă Dimizov, șă je spunje dă kupilu Isus alu toc kari aščipta pă Dimizov sâ otkupilaskă pă Jeruzalem.*

§ 2,19 Marija cănje dă vorbilje alor șje ur spus dă kupilu alji, kutotu ji are dragocjeno: “ăm fâlušăjă cănje aje”. * 2,21 obrezalit Zakonu kari Dimizov u dat alu židovski vjernici zăšji kă obrezanje dă fišjor ăj žrtvă dă roditelji kari trăbă sâ adukă (Lev 12,1-4). 2,23 Izl 13,2 2,24 Lev 12,8 † 2,25 pă Mesija sâ izbavalaskă pă Izrael Ăm original skrivjă: “aščipta utjelhă dă Izrael” ‡ 2,27 ăm Hram “ăm udvaru dă Hram.” Numa svećenici puće tuna ăm zgrada dă Hram. § 2,30 spasenje ata “Spasalala” spunji dă osobă kari u adușji spas-kupil mik kari ăj Isus-kum Šimun cănji: “Spasitelj kari tu aj mănat”. * 2,32 lumina Asta metaforă znaćalešći kă kupilu u ažuta alu ominj sâ vadă šă sâ prišjepi pă ista naćin ka kum lumina ažuta alu ominj benji sâ vadă. † 2,34 ur kăde šă su ridikasă Ešće vorbi znaćalešći: “asta kupil u fašji kă mulc ur kăde ili ur vinji dă apropi la Dimizov”. ‡ 2,35 MaćAsta metaforă spunji dă tuga mari kari Marija u sămcă: “Tuga ata u fi aša tari dă ču dure ka kum maću čar ămpunžji ăm suflićit.” § 2,37 “osamdeset patru aj”: poći fi 1) aste are vădoja 84 aj ili 2) are vădoja kari are bătărnă 84 aj. * 2,38 sâ otkupilaskă pă Jeruzalem Asta znaćalešći: “ala kari u otkupili Jeruzalem” ili “jăl kari u adușji blagoslov alu Dimizov a naklonost napoj ăm Jeruzalem”. (vedi Iz 52,9).

³⁹ Dã pã ŝje ur fãkut Josip ŝã Marije kutotu ŝje zakonu alu Domnu u ŝjirur dã la jej, jej ur mers ãm napoj ãm varuŝu alor Nazaret ãm Galileja. ⁴⁰ Kupilu u kriskut ŝã su ãmbãluritãŝã, are pljin dã mudrost, ŝã blagoslovurlje alu Dimizov asre ku Isus.

Isus sviteŝci ku učitelji ãm Hram

⁴¹ Roditelji alu Isus mãrŝje ãm tot anu ãm Jeruzalem sã fijã akulo pã blagdan dã Pasha. ⁴² Aŝã kãnd are Isus dvanaest aj dã bãtãrn jãl una ku jej u mers pã blagdan ka kum stalno mãrŝje. ⁴³ Ŝã kãnd u trikut blagdanu jej sur gãtatãŝã akasã, ali fãr dã ŝcučilje alu roditelji, kupilu Isus u rãmas ãm Jeruzalem. ⁴⁴ Jej gãnde kã ãj hundiva ãm grupã. Jej ur trikut mari kalji totã zuva, kapu sur apukatãŝã sã ãl koçi ãntri njamu ŝã ãntri hej kari ãl kunoŝci. ⁴⁵ Kum nu lor aflat, jej ur mers ãm napoj ãm Jeruzalem ŝã ãl koçi. ⁴⁶ Tri zãlji dã pã aje jej lor aflat. Isus are ãm Hram, ŝãde ãntri učitelji dã zakonu alu Mojsije, punje ureče ŝã lji ãntriba. ⁴⁷ Toc kari ãl punje ureče asre ãmirac la fire aluj, ŝã la odgouvurlje aluj.

⁴⁸ Roditelji aluj isto aŝã asre tari ãmirac kãnd lor vãzutãlã akulo ŝã mumãsa ju zãs: “Fiŝjoru amnjov adãŝje njaj fãkut asta anovã? Tata atov ŝã ju as renj ãm mari brigur dã činji, pãŝci tot či kutanj!”

⁴⁹ Isus u ãntors vorba: “Ali adãŝje mã kutac? Nu ŝcijec kã ju aŝ trãbuji sã fjuv ãm kasa[†] alu Tata amnjov?”[‡] ⁵⁰ Jej nur priŝjiput ŝje gãnde sã lji spujã.

⁵¹ Ali Isus u mers ãm napoj ku roditelji ãm Nazaret, ŝã jãl lju u pus ureci. Ŝã mumãsa aluj u cãnut kutotu vorbilje ãm sufljituŝ.[§] ⁵² Ŝã ãm aje vremi Isus u kriskut ãm gãnd ŝã ãm telã* ŝã ku milã dã la Dimizov ŝã dã la lumi.[†]

3

Sluŝba alu Ivan ŝje buçazã

(Mt 3,1-12; Mk 1,2-8; Iv 1,19-28)

¹ Kãnd are vladavina alu car Tiberija, trajale skoro 15 aj,* Poncije Pilat are upravitelj ãm Judeja, Herod vladale ãm Galileja a Filip, fračilje aluj dã pã tata alor, vladale ãm Itureja ŝã ãm Trahonitida a Lizanije vladale ãm Abilena,[†] ² Ana ŝã Kaifa asre mar popur,[‡] Dimizov u mãnat porukã alu Ivan, fiŝjoru alu Zaharija, kari kusta ãm pustinjã. ³ Ŝã aŝã Ivan u mers ãm toçi lokurlje pã lãngã rijeka Jordan sã propovjedãlaskã daje kã toc kari u greŝãlit, a heje kari su pokajalit sã lji jarçi Dimizov grehurlje a Ivan atunŝje lju buçuza. ⁴ Ka kum Prorok Izaija svite ãm kenvije aluj dã eŝče vorbi:[§] “Graju alu unu kari muŝjeŝci ãm pustinjã ŝã sã auze:

pripremilec kalje pãntru Domnu;

ravnalecã kalje!^{*}

⁵ Lasã totã dolina sã fijã umpljetã

ŝã totã planina sã fijã ãm tokmã ku alčilje,[†]

ŝã kãljilje krivã sã fijã pravã,

ŝã kãljilje kari nus ravnã sã fijã ravnã[‡]

⁶ atunŝje totã lume u vide Spasenje dã la Dimizov.”

⁷ Alu gãrmaðã dã lumi kari ur vinjit la jãl sã sã buçazi, Ivan zãŝje: “Voj leglo alu otrovni ŝarpi, ŝinji vu upozorulit sã ãnŝjirkãc sã skãpãc ðãm kazna ŝje u vinji pã voj?[§] ⁸ Arãtãc plodur dã ãnkãjalã!^{*} Nu vã

[†] 2,49 kasa alu Tata Isus sviteŝci dã Hramu alu Dimizov [‡] 2,49 Tata amnjov Roditelji aluj trãbuje sã ŝciji dã svrha aluj kari Tata aluj lu mãnat. Ku 12 aj, Isus, Fiŝjoru alu Dimizov, ŝcije kã Dimizov ãj pravi Tata aluj (nu Josip, bãrbatu alu Marija). [§] 2,51 u cãnut kutotu vorbilje ãm sufljituŝ Dã kutotu ŝje Marija u auzãt, zãŝji kã ãj ka blago kari je cãnje tari ãm sufljitu alji, pãze, ŝã cãnje dã aje. ^{*} 2,52 u kriskut ãm gãnd ŝã ãm telãare maj kufiri ŝã maj bãlour. [†] 2,52 ku milã dã la Dimizov ŝã dã la lumi Asta sviteŝci kum kriŝce duhovno ŝã ãm telã: “Dimizov ãl blagoslovule maj mult ŝã maj mult a ominji ãl plãŝje maj mult ŝã maj mult.” ^{*} 3,1 27 ili 28 aj dã pã Krist

[†] 3,1 Herod, Filip Lizanije as re “tetrarsi”. Izraz “tetrarh” are duŝnosnik alu vladã kari re dio alu Rimsko carstvo. Tot tetrahu are pod autoritetom dã rimski car. Kraljevstvo dã Herod “Mari”, kari are kralj ãm vreme dã rodenje alu Isus, are podijeljeno pã patru djelur dã pã morče aluj a akulo vladale fiŝjori aluj ka “tetrarsi” ili “vladari četvrtine”. Tot kraju ave unu ili miŝj djelovur kari sã čima provincije ka kum as re Galileja ŝã Samarija. [‡] 3,2 Ana ŝã Kaifa asre mar popur ili “kãnd Ana ŝã Kaifa sluŝule una ka mari pop.” Ana are mari popã a Ŝidovi ur nastavalit sã ãl prepoznulaskã čak ŝã kãnd Rimljani lu pus sã fijã ŝinjiuru aluj, Kaifa, sã ãl zamjenilaskã ka pã mari pop. [§] 3,4 Ivan u ispunulit vorbilje kari prorok Izaija u skris ãm kenvija aluj. ^{*} 3,4 Ominji asta faŝji sã sã pokajalaskã dã grehurlje alor: “Pripremilecãvã sã auzec poruka alu Domnu kãnd vinji.” [†] 3,5 Ili “jeu u maknuli tota gropa dã pã drik.” [‡] 3,5 Kãnd ominji pripremileŝci driklu pãntru kralj kari vinji, jej ravnaleŝci kutotu ŝje ãj ridikat ili ŝje ãj ãnŝjos punji sus sã fijã kutotu ravno. 3,6 Iz 40,3-5 [§] 3,7 Ivan fiŝje dã njimik pã ominj daje kã traŝale pã jej sã lji buçazã sã lji kaznalaskã Dimizov a jej nur stat ku grehurlje: “Nu puček sã skãpec dã la gnjevu alu Dimizov numa dakã vic fi buçuzac.” ^{*} 3,8 ãm original skrivãj: “avec plodovur kari ãs vredni dã ãnkãjalã.” ãm asta usporedbã ponaŝanja alu om sã usporeduleŝci ku plod. Ka kum dã la biljkã sã aŝçaptã sã ajvi plod kari ãj bun primjer dã aje biljkã aŝã dã la om kari zãŝji kã su ãnkãjit, sã aŝçaptã dã la jãl sã kuŝci kum Dimizov sviteŝci.

apukac sã vã zãšjec una lu alt: Abraham aj tata anostru![†] Ju vã zãk: Dimizov poçi dãm petrilješce rãdika pã kupij alu Abraham!"⁹ Mar aku sãkure dã sudu alu Dimizov aj pusã sus sã taji dãm korjen ljemnu.[‡] Tot ljemnu kari nu aduŝji bun plod u fi tijet åndãrãt ŝã vãrljit åm fok.

¹⁰ Gãrmaðã lu åntribat pã jãl: "ŝje sã fãšjenj atunŝje?"

¹¹ Ivan u zãs: "Dakã avec dovã kãmaŝã atunŝje åmpãrcãcãvã ku ala kari nari njiŝ una. Dakã avec mãnkari isto aŝã trãbã sã vã åmpãrcãc."

¹² Akulo asre isto ŝã carinici kari ur vinjit sã sã buçežã ŝã jej lor åntribat: "Uçitelju, ŝje sã fãšjenj?"

¹³ Ivan u åntors vorba: "Nu maj akuljižec majmult dã kitã ŝje avec pravo sã locã!"

¹⁴ Ŝã kãtãnjlje isto lor åntribat: "A noj? Ŝje trãbã noj sã fãšjenj?"

Alor lju zãs: "Nu loc ku sãla dã njime banj, njiŝ nu svedoçulec krivo protiv dã ŝjinjiva[§] ŝã fijec zadovoljni ku plata avostrã!"

¹⁵ Lume asre alu plinj dã aŝçiptalur, ŝã sã åntriba åm sufljiçilje alor, nar puçe Ivan sã fijã Mesija.

¹⁶ Ivan lju åntors vorba alu toc: "Ju vã buçež ku apã, ali unu kari u vinji kari aj maj bãlour da minji ŝã lu kari nu mes vredan sã åj ljeç žnirancurlje aluj.* Jãl vu buçuza ku Duhu Svãnt ŝã ku fok.[†] ¹⁷ Jãl cãnji furka[‡] åm mãna aluj, ŝã jãl u çistili teleku[§] temeljito. Jãl u akulježi fãjna åm skladiŝta aluj, ali jãl u arði jarba uskatã åm fok ŝje nu sã aŝçinžji.*¹⁸ Ŝã åm mulçi poticajur svite alu lume ŝã alu carã dã Hir fãlos.

¹⁹ Ivan lu fãkut dã njimik pã car Herod dã rãnd kã jãl su lot una ku Herodijada bãŝãcã alu fraçisuŝ[†] isto aŝã ŝã dã alci stvarur relji ŝje u fãkut Herod. ²⁰ La kutotu stvarurlje relji ŝje u fãkut jãl u pus maj una: jãl u ånkujet pã Ivan ŝje buçazã åm çemicã.

Ivan buçuza pã Isus

(Mt 3,13-17; Mk 1,9-11)

²¹ Kãnd asre totã lume buçuzac dã la Ivan, Isus isto are buçuizat. Kãnd Isus su arugat su dãsvãkut noru, ²² ŝã Duhu Svãnt u vinjit žos pã jãl am formã dã puromã ŝã graj dãm nor u svãtit: "Tu jeŝç Fiŝjoru amnjov plãkut! Tu jeŝç fuluŝuja ame!"

Isus fiŝjoru alu Dimizov ŝã alu Adam

(Mt 1,1-17)

²³ Aku Isus are hundiva trideset aj dã bãtãrn kãnd su apukat javno sã propovjedãlaskã. Isus are cãnut dã fiŝjoru alu Josip.

Josip are fiŝjoru alu Eli,

²⁴ Eli are fiŝjoru alu Matat,

Matat are fiŝjoru alu Levi,

Levi are fiŝjoru alu Malki,

Malki are fiŝjoru alu Janaj,

Janaj are fiŝjoru alu Josip,

²⁵ Josip are fiŝjoru alu Matatija,

Matatija are fiŝjoru alu Amos,

Amos are fiŝjoru alu Naum,

Naum are fiŝjoru alu Hesli,

Hesli are fiŝjoru alu Nagaj,

²⁶ Nagaj are fiŝjoru alu Mahat,

Mahat are fiŝjoru alu Matatija,

Matatija are fiŝjoru alu Ŝimij,

Ŝimij are fiŝjoru alu Joseh,

Joseh are fiŝjoru alu Joda,

[†] 3,8 Ili "Noj ŝçenjenj potomci alu Abraham daje Dimizov nu nju kaznali." [‡] 3,9 Sãkure aj usporedba dã kazna kari maj ŝjeva su apuka: "Dimizov aj ka omu kari u punji sãkure pã korjenu dã ljemnu." [§] 3,14 nu svedoçulec krivo protiv dã ŝjinjiva Ili "nu optuçuilec pã njime ku miŝjuna numa sã kãpãtãc banj dã la jej." *

^{3,16} Dãzljigat žnirancurlje dã sandalur are lukru alu rob. Ivan svite kã ala kari vinji aj maj mari, dã Ivan nuj vredan sã fijã robu aluj. [†] ^{3,16} ku fok "Foku" aj usporedba ili dã 1) sud ili 2) dã çistilala [‡] ^{3,17} vijaça. Asta aj alat dã arunkala dã pŝenicã åm zrak a zrna dã pŝenicã su odvojuli dãm pljevã. Zrnurlje ås grelji ŝã kaði ðos a pljeva kari nuj bunã duŝji vãntu. Asta alat aj sliçno ka furka. [§] ^{3,17} "Teleku" aj lok hundji pŝenicã aj tari mult sã sã apuŝji ŝje trãbã. "Çistilala" teleku znaçaleŝçi kã aj gata ku žito: "sã zavrŝãlaskã ku žito". * ^{3,17} Ivan sviteŝçi dã Krist kari u vinji sã sudulaskã ka kum jãl ar fi lukroju pã pãmãnt kari aj spreman sã odvujskã zrnurlje dã pŝenicã dã la pljevã: "jãl cãnji furka daje kã aj spreman" ili "jãl aj spreman sã sudulaskã ka kum lukroju pã pãmãnt aj spreman sã vijalaskã pŝenicã". [†] ^{3,19} car Herod dã rãnd kã jãl su lot una ku Herodijada bãŝãcã alu fraçisuŝ Herod Antipas su læsat dã la elŝi mujer aluj, su lot una ku neçakinja aluj Herodias kari are mujere alu Filip fraçilje mãŝçoj (vedi Mt 14,3; Mk 6,17). Zakonu alu Mojsije u Lev 18,16; 20,21 zabranalit alu om sã fijã una ku mujere alu fraçu su dakã jãl inka kuŝta.

²⁷ Joda are fišjoru alu Johanan,
 Johanan are fišjoru alu Resa,
 Resa are fišjoru alu Zerubabel,
 Zerubabel are fišjoru alu Šealtiel,
 Šealtiel are fišjoru alu Neri,
²⁸ Neri are fišjor alu Malki,
 Malki are fišjoru alu Adi,
 Adi are fišjoru alu Kosam,
 Kosam are fišjoru alu Elmadam,
 Elmadam are fišjoru alu Er,
²⁹ Er are fišjoru alu Jošua,
 Jošua are fišjoru alu Eliezer,
 Eliezer are fišjoru alu Jorim,
 Jorim are fišjoru alu Matat,
 Matat are fišjoru alu Levi,
³⁰ Levi are fišjoru alu Šimun,
 Šimun are fišjoru alu Juda,
 Juda are fišjoru alu Josip,
 Josip are fišjoru alu Jonam,
 Jonam are fišjoru alu Elijahim,
³¹ Elijahim are fišjoru alu Meleja,
 Meleja are fišjoru alu Mena,
 Mena are fišjoru alu Matata,
 Matata are fišjoru alu Natan,
 Natan are fišjoru alu David,
³² David are fišjoru alu Jišaj,
 Jišaj are fišjoru alu Obed,
 Obed are fišjoru alu Boaz,
 Boaz are fišjoru alu Sala,
 Sala[‡] are fišjoru alu Nahšon,
³³ Nahšon are fišjoru alu Aminadab,
 Aminadab are fišjoru alu Admin,
 Admin are fišjoru alu Arni,
 Arni[§] are fišjoru alu Hesron,
 Hesron are fišjoru alu Peres,
 Peres are fišjoru alu Juda,
³⁴ Juda are fišjoru alu Jakov,
 Jakov are fišjoru alu Izak,
 Izak are fišjoru alu Abraham,
 Abraham are fišjoru alu Terah,
 Terah are fišjoru alu Nahor,
³⁵ Nahor are fišjoru alu Serug,
 Serug are fišjor alu Reu,
 Reu are fišjor alu Peleg,
 Peleg are fišjor alu Eber,
 Eber are fišjor alu Sala,
³⁶ Sala are fišjoru alu Kenan,
 Kenan are fišjor alu Arpakšad,
 Arpakšad are fišjor alu Šem,
 Šem are fišjor alu Noa,
 Noa are fišjor alu Lamek,
³⁷ Lamek are fišjoru alu Metušalah,
 Metušalah are fišjoru alu Henok,
 Henok are fišjoru alu Jered,

‡ 3,32 Sala, Sala Orikić ave grčki rukopis kari skrije: "Salmon, Salmon".

§ 3,33 Admin, Admin ... Arni, Arni Orikić ave grčki rukopis

kari skrije numa "Aram, Aram".

Jered are fišjoru alu Mahalalel,
 Mahalalel are fišjoru alu Kenan,
³⁸ Kenan are fišjoru alu Enoš,
 Enoš are fišjoru alu Šet,
 Šet are fišjoru alu Adam,
 a pã Adam Dimizov u stvorulit.

4

Draku ãnšjarkã pã Isus
 (Mt 4,1-11; Mk 1,12-13)

¹ Isus, pljin dã Duh Svãnt su ãntors dãm rijeka Jordan, šã ãl dušje Duhu pãm pustinjur* ² ãetrdeset zãlji, hundi u fost ãnšjirkat dã la draku. ãm zãljiljelje nu u mãnkãt njimika, šã kãnd u vinjit do kraja jãl are flãmãnd.

³ Draku ju zãs atunšje: “Dakã ješã tu Fišjoru alu Dimizov zapovijedalešãi alu petrilješãe sã sã fakã pitã.”

⁴ Isus ju ãntors vorba: “Skris ãj ãm svãntã kenvija: ‘Lume nu kustã numa dãm pitã.’”

⁵ Draku lu dus pã jãl pã planinã naltã, šã ãm unu moment draku ju arãtat aluj kutotu kraljevstvo dã svet. ⁶ Šã draku ju zãs aluj: “Ju cuj da kutotu puãeresta šã mãndremesta kari ãj datã mijã, šã ju pot da alu šinji gãndesk. ⁷ Kãnd ãaj klanjali la minji, ju caš da kutotu cijã.”

⁸ Isus ju ãntors vorba: “Skris ãj ãm svãntã kenvija: ‘Alu Domnu, Dimizovu atov numa klanjalešãiãi šã pã jãl služulešãi!’”

⁹ Dã pã aje draku lu dus ãm varuš Jeruzalem šã lu pusãlã pã maj nalt lok dã Hram. Atunšje ju zãs aluj: “Dakã ješã tu Fišjoru alu Dimizov, seri žos! ¹⁰ Kã ãj skris ãm svãntã kenvija: ‘Jãl u zapovjedali alu anđelji aluj sã ãi pãzaskã’,

¹¹ šã ‘ãu dušji pã mãnã
 sã nu ãi luvešã ku pišjorilje ãm petrã.’”

¹² Isus ãntoršji vorba: “U zãs ãj ãm svãntã kenvija:
 ‘Nu ãnšjirka pã Domnu Dimizovu atov!’”

¹³ Atunšje kãnd u trikut draku ku toãi ãnšjirkalurlje, lu lãsat pã jãl pã una vreme.

Isus sã ãntoršji napoj ãm Galileja
 (Mt 4,12-17; Mk 1,14-15)

¹⁴ Isus meržji ãm napoj ãm lok dã Galileja ãm puãere lu Duh, šã vorbi dã jãl sor apukat sã kružulaskã pãšãitot ãm aje regijã. ¹⁵ Jãl ãnvãca ãm sinagogurlje alor šã toc ãl slavale.

Isus are mãnat dãm sinagoga
 (Mt 13,53-58; Mk 6,1-6)

¹⁶ Jãl u vinjit ãm varuš dã Nazaret, hundi jãl u kriskut šã pã obiãaju aluj, jãl u mers sãmbãta ãm sinagogã. Šã su skulat sã ãitalaskã. ¹⁷ U datã la jãl svitak† dã la proroku Izaia, a jãl u dãsvkut svitku šã u aflat lok hundi skrijã:

¹⁸ “Duhu alu Domnuluj ãj pã minji dasupra.

Dãm ala rãnd jãl mu izabralit‡ pã minji sã vã propovjedalaskã Hir fãlos la sãrašj.
 Jãl mu mãnat pã minji sã spuj alu hej šje ãs ljigac kã poãi sã fijã dãsvãkuc

šã lu orb kã poãi sã vadã

šã sã ãe slobodã alu hej tlaãalic,

¹⁹ šã sã proglasalesk anu pljin dã milã alu Domnuluj.”

²⁰ Isus u ãnãis svitku šã u dat ãm napoj la pomoãniku šã u šãzut. Šã toc ku oãi ãm sinagoga u mucãt pã jãl. ²¹ Su apukat sã ãnveci: “Astãs asta svãntã karãi, kari ac auzãt ku ureãilje avoštri, su ispunulitãsã.”

²² Jej toc sã ãmira la toãi vorbilje dã milã šje kããe dã pã gura aluj. Šã jej su ãntribat: “Nuj jãl fišjoru alu Josip?”

²³ Jãl lju zãs: “ãj una izrekã kari sigurno ac pripunji pã minji. A šã meržji: ‘Doktoru, ãntrãmããi pã ãinji sãngur!’ Kutotu aj fãkut, kum anj auzãt, ãm varuš dã Kafarnaum, fã šã aišje, ãm kraju atov!” ²⁴ Šã jãl u zãs: “Anume, ju vã zãk niti unu prorok nu u fost ãm benji apukat ãm kraju aluj.

²⁵ Anume, ju vã zãk, kãnd ãm doba alu proroku Ilija ãm Izrael, noru are ãnãis a ploje nu kããe tri aj šã šinšj lunj šã are mari fomi pãm totã pãmãntu šã asre mulãi vãdojur ãm Izrael. ²⁶ Tot Ilija nu u fost

* 4,1 “Pustinjã” ãj lok hundi nuj apã nus ljemnji; njime nu kustã akulo. 4,4 Pnz 8,3 4,8 Pnz 6,13 4,11 Ps 91,11-12 4,12 Pnz 6,16 † 4,17 “Svitak” znaãalešãiãi kã ãj skris karãi pã pelji dã vakã. ‡ 4,18 Toãno znaãalešãiãi “pomazalit ku uloj”. 4,19 Iz 61,1-2

mănat la njișj unu dăm jej osim la vadoja ăm Sarfata dapropi dă varușu Sidon. ²⁷ Isto așă ăm vreme dă prorok Elizeja asre mulc gubavcur ăm pământu dă Izrael. Șă njiș unu dăm jej nor fost čistilic osim Naamana Sirijaca.”

²⁸ Känd ur auzăt, toc ăm sinagogă asre tari mirgiș, ²⁹ jej sur skulat sus șă lur mănatulă afară dăm varuș. Jej lur dus pă jăl pă maj nalt đal pă kari are varușu făkut, ăm namjeră să ăl ămpingă žos să ăl amori. [§] ³⁰ Ali jăl u fužjit ăntri jej șă u mers pă kalje aluj.

Isus u mănăt afară pă drak dăm omula

(Mk 1,21-28)

³¹ Jăl u mers žos ăm Kafarnaum ăm varuș dă Galileja. Șă akulo sămbăta ănvăca. ³² Lume asre ămirac la ănvăcală aluj daje kă vorba aluj asre pljinji dă pučeri.

³³ Unu dăm ominjije ăm sinagogă ave rov duh ăm jăl, aje are drak. Șă jăl u mužjit ku graju glasnik: ³⁴ “A! Tu Isus dăm Nazaret, šje găndešči dă la noj? Aj vinjit să nji uništilec? Ju šćuv benji šjinji ješč tu, tu Svântu alu Dimizov!”

³⁵ Isus lu lot pă frikă șă ju zăs: “Fi putuljit! Hajde afar dăm omusta odma!” Drakula lu vărlijit pă omula žos ăm nenče alu toc șă u jășăt afară, șă njimik nu ju făkut.

³⁶ Eje kari ur văzut asre tari ămirac șă zășje una lu alt: “Šjefaldă vorba ăj asta? Ku autoritet șă ku pučeri șă relji duhovur jașăt afară pă vorba aluj!” ³⁷ Hiru dă jăl u mers ăm tot kotu dă regijă ăntragă.

Isus ozdravalešči pă sokra alu Petar

(Mt 8,14-17; Mk 1,29-34)

³⁸ Känd u fužjit dăm sinagogă jăl u mers la Šimun akasă. Akulo asre sokra alu Šimun ăm pat bičagă ku fok mari ăm je. Șă jej lor ăntribat pă jăl să ăj ažući. ³⁹ Isus u mers la je u lot pă frikă pă foku șă foku u lăsatu. Je odma su skulatăsă șă su apukat să lji poslužulaskă.

Isus ozdravalešči pă mulc

⁴⁰ Mar känd să slăbuze sorilje žos* toc kari ave njam șă urtaș dăm mulči bičișugur lJOR adus la jăl. Șă jăl lju ăntrimat așă dă jăl punje mănjlje aluj pă jej unu pă kići unu. ⁴¹ Mulc dăm jej ave drașj ăm jej șă kum jăše afară, drașjije dăm jej mužje: “Tu ješč Fișjoru alu Dimizov!” Ali jăl lju răspită șă nu lji dăde să svitaskă kă jej šćije ka jăl ăj Krist. †

Hir fâlos să širelešči păm Judeja

(Mk 1,35-39)

⁴² Mar kum vinje zuva jăl u fužjit dăm kasă pă lok pustulot. Gărmadă dă lumi ăl kuta, șă känd lor aflată gănde să ăl cějă să nu fuğă dă la jej. ⁴³ Ali Isus lju zăs: “Ju trăbă să mă duk ăm alčilje varușur să spuj Hir fâlos dă kraljevstva alu Dimizov. ‡ Dăm asta ränd am fost mănăt pă pământ.” [§] ⁴⁴ Șă așă u mers să propovjedalaskă păm sinagogur ăm Judeja.

5

Isus u čimat pă Šimun, Jakov șă pă Ivan

(Mt 4,18-22; Mk 1,16-20)

¹ Ăm una ză Isus stăće lăngă Genezaretsko* jezero, känd gărmadă să astrănzje la jăl să audă vorba alu Dimizov. ² Jăl u văzut doj čamcur kum asre pă mal răzămac, kari u lăsət ribari känd ăș čistile mrežurlje. ³ Jăl u tunat ăm čamac kari are alu Šimun, șă lu ăntribat să ăl ămpingă maj ăm sus dă la mal. Atunșje jăl u șăzut žos șă u apukat să ănvenci pă gărmadă dă lumi.

⁴ Känd u fost gata ku ănvăcala, jăl u zăs alu Šimun. “Ămpinži ăm maj adănkă apă șă slăbuzăc mrežurlje ăm apă.” ⁵ Šimun ju ăntors vorba aluj: “Domnu luj, anj lukrat totă nopče șă njimik nanj apukat: ali pă vorba ata ju uj slăbuză mreža ăm napoj ăm apasta.” ⁶ Känd u făkut așă jej u apukat mari boglă dă pešč, atit dă mreža kit nu puknje. ⁷ Jej ur mužjit la urtașji alor dă pă alčilje čamcur să lji ažući; jej ur vinjit, șă umpljet dovă karur dă pešč dă maj šjeva să ăntupe.

⁸ Känd u văzut Šimun Petar aje jăl u kăzut la pișjorilje alu Isus șă u zăs: “Maknaleščiči dă la minji, Domnu, kă ju mes grešnă om!” † [†] [†] Frikă delj svântă u kăzut pă jej șă pă ominj šje ur vinjit să lji ažući, känd

4,26 1 Kr 17,8-16 4,27 2 Kr 5,1-14 § 4,29 Lume dăm Nazaret asre tari uvredljivi daje kă Isus lji spunje dăm karče svântă hundi Dimizov lji ažuța lu hej šje nu kumušči karče svântă dă kit numa la židovur. * 4,40 Sămbăta să apukă dă jer känd sorilje kađi žos pă năm adauza känd sorilje kađi žos. † 4,41 Točno značalešči “pomazalit ku uloj” šje značalešči “Izabralit”. ‡ 4,43 Kraljevstvo značalešči pă asta lok ăj hundi ominji ănkredži ăm Dimizov. § 4,43 Dimizov u dat zadatak să spuji dă jăl șă lu mănăt pă Isus pă pământ
* 5,1 Genezaretsko jezero ăj isto șă Galilejsko jezero. † 5,8 Šimun u văzut ku Isus ăj svânt.

ur vāzut kic pešć ur apukat. ¹⁰ Isto aša asre āmirac Ivan šā Jakov, jej asre Zebedejevi fišjori šā urtašji alu Šimun. Ali Isus u zās alu Šimun: “Nuc fijā frikā. Dā aku, maj menkulo tu vi apuka pā ominji!”[†]

¹¹ Aša jej ur adus karurlje dā apā pā mal, ur lāsāt kutotu šā lor sljedilit pā jāl.

Isus ozdravalešći pā om ku gubā

(Mt 8,1-4; Mk 1,40-45)

¹² Isus are ām unu dām varušurljelje. Om pljin dā gubā lu vāzutulā pā jāl šā su arukānt pā dinučiš ām nenće aluj šā sā aruga la jāl: “O Domnu, dakā numa tu vuješć, tu mā poc āntrima.”

¹³ Isus u mācāt māna aluj šā lu taknulit, šā u zās: “Ju gāndesk. Fi čistilit!” Šā dānturdata guba lu lāsāt.

¹⁴ Atunšje lu purunšjitulā sā nu spujā alu njime, čar asta sā fakā: Elši sā mergā la popā šā sā areći, dā pā aje, dā dokaz dā vražā, vi trābujī sā adušj žrtvā dā čistilalā ka kum Mojsije u zapovijedālit.

¹⁵ Svat dā jāl su širilit maj pā dāparći, aša dā gārmadā dā lumi ur vinjit sā puajā ureći la jāl, šā sā fijā ozdravalic. ¹⁶ A jāl sā tārāje pā lok pustulot šā sā posvetilaskā la aruguminći.

Pučeri alu Isus sā jerći grehurlje

(Mt 9,1-8; Mk 2,1-12)

¹⁷ Ām una zā, Isus ānvāca, ave ām nenći pā mulc farizej šā učitelj dā zakonu alu Mojsije kari ur vinjit dām toći kumpānjilje dā Galileja šā Judeja šā dām Jeruzalem. Pučere alu Domnuluj are ku Isus sā ozdravaslakā pā bičež. ¹⁸ Atunšje šjeva ka ominji ur vinjit šā adušje pā om kari nu puče sā umblji. Šā jej gānde sā āl adukā la Isus. ¹⁹ Ali nu are lok pā hundi sā āl adukā ām nontru dā gužva mari. Aša jej sur urkatāšā pā krov šā lor slābuzāt ām nontru pām krov ku pat dā tot la dā dā nenće alu Isus.

²⁰ Kānd u vāzut ānkridāla alor, jāl u zās aluj: “Omulji, grehurlje atelji ās jirtāci.”

²¹ Pā ešće vorbi farizeji šā učitelji dā zakonu alu Mojsije sā gānde: “Šjinji āj omusta šje svitešći aša protiv dā Dimizov? Šjinji osim dā Dimizov poći sā jerći grehurlje?”

²² Isus šćije šje sā gāndešći, šā jāl lju zās: “Adāšje vā āntribāc ešće stvarur ām sufljičilje avoštri? ²³ Šje āj maj ušuri dā zās: ‘Grehurlje cis jirtāci!’, ili sā zāšj: ‘Skolāci šā umblā?’ ²⁴ Ali numa sā šćijec kā Fišjoru alu Omu ari autoritet aišje pā pāmānt sā jerći grehurlje. Dakā zāk alu fišjoru kari nu poći sā umblji: ‘Skolāci, jec patu šā dući akasā!’”

²⁵ Šā odma su skulatāšā šu lot patu pā šje are pā košći, šā u fužjit akasā, šā pā kalji slavale pā Dimizov.

²⁶ Šā toc akulo asre āmirac, šā jej slavale pā Dimizov. Šā ku āmiralā svite: “Astās anj vāzut šjeva tari mari!”

Levi (Matej) sljedilešći pā Isus

(Mt 9,9-13; Mk 2,13-17)

²⁷ Dā pā aje Isus u jišāt afarā šā lu vāzutulā pā carinik[§] šje sā čima Levi, ^{*} jāl šāde ām carinarnicā. Isus u zās: “Sljedilešći mā pā minji!” ²⁸ Šā jāl su skulat u lāsāt kutotu, šā lu sljedilit.

²⁹ Atunšje Levi ām kasa aluj u fākut mari slavālālā pāntru jāl; ku jej šāde mulc carinici šā alci la masā.

³⁰ Farizeji šā učitelji dā zakonu alu Mojsije, sur apukat sā gumunjškā kapu su apukatā sā svitaskā alu učenikurlje alor: “Adišje mānkāc šā bijec ku carinici šā ku grešnici?”

³¹ Isus u āntors vorba: “Eje kari ās sānātoš nu trābā pā doktor, numa aluje kari ās bičež. ³² Ju nam vinjit sā čem šā sā āntork pā pravedni, nego pā grešnā.”

Usporedbur dā post

(Mt 9,14-17; Mk 2,18-22)

³³ Jej atunšje jarā u zās: “Učenci alu Ivan šā alu farizejilor postulešći mulći rāndur šā sā arogā, ali učenici atej mānānkā šā be. Adāšje āj aša asta?”

³⁴ Isus u āntors vorba: “Pučec sā punjec pā gošć dā nuntā sā postulaskā kānd āj mladoženja ku jej?”

³⁵ Ali u vinji zā kānd mladoženja u fi lot āndārāt dā la jej, šā kānd u vinji vreme jej ur postuli.”

³⁶ Jāl lju spus dā una usporedbā: “Njime no rupi um dārab dā la novā colā šā su kārpsākā pā bātārnā, kānd ar fašji aje, pā haj novā colā ar ave gaurā, a alu haj bātārnā nar pasali dārābu dā la novā col.

³⁷ Njime nu varsā nov vinu ām bātārnā šā mari čturica,[†] nov vinu ar puknji ām čturica šā sar vārsa

† 5,10 Šimun u sviti dā Isus la ominji. 5,14 Lev 14,2-32 § 5,27 Židovi mrzāle pā poreznici daje kā poreznici asre Židovi kari ās izdajnici una ku Rimljani kari ur okupirilit pā Izrael. Ešće poreznici as re nepoštēni ur furat banj alu Izraelci. * 5,27 Levi āj ista osobā šje āj šā Matej. † 5,37 Čturica āj pelji dā la birkā ili dā la kecā hundi sā bagā strugur šā atunšje sā fašji vin.

vinu, a čuturica ar propadnuli.† 38 Nov vinu trǎbǎ sǎ fijiǎ vǎrsat ǎm novǎ čuturica§. 39 Šǎ njime dǎ pǎ ŝje u be vin bǎtǎrn nu gǎndeŝci sǎ be nov, kǎ zǎŝji: ‘Bǎtǎrn ǎj dǎstul dǎ bun.’”*

6

Isus ǎj Domnu dǎ sǎmbǎta

(Mt 12,1-8; Mk 2,23-28)

1 Un datǎ pǎ zuva dǎ sǎmbǎta Isus trǎŝje pǎm ŝjeva ka polǎ dǎ pŝenicǎ. Učenici aluj ur skos pŝenicǎ ŝu u ribile ku mǎnjilje ŝǎ mǎnka. 2 Ali orikic dǎ farizej ljur zǎs alor: “Adǎŝje fǎŝjec ŝjeva ŝje nu ǎj ku zakonu ǎm tokmǎ pǎ zuva dǎ sǎmbǎta?”*

3 Isus ju ǎntors vorba: “Nac čitalit ǎm Svǎntǎ kenvija, ŝje u fǎkut David kǎnd are jǎl ŝǎ učenici aluj flǎmǎnŝ? 4 Kum ur tunat ǎm kasa alu Dimizov, David ŝǎ u lot pita kari are pusǎ ǎndǎrǎt dǎ žrtvǎ, kari čar poči popa sǎ mǎnǎŝji, ŝǎ su umpǎrcǎt dǎm pite ku urtaŝji?” 5 Atunŝje jǎl lju zǎs alor: “Fiŝjoru Omuluj ǎj Domnu dǎ sǎmbǎta.”

Isus u ozdravalit mǎnǎ njimurogǎ

(Mt 12,9-14; Mk 3,1-6)

6 Pǎ alta zuva dǎ sǎmbǎta jǎl u mers ǎm sinagogǎ ŝǎ su apukat sǎ ǎnveci. Akulo are om alu kari are mǎna njimurogǎ.† 7 Šǎ učitelji dǎ zakonu alu Mojsije ŝǎ farizeji sǎ ujta pǎ jǎl sǎ vadǎ dakǎ lu ǎntrimalǎ jǎl pǎ zuva dǎ sǎmbǎta. Šǎ jej dabe ŝjeva aŝcipta sǎ fakǎ krivo sǎ potǎ sǎ svitaskǎ protiv dǎ jǎl. 8 Jǎl ŝčije ŝje sǎ gǎndeŝci, ŝǎ u zǎs alu omuluje ku mǎna njimurogǎ: “Skolǎci ŝǎ hajd dǎ dǎ nenči.” Jǎl su skulat ŝǎ stǎce akulo.

9 Isus atunŝje u zǎs alor: “Ju gǎndesk sǎ vǎ ǎntreb, ǎj benji sǎ faŝj benji pǎ zuva dǎ sǎmbǎta, ili relji? Sǎ spasalaskǎ kustu ili sǎ uniŝtilaskǎ?” 10 Atunŝje su ujtat okolo pǎ tot omu, ŝǎ jǎl u zǎs alu omuluje: “Mǎceŝci mǎnal!” Jǎl u fǎkut aŝa, ŝǎ mǎnǎ ju fost sǎnǎtosǎ ka hajelantǎ. 11 Ali jej asre tari mirgiŝ ŝǎ sur apukat sǎ svitaskǎ ŝje sǎ fakǎ alu Isus.

Isus aŝ akulježi pǎ apostoli aluj

(Mt 10,1-4; Mk 3,13-19)

12 Una zǎ u mers pǎ planinǎ sǎ sǎ arožji, ŝǎ jǎl u fost akulo totǎ nopce ǎm aruguminici la Dimizov. 13 Haje zua jǎl u čimat pǎ dvanaest (12) učenikur la jǎl pǎ kari lju akuljes ŝǎ lju čimat apostoli. 14 Eŝce asre:

Šimun pǎ kari lu čimat Petar, ŝǎ fračisu Andrija,

Jakov ŝǎ

Ivan,

Filip ŝǎ

Bartolomej;

15 Matej ŝǎ

Toma,

Jakov fiŝjoru alu Alfej ŝǎ

Šimun čimat Revan,

16 Juda fračisu lu Jakov ŝǎ

Juda Iskariot, kari u fi izdajica.

Isus sviteŝci dǎ nagradur ŝje u fi

(Mt 4,23-25; 5,1-12)

17 Kum vinje ku jej ǎm napoj žjos, jǎl u stat pǎ čistinǎ dǎ dal hundi asre grupa dǎ učenici aluj ŝǎ mari gǎrmadǎ dǎ lumi sur akuljesǎsǎ, jej ur vinjit dǎm Judeja ŝǎ dǎm varuŝ Jeruzalem ŝǎ dǎm Tir ŝǎ Sidon varuŝurle lǎngǎ more. 18 Jej ur vinjit ŝǎ ǎl punje ureci, ŝǎ sǎ fijiǎ ozdravalic dǎm bičišugurle alor. Isto aŝa u ozdravalit pǎ heje kari ave relji duhovur ǎm jej. 19 Mulc gǎnde sǎ puǎj mǎna pǎ jǎl daje kǎ pučeri fužje dǎm jǎl ŝǎ puće pǎ toc sǎ lji iscjelilaskǎ.

20 Atunŝje su ujtat ǎm oć pǎ učenici aluj ŝǎ u svǎtit:

“ǎnfǎluŝǎcǎvǎ voj kari ŝčec sǎraŝj

kǎ kraljevstva alu Dimizov ǎj avostrǎ.

† 5,37 Kǎnd nov vinu su ǎnǎkrit ar kriŝce, ar rupe bǎtǎrnji čuturicurlje kǎ nar puće maj sǎ sǎ mǎcaskǎ. § 5,38 Strugulje kǎnd sǎ punji ǎm čuturica atunŝje kreŝci una ku pelje dǎ životinjǎ ŝǎ atunŝje sǎ faŝji ǎm vin. * 5,39 Asta svat spunji dǎ ǎnvǎcala kum bǎtǎrnji ǎnvǎca ku hej kari voduleŝci sǎ ku Isus kum ǎnvǎca. Aje ǎj kǎ ominji kari ǎs ǎnvǎcac pǎ ǎnvǎcala bǎtǎrnǎ, nari vojǎ sǎ sǎ ǎnveci novi stvarur ŝje Isus ǎnvǎca. 6,1 Pnz 23,25 * 6,2 Farizeji cǎnje kǎ maj mik lukru ku mǎnjilje sǎ trljǎleŝč fǎn ǎm zuva dǎ sǎmbǎta ǎj protiv zakon. 6,3 1 Sam 21,1-6 6,4 1 Sam 21,1-7 † 6,6 Mǎna alu njimurog are desna.

²¹ Ānfālušācāvā voj kari ščec flāmānž,
kā vic fi sātuj.

Ānfālušācāvā voj kari plānžjec,
kā voj vic rādi.

²² Ānfālušācāvā voj kari ščec mārzałic, rušunac šā mānac ku relji
dā rāndu alu Fišjoru Omuluj.

²³ Kānd u vinji zue, ānfālušācāvā šā sārec pām sus dā fālušājā. Kā sigurno nagrada avostrā u fi mari
ām nor. Haleluja! Nus are aša šā proroci tretiralicā dā la mošurlje alor!

²⁴ Ali jao avovā, kari ščec gāzdašj,
kā ac apukat utjehā!

²⁵ Jao avovā kari ščec sātulj,
kā voj vic fi flāmānž.

Jao avovā kari aku rādec,
kā voj vic žalali šā plānžji!

²⁶ Jao avovā dā kari toc benji svitešči,
aša isto fišjec pā mišjinjoš prorokur, mošurlje alor kari aša fišjec.”

Isus ānvacā sā plāšjenj pā dužmanji anoštri

(Mt 5,38–48; 7,12)

²⁷ “A voj kari mā punjec ureči, vā zāk: ‘Plāšjecāvā pā dužmanji avoštri. Fāšjec benji alor kari vā
mārzałešči. ²⁸ Blagoslovulec pā eje kari vā blastāmā! Arugācāvā dā eje kari relji vā kivinješči. ²⁹ Hāl
kari či luvešči pašči una parči dā ubraz, āmbijā šā haje parči atunšje. Šā alu hāl kari ac je šuba nuj
branalec sā āc je šā kāmašā. ³⁰ Dā alu toc, šje šjeri dā la činji. Dakā je šjinjiva šjeva šje āj atov, nu šjire sā
ac de ām napoj. ³¹ Aša maj, fāšjec alu altora kum ac gāndi sā vā fakā avovā.

³² Dakā plāšjec numa pā eje kari vā plāšji pā voj, šjefāldā hvalā vic kāpāta? Ka šā čak šā grešnici plāšji
pā eje kari lji plāšji pā jej. ³³ Šā dākā fāšjec numa benji alu eje kari fašji vovā benji, šjefāldā hvalā vic
kāpāta? Čak šā grešnici fašji aje. ³⁴ Dakā dādec kečinj alu alor dā la kari aščiptāc sā vā āntorkā ām napoj,
šjefāldā hvalā vic kāpāta? Čak šā grešnici dā kečinj alu grešnici sā potā ām napoj sā kepiči kit lju dat.

³⁵ Plāšjec pā dužmanji avoštri, ažutācālji šā dādec kečinj, ali nu aščiptāc sā vā āntorkā ām napoj.
Atunšje voj vic kāpāta mari nagradā šā voj vic fi čimac fišjori alu Maj Mari[‡] Dimizov[§] daje kā jāl aj bun
alu nezahvalni šā alu ubraznjiš. ³⁶ Fijec miloš kā jāl Tata dām nor āj pljin dā milā.”

Isus nji ānvacā kum sā izabralenj bun učitelj

(Mt 7,1–5)

³⁷ “Nu sudulec pā njime, šā njime nu vu suduli pā voj. Nu osudulec pā njime, šā njime nu vu osuduli!
Jirtāc šā vu fi jirtat. ³⁸ Dādec šā vu fi dat bunā merā astrānsā, zdrānšinatā šā tari multā u fi vārsatā ām
saku avostrā.* Kā ku ista mjerā šje voj dādec vu fi datā.”

³⁹ Jāl lju spus izrekā: “Poči unu orb sā adukā dā mānā pā altu om orb? Nar kāde jej amāndoj ām
gropā? ⁴⁰ Učeniku nu poči fi maj mari dā učitelju. Jāl u fi ka učitelju aluj kānd su vježbāli dāstul dā
benji.†

⁴¹ Adāšje vā ujtāc tot la cupljigā ām oču alu urtaku, a ām oču atov nu ves dārab dā ljemn? ⁴² Kum poc
zāšji alu urtaku: ‘Lasāmā sā skot cupljigā dām očuc’, kānd nu ves dārābu mari dā ljemn ām oču atov?
Licemjeru, elši skočec dārābu dā ljemn dām očuc, kapu vi puće maj benji sā skoc cupljigā dām oču alu
urtaku.”

Isus ānvacā šje svitenj āj ām suflijit

(Mt 7,17–20; 12,34–35)

⁴³ “Tot bun ljemnu ari bun plod, šā tot ljemnu kari nuj bun, fašji nu bun plod. ⁴⁴ Tot ljemnu āj
kunuskut dā pā plod šje fašji. Aša lume nu akulježi smokvur ili strugur dām māršunj.‡ ⁴⁵ Om bun fašji
bunji stvarur daje kā ari bunā suflijit, ali hej rov fašji stvarur relji daje kā suflijitu lji rov. Gura svitešči,
dām šje ci suflijitu pljin.”

Om kari āj mudar askultā šje Isus ānvacā

(Mt 7,24–27)

‡ 6,35 Maj Mari Dimizov značalešči kā jāl āj tari mari šā glavni. § 6,35 voj vic fi čimac fišjori alu Maj Mari Dimizov dakā či ponašalešč
ka Dimizov. * 6,38 Isus dā primjer kum kānd kumpir šjeva hāl kari vindī cu da maj mult dā kit šje aj pālčit. Kit tu daj altora, Dimizov
cu da maj mult. † 6,40 Omu trābā sī fījā tari oprezan kānd āš je pā učitelj, kā jāl u fi atunšje kā učitelju. Dakā učitelju krivo ānvacā
daje kā āj duhovno orb, u fi prevaren šā učeniku. ‡ 6,44 Ponašalala alu om aratā šjefāldā āj om, šjefāldā aj suflijitu aluj.

⁴⁶ “Šă dăšje mă čimăc: ‘Domnu! Domnu!’, a nu făšjec šje vă zăk? ⁴⁷ Ju vuj spunji kum aj om kari vinji la minji să puji ureči la vorba ame, šă askultă: ⁴⁸ Jăl aj ka omu šje u gradalit kasa šă u kapalit adănkă să puja temeljurlje pă petră. U vinjit poplava šă u luvit apa am kasa šă njiš nu su zdrănsjinat daje kă are benji gradalită. ⁴⁹ Ali ala kari auzăt šje am zapovjedalit a nu făkut aje ka omu šje u gradalit kasă pă pământ făr dă temelj. Atunšje u luvit apă am kasă, su răsăpit dăm turdată šă u fost răstunată dokraja šă čar gunoă u rămas.”

7

*Isus u ozdravalit pă sluga alu stotnik**(Mt 8,5-13; Iv 4,43-54)*

¹ Kănd u fost gata ku svatu šje svite alu lumi, jăl u mers am varuș dă Kafarnaum. ² Akulo are stotnik* kari ave sluga pă kari al cjenile šă kari are aša bičag dă are pă morči. ³ Stotnik u auzăt da Isus† šă u mănăt pă orikic Židov‡ kari asre glavni la jăl, šă să să arožji, să vijă să antremi pă sluga aluj. ⁴ Jej ur vinjit la Isus šă să aruga tari la jăl să vijă. Jej u zăs: “Omusta anume zaslužulešci să fašj aje pântru jăl ⁵ daje kă plašji pă narodu anostru, šă jăl aj ala kari u făkut sinagogă pântru noj.”

⁶ Isus u mers ku jej. Šă jăl no mers dăparci dă la kasa, kănd stotnik u mănăt pă urtašji aluj să zăkă: “Domnu, nu či činji să vij am kasa ame kă ju nu mes vredan să vijă tu dăsup krovu amnjov!§ ⁷ Kă njiš ju nu mă smatralăsk kă mes vredan să vjuv la činji. Aša numa ză vorba dă pă loku hundî ješč šă sluga amnjov u fi antrimat. ⁸ Kă šă ju mes kătănă kari trăbă să apukă zapovjedur dă la voda amnjov, ka kum am kătănj dăsupă minji kari trăbă să mă askulči. Ju kănd zapovjedalaskă alu unu: ‘Duči!’, šă jăl merži, šă alu aluje: ‘Hajdi!’, šă jăl vinji, šă alu sluga amnjov kănd aj zăk: ‘Fă asta!’, šă jăl fašji.”*

⁹ Kănd Isus u auzăt aje šje u zăs, jăl su amirat, šă su antors la gărmadă šje al sljedile šă jăl lju zăs: “Ju vă zăk kă njiš pă unu Židov dăm Izrael nam aflat ku dăstafel vjeră!”† ¹⁰ Kănd heje mănac dăla stotnik su antors akasă, jej or aflat pă sluga sănătos.

Isus u skulat pă om mort

¹¹ Dă pă aje, Isus u mers am varuș šje să čamă Nain.‡ Učenici aluj šă gărmadă dă lumi umbla dă pă jăl. ¹² Ali kum ur vinjit dă apropi la ușa dă varuș, u vžzut kum dušje pă om mort să al angropi. Mumăsa alu omula mort are vadoja, šă je ave čar unu fišjor. Šă la mărmanči măržje multă lumi. ¹³ Kănd u vžzutu Domnu, jăl ave milă, šă ju zăs: “Nu plănžji.” ¹⁴ Atunšje jăl u pus măna pă kărpašo,§ šă ominji šje al dušje u stat. Atunšje jăl u zăs: “Fišjorulji, ju ac zăk: ‘Skolăci!’” ¹⁵ Šă omu mort su skulat šă su apukat să svitaskă šă Isus lu datăla la mumăsa.

¹⁶ Mari frikă u kăzut pă jej toc šă su apukat să hvalalaskă pă Dimizov, šă zăšje: “Mari prorok u vinjit antri noj! Dimizov u vinjit să ažuči alu lume aluj.”* ¹⁷ Šă hiru dă asta u mers am Judeja šă okolo.

*Ivan Krstitelj antriba dakă u vinjit Mesija**(Mt 11,2-11)*

¹⁸ Učenici alu Ivan† aj spunje dă kutotu šje să dogadaale. Kapu Ivan u čimat pă doj učenikur aluj ¹⁹ šă lju mănăt la Domnu să al antrebi: “Ješč tu ala kari Dimizov u zăs kă trăbă să vijă ili trăbă să aščiptănj pă altu?”‡

²⁰ Kănd u ažuns jej la Isus, jej u zăs kă Ivan šje bučază nju mănăt să či antribănj: “Ješč tu ala kari Dimizov u zăs kă trăbă să vijă ili trăbă să aščiptănj pă altu?”

²¹ Isus baš antriba atunšje pă multă lumi dăm bičišugur, mukur šă lji oslobodule dăm rov duh, šă alu mulc ominj orb lji dăde să vadă dăm tot sufljitu. ²² Isus lju antors vorba: “Dušjec am napoj la Ivan šă spunjecăj šje ac vžzut šă ac auzăt, šje am făkut: kă orbi aš antrimac, šă poči vide, šlagărzaci poči umbla,

* 7,2 Stotnik aj rimski vojnik kari zapovjedalešci alu 100 vojnikur. † 7,3 Stotnik u auzăt kă Isus u iscjelilit pă mulc ominj, šă kă aj dapropi, kă să antors am Kafarnaum. ‡ 7,3 Isus are Židov a stotnik nu are, a stotnik gănde kă Isus ar punji ureči la molbă dakă židovi lor antriba. Anume, židovi šă rimski vojnici asre neprijateljji. § 7,6 Židovi nar tuna am kasa alu hej kari nus Židov să nu fijă neprihvatljivi la Dimizov. * 7,8 Aša ka stotnik kum ari autoritet să naredilaskă alu kătănžilor, Isus ari autoritet să naredilaskă alu bičišug să nestalaskă. † 7,9 Isus očkivăle dă la Židov să ajvi dăstafel vjeră alu nu ave. Jăl nu očkivăle dă la hej kari nus Židov să ajvi dăstafel vjeră a anume, asta om ave. ‡ 7,11 Asta aj lok dapropi hundî prorok Elizej u ridikat dăm morc pă unu fišjor alu una mamă majnti sto aj dă kăna (ujtăci la 2 Kr 4,8-37). § 7,14 Kăna kărpašo are dăsvăkut šă are tari ušuri. * 7,16 Ominji gănde kă Isus are mari prorok ka Ilija ili ka Elizej, numa doj ominj am Kenvija bătărnă u ridikat dăm morc (1 Kr 17,17-24; 2 Kr 4,18-37). † 7,18 Ivan Krstitelj u fost am čemică. ‡ 7,19 Židovi očkivăle kă Mesija u fi kralj kari u vinji să lji spasalaskă dă la rimska vladavina, a nu numa să fijă duhovni Spasitelj. Ivan kunušce prorocănstva dă Mesija ka kum ščije šă Iz 42,7; 61,1-2 (ujtăci Lk 4,18-19). Aša u očkivalit Isus să fijă kralj, a pă Ivan šă pă alci ominj kari aš pravedni să lji lași afară dăm čemică, a să lji kaznalaskă pă ominj kari u odbacalit pă Mesija (ujtăci kum Ivan propovjedalešci am Lk 3,9, 16-17), ali njimika inka nu su dogudulit.

gubavci sã čistilešči, šã surži poçi sã audã, morci sã skolã ãm kust, šã alu sãrašj propovijedalešči Hir fãlos.[§] ²³ Šã blagoslovulit ãj om kari nu aflã njimika ãm minji šje poçi uvredãlaskã.”

Mudrã ãnvãcala alu Isus šã alu Ivan šje Buçazã

(Mt 11,12–19)

²⁴ Kãnd u fužjit glasnici alu Ivan ãndãrãt, Isus su apukatãšã sã spujã alu gãrmadã dã Ivan: “Šje ac mers sã viđec ãm pustinjã? Trskã kum sã ljagãna pã vãnt? Naravno kã nu![†] ²⁵ Ili šje ac mers sã viđec? Atunšje ac mers sã viđec kum ãj ãmbãrkatã ãm šjefelj colji delj mãndri? Naravno kã nu!^{*} Eje kari ãs mãndru ãmbrãkac šã kustã ãm luksuz, pã eje lji pućec afla ãm palaćur dã kraljju. ²⁶ Atunšje šje ac mers sã viđec? Pã prorok? Naravno kã da! Ju vã zãk, šã maj mult dã prorok! ²⁷ Jãl ãj om dã kari aj skris ãj ãm svãntã kenvija:

‘Ujtãcãvã, asta ãj amnjov glasnik mãnat sã pripremalaskã ãm nençi kalje ata.’[†]

²⁸ Anume vã zãk, dãm toc ominj kari su avutãšã, nu are maj mari dã kit dã Ivan. Ali majmikã ãm kraljevstva alu Dimizov ãj maj mari dã jãl![‡]

²⁹ Toc kari u auzãt ur priznalit kã šje Dimizov ãnvacã ãj benji, ćak šã carinici. Eje ãs kari Ivan lju bućuzat. ³⁰ Ali farizeji šã ućitelji dã zakonu alu Mojsije ur odbjilit planu alu Dimizov šje ave pãntru jej. Jej ur odbjilit sã lji bućeži Ivan.

³¹ Isus u zãs atunšje: “Ku šje sã usporedilenj pã ešće ominj ãm asta vremi? Kum samãnã jej? ³² Jej ãs ka kupiji mišj šje njimik nu lji pasalešči, kari šãdi pã trg, šã sã ćamã una pã alt:

‘Kãnd anj kãntat pãntru voj,

voj nac žukat,

šã kãnd anj kãntat trišć kãnćiši pãntru voj,

voj nac plãns!’

³³ Aša kãnd u vinjit Ivan šje bućazã jãl nu mãnka pitã njiš nu bije vin, mar voj ac zãs: ‘Jãl ari drak ãm jãl!’ ³⁴ Šã ju, Fišjoru alu Omu, am vinjit, šã ju mãnkam šã bjem, ali voj zãšjec: ‘Ujtãcãvã! Flãmãnd šã butor, urtaku lu carinici šã alu grešnici!’ ³⁵ Ali mudrostu alu Dimizov su arãtat kã ãj anume dã la toc kari u apukat.”[§]

Isus ãnvacã: alu šinji ãj maj mult jirtat, ala maj mult u plašji

(Mt 26,6–13; Mk 14,3–9; Iv 12,1–8)

³⁶ Unu dãm farizej Šimun, lor ćimatulã pã jãl pã većerã, aša Isus u mers la farizejula akasã šã šu aflatusã lok la masã.^{*} ³⁷ Dãm turdatã u vinjit una tari grešnã mujeri, kari u saznalit kã jãl ãj akulo šã kã mãnãnkã la farizej,[†] šã je u vinjit akulo, u adus tari skumpã uloj ku miros ãm skumpã ujagã dãm petrã. ³⁸ Je u stat dãnapoju aluj, la pišjorilje aluj, šã su apukat sã plãngã. Atunšje su apukat sã ãj spelji pišjorilje aluj ku lãkrmilje alji, šã sã ašćargã pišjorilje ku pãru alji. Je ãj sãruta pišjorilje aluj, šã ku uloj mãnže.

³⁹ Kãnd u vãzut aje farizeju Šimun kari lu ćimatulã pã većerã, jãl sã ãngãnde ãm jãl sãngur: “Sã fijã omusta anume prorok, jãl ar šçi kã je ãj tari grešnã mujeri.”

⁴⁰ Isus ju zãs: “Ju am šjeva šã ac zãk cijã Šimun.”

Šã Šimun u zãs: “Ućitelju zã.”

⁴¹ Isus u vorbit: “Are om kari dãde kećinj šã jãl ave doj daturaš. Unu ji are dator petsto banj dãm aržjint a halalãnt pedeset banj dãm aržjint.[‡] ⁴² Njiš unu dãm jej nu u dat a nu ave dãm šje sã ãj ãntork, šã omula u jirtat alu amãndoj. Aku spunjec kari ar trãbuji sã ãl plakã maj tari?”

⁴³ Šimun ju ãntors vorba: “Kã ar trãbuji sã fijã ala alu kari ju jirtat maj mult.”

Isus ju zãs: “Benji aj prosudulit.” ⁴⁴ Atunšje su ãntors la mujere šã jãl u zãs alu Šimun: “U vejs pã mujeresta? Ju am vinjit ãm kasa ata ali nu maj dat apã pãntru pišjorilje amelji,[§] a je mu lju spãlat ku lãkrmilje šã lju ašćers ku pãru alji. ⁴⁵ Nu maj sãrutatãmã pã minji, ali je mu surãtat pišjorilje dã kãnd u vinjit ãm nontru, no stat sã mã sãrući. ⁴⁶ Tu nu maj unsã kapu ku uloj ali je mu unsã kapu amnjov ku uloj ku parfem. ⁴⁷ Dãm asta rãnd ju ãc zãk cijã: ‘Mulći grehur jisã jirtacĩ, daje kã mu plãkut tari.

§ 7,22 Ešće stvarur kari Isus u fãkut, arãta kã jãl ãj Mesija, kum ãj ãm kenvija alu proroku Izaija, poc viđe ãm asta stih: Iz 29,18–19; 35,5–6; 61,1–2. * 7,25 Ivan purta urãçi colji (Mt 3,4). † 7,27 Dimizov u zãs kã glasniku alu Isus kari u pripremlit kalje alu Isus ãj Ivan. 7,27 Mal 3,1 ‡ 7,28 Ivan u ispunulit proroštvo kã jãl u pripremlit kalje alu Isus. Jãl nu vãzut kã kraljevstvo su ispunulit, daje kã lu amurut majnti dã šje Isus u uskrsnulit, atunšje jej kari su obratalit dã pã šje Isus u uskrsnulit ari maj mari blagoslov dã kit Ivan.

7,33 Mt 3,4 § 7,35 Jej kari u apuka pã Ivan šã pã Isus u arãta kã ãnvãcala ãj mudrã. * 7,36 Are obićaj pã gozbã ka pã asta većerã numa bãrbec šãde đos kãnd jej as re pã košći lji are mãndru la masã. † 7,37 Are obićaj ãm aje vremi kã alci puće sã sã ujçi kãnd jej asre la većerã a jej nu mãnka. ‡ 7,41 Unu banj dãm aržjint = una dnevnica alu radnik. § 7,44 ãm aje vremi kãnd vij la domaćin am kasa trãbuje sã lji spelji pišjorilje kã jej umbla pã drikur kari asre pljin dã prašinã.

Alu ala kari ari maj pucanj dă jirtat, ala maj pucan mu arătat plăkătură.’”⁴⁸ Atunșje u zăs alu mujere: “Grehurlje atelji ăș jirtaci.”

⁴⁹ Atunșje eje kari asre la masă ku jăl sur apukat să svitaskă una ku alt: “Șinji ar puće asta să fiěj kari šă grehurlje jartă?”

⁵⁰ A jăl u zăs alu mujere: “Ănkridala ata ću spasalit. Dući ăm putuljală.”

8

Isus propovjedalešći păm mulči lokur

¹ Dă pă aje, Isus u mers păm alčilje varušur šă satur, să propovjedalaskă šă să svitaskă dă Hir fălos dă kraljevstva alu Dimizov. Dvanaest (12) učenikur umbra dă pă jăl, ² šă šjeva ka mujerilje kari Isus lju oslobodulit dăm rov duhur šă dăm bićišugur: Marija (kari are dăm varuš Magdala, kari u mănat sedam drașj dăm je), ³ Ivana (bășăca alu upravitelj Kuza a jăl are upravitelj pănturu Herod), Suzana, šă mulći alčilje cangășj. Jelji lji služule ku benjilje šje ave.

Om šje samăňă

(Mt 13,1–17; Mk 4,1–12)

⁴ Mari gărmaďă să akuljiže šă lume inka vinje la Isus dăm tot varušu. Isus u svătit alor ku usporedbă ⁵ “Om šje samăňă u mers să seminji sămăňca aluj. Šă kum sămăňa orikići dăm sămancurljelje u kăzut pă kalji. Šă sămăňce are kălkata, păn šje nor vinjit vrabujiłje šă lju măňkalji. ⁶ Šă orikići ur kăzut ăňtri petri šă jelji ur kriskut friș, ali sur uskat kă lji ibize vlagă. ⁷ Šă orikići sămăňcur ur kăzut ăňtră mărșunj šă u kriskut ku jej una, ali lji šăguša mărșunji. ⁸ Šă orikići u kăzut pă bun pămănt, šă u kriskut šă u avut sto răndur majmult.” Kănd Isus u fost gata ku usporedba u mužjit: “Punjec ureći voj kari avec ureći să auzăc!”

Isus objasnalešći šje znaćalešći usporedba dă om kari samăňă

(Mt 13,10–23; Mk 4,10–20)

⁹ Ućenici aluj lor ăňtribat pă Isus atunșje, šje znaćale usporedbe. ¹⁰ Isus u zăs: “Avovă Dimizov u dopustulită să prișjipeć tajnurlje dă kraljevstva alu Dimizov, ali alu alci trăbă să să spujă ăm usporedbur; ka kum u zăs prorok Izaija:

Ăs eje kari să ujtă

ali nu veďi,

kari auďi

ali nu prișjepi.

¹¹ Aku usporedba znaćalešći asta: Sămăňca ăj ka Vorba alu Dimizov. ¹² Sămăňca kari ăj pă kalji, ăș ka eje ominj kari auďi Vorba, ali draku u vinji šă lji je vorba ăňdărăt dăm sufljićilje alor, să nu potă ăňkradă să nu să spasalaskă. ¹³ Aje sămăňca ăňtri petri ăș la ominj kari auďi Vorba šă u apukă ku fălușăjă ali nari korjen. Jej ăňkreďi nu dă lungat šă atunșje ăm vreme dă ăňșjirkală jej kaďi ăňdărăt. ¹⁴ Sămăňca kari u kăzut ăňtri mărșunj šă ka ominji kari auďi Vorba, ali kum vreme fužji jej să astrăňzi ku brigurlje ăm kust, šă dă găzdăšije, šă žăndur ăm kust, šă eje nu adușji bun plod. ¹⁵ Ali sămăňca kari kaďi pă bună pămănt aje eje ominj *kari auďi Vorba šă u căňji ăm sufljitu bun, jej ăș ustrajni šă u adușji bun plod.”

Kum prișjipenj istina alu Dimizov

(Mk 4,21–25)

¹⁶ “Njime nu acăćă lampă să u puğă dăsup ter ili dăsup pat. Nu, jăl u punji pă sviećnjak aša toc u vide lumină kănd vinji ăm nontru ¹⁷ atunșje kutotu šje ăj aku askuns, šă šje ăj pă askuns făkut, kutotu u jășă afară. ¹⁸ Daje păzec kum auzăc. Kă šinji ari ju fi dat maj mult, šă šinji goďe nari njimika, dă la jăl u fi lot čak šă aje cară šje samăňă kă ari.”†

Familija alu Isus ăș eje kari kustă vorba alu Dimizov

(Mt 12,46–50; Mk 3,31–35)

¹⁹ Alu Isus u vinjit mumăsa šă fracı să ăl posjetilaskă pă Isus ali jej nu puće să vijă apropi dă jăl dă rănd dă gărmaďă. ²⁰ Șinjiva u javalit alu Isus: “Mumăta ata šă fracı atej stă afară ći așćaptă.”

²¹ Isus lju u zăs: “Mama ame șă fracı amej ăș eje kari auďi Vorba alu Dimizov, šă u kustă.”

^{8,10} Iz 6,9 * ^{8,15} Bun sufljit: ăj sufljit kari ăj spreman să audă vorba alu Dimizov, šă să u askulći. † ^{8,18} Jasno ăj dăm kontekst kă Isus svitešći dă prișjipală šă dă ăňkridală. Asta znaćalešći: “Șinji goď ari prișjipală šă ăňkridală ju su da maj mult prișjipală. Șinji goď nu ari prișjipală u zgubi šă haj šje ari šă prișjipala šje u ari u zgubi šă prișjipala šje jăl găndešći kă ari”, ili “Dimizov u fașji alu hej kari ăňkreďi ăm istină ur prișjipeć šă maj mult. Dimizov u fașji dă hej kari nu ăňkreďi ăm istină, jej nu u prișjepi istina njiș haj pucun šje jej găndešći kă jej prișjepi.”

*Isus putulješči oluje**(Mt 8,23-27; Mk 4,35-41)*

²² Una ză Isus šă učenici aluj ur tunat ăm čamac šă să mergă pă alta parči dă galilejsko jezero. Isus u zăs: “Hajd pă haje parči!” Aša sur maknilit dă la mal. ²³ Ali kum plovule jej, pă Isus lu furat somnu. Atunšje oluja ku vântu una su slăbuzăt pă jezero šă jej asre ăm opasnost, daje ka karu să umplje ku apă.

²⁴ Jej ur mers la Isus šă lor skulatulă ăm frikă šă mužje: “Domnu, Domnu, noj nji ăntupenj!”

Aša su skulat šă u zapovjedalit alu vântu šă alu valuvurljelje să să putuljaskă. Oluja su putuljit šă are putuljală. ²⁵ “Hundi vi ănkridala?”, Isus lju ăntribat pă jej.

Ali jej asre pljinj dă frikă šă ămirală, šă u zăs una la alt: “Šinji ăj asta čak šă vântu šă valuvurlje ăl punji ureci pă jăl kănd zapovjedalesči?”

*Isus mănă pă draşj dăm om**(Mt 8,28-34; Mk 5,1-20)*

²⁶ Jej ur plovulit păn la malu dă Gerasa, kari ăj pă alta parči dă Galileja. ²⁷ Kum Isus u pus pişjorilje pă pământ, ju vinjit dădănenči om dăm varuş kari are mar da multă dobă ku draşj ăm jăl. Jăl nu purta colji, šă nu kusta ăm kasă mar ăm gropur. ²⁸ Kănd lu văzutulă pă Isus, jăl u muşjit tari šă u kăzut dădănenči la jăl šă dăm tot graju u muşjit: “Şje găndeşč dă la minji, Isuse Fişjoru alu Dimizov, Maj Mari? Ju mă arog la činji să nu mă mučulesči!” ²⁹ Draku ăl cănje mar multă vremi. Majnti ominji ku lancurlje ăl ljiga šă ăl paze, ali jăl tod daje rupe lancurlje šă draku lu mănăt ăm pustinjă. Isus u dat zapovjed alu rov duhu să jeşi afară dăm jăl.

³⁰ Isus lu ăntribat: “Kum či čem?” Jăl u zăs: “Legija”, daje kă mulc draşj asre ăm jăl. ³¹ Šă jej sur arugat la Isus să lji de zapovjed să mergă ăm gropă făr dă dno. †

³² Akulo are mari stadă dă porşj şje mănka pă parče dă đal, šă jej sur arugat să dozvolulaskă să tunji ăm jej, šă Isus lju dazvolulit. ³³ Draşji dăm omula u fuşjit ăm gărmađă porşj, šă stada dă porşj ur arljigată dă pă đal ăm jezero šă akulo sur ăntupit.

³⁴ Ominji şje paze stado u skăpat kănd u văzut aje, šă jej ur dus hir ăm varuş šă ăm sat. ³⁵ Šă lume ur vinjit să vadă şje u fost aje. Kănd ur vinjit la Isus, jej ur aflat pă omu şje are ku draşj ăm jăl are ămbrăkăt, šă šăde la pişjorilje alu Isus ku fire sântosă. Šă kănd u văzut aje kutotu jej sur ănfrikuşat. ³⁶ Hej kari ur văzut ur spus kum Isus u osloboduleşči pă omu ku draşj. ³⁷ Ali tota lume dăm lok ăm Gerasa ur zăs alu Isus să fugă dăm akulo kă asre tari ănfrikuşac. Isus u tunat ăm kar šă gănde să fugă ăm napoj.

³⁸ Omu dăm kari Isus u mănăt afară dăm draşj să aruga la Isus: “Pot să fug ku činji?”, ali Isus lu mănăt šă ju zăs: ³⁹ “Dući ăm napoj akasă, šă spunji alu toc kutotu şje Dimizov u făkut dă činji.” Aša u mers akasă šă u şirilit ăm varuş kutotu şje Isus u făkut păntru jăl.

Mujere kari are bičagă u fost sănătosă

⁴⁰ Gărmađă are akulo să ăl pozdravalaskă pă Isus kănd su ăntorsusă pă alta parči dă jezero, jej toc tari ăl aşčipta pă jăl. ⁴¹ Atunşje su pojalalit om kari să čima Jair vođa dă sinagogă. Jăl u vinjit la Isus šă u kăzut žos la pişjorilje aluj šă să aruga la jăl să vijă la jăl akasă daje kă ⁴² jedina fata aluj dă dvanaest aj (12) dă bătărnă are pă morči.

Isus u mers dă pă Jair kănd mulc să ămpinžje să fijă dapropi dă jăl. ⁴³ Ăm gărmađe are mujeri kari kărvarale dvanaest (12) aj šă je u čiltit kutotu şje ave pă doktor ali no aflat pă njime kari ar puče să u ozdravalaskă. ⁴⁴ Je u vinjit pă dănapoj šă su apukat pus dă cola alu Isus, šă sănžilje u stat să kuri.

⁴⁵ “Šinji u pus mănă pă minji?”, u ăntribat Isus.

Toc zăşje kă nu ur pus. Atunşje Petar u zăs: “Domnu, tu vejs kum să ămpinži toc ominji la činji!”

⁴⁶ Isus u zăs: “Šinjiva u pus namjerno mănă pă minji kă am sămcăt pučere kum jaşă afară dăm minji.”

⁴⁷ Kănd u văzut mujere kă majmult nu poći cănje ăm je, je u vinjit ăm nenči trămurănt dă frikă, u kăzut ăm njeŋce alu Isus šă u spus la toc adăşje u pus mănă pă jăl, šă kum u fost ozdravalită dăm turdată.

⁴⁸ Isus u zăs: “Fato, ănkridala ata ću ozdravalit. Dući ăm putuljală!”

Isus u skulat dăm morči pă fata alu Jair

⁴⁹ Kănd Isus svite ku mujere, glasniku dăm kasa alu vladaru dă sinagogă u vinjit šă u zăs: “Fata ata ăj mortă. Nu ăl gnjavali pă učitelj!”

⁵⁰ Kănd u auzăt Isus aje, jăl u zăs alu Jair: “Nuc fijă frikă! Numa ănkredi mijă šă je u kusta!”

⁵¹ Kănd ur vinjit jej la kasa, Isus nu lăsă să mergă ăm nontru ku jăl osim Petar, Ivan, Jakov šă mumăsa šă tatusu alu fate haje. ⁵² Šă toc ăm kasa plănžje šă u žalale, aša jăl u zăs: “Nu plănžjec. Je nuj mortă, numa să kulkat!” †

† 8,31 Gropă făr dă dno dă draşj § 8,52 Isus ščije kă je ăj mortă ali jăl ščije kă ju da kust ăm napoj.

⁵³ Jej ăl răde pă Isus, kă jej asre sigurni kă je ăj mortă. ⁵⁴ Isus atunșje u apukatu dă măna șă dăm tot graju u muzjit: “Skolăci kupilu amnjov!” ⁵⁵ Șă duhu alji su ăntorsăsă șă je su skulat dăm turdată. Isus u dat zapovjed atunșje șă ăj de șjeva să mănășji. ⁵⁶ Roditelji alji asre ămirac a Isus lju purunșjit pă roditelji să nu spujă alu njime șje u fost.

9

Isus mănă pă dvanaest (12) apostolur

(Mt 10,9-14; Mk 6,7-13)

¹ Isus u čimat pă dvanaest apostolur la jăl șă jăl lju dat pučeri șă autoritet pă toc drașj, șă pučeri să ăntremi bičișugur. ² Atunșje Isus lju mănăt afară șă să proglasalaskă kraljevstva alu Dimizov șă să ozdravalaskă pă bičež. ³ Isus lju zăs alor: “Nu loc njimika ku voj pă kalje avostră, njiș botă, njiș taškă, njiș mănkar, njiș banj. Njime să nu je maj una kămașă ku jăl. ⁴ Ăm kari gođe kasa măržjec, fijec akulo păn șje nu fužjec dăm varuș. ⁵ Hundi gođe nu vă punji ureči, fužjec dăm ala varuș șă ăm znak dă upozorenje kă ăl laș la sudbina aluj, skutărăcăvă prașina dă pă pișjori.”

⁶ Așa jej sur lot afară să mergă dăm sat ăm sat să propovjedalaskă Hir fălos șă ozdravalaskă pă bičež pă hundi gođ meržji.

Herod gănde să vadă pă Isus

(Mt 14,1-2; Mk 6,14-16)

⁷ Vadar Herod* u auzăt dă kutotu șje Isus u făkut, șă are zăbunjit kă orikic zășje kă Ivan Krstitelj u uskrnulit dăm morc. ⁸ Șă orikic zășje kă prorok Ilija su arătat pă pământ kănd alci gănde kă unu prorok dă kănva u vinjit ăm kust.

⁹ Ali Herod u zăs: “Ju am tijet kapu alu Ivan, ali šinji ăj omusta dă kari aud dăstafele vorbi?” Jăl da be šcipta să vadă pă Isus.

Isus u rănjit pă majmulc dă pet hiljada dă ominj

(Mt 14,13-21; Mk 6,32-44; Iv 6,1-13)

¹⁰ Kănd sor ăntors apostoli ur spus alu Isus kutotu șje ur făkut. Atunșje Isus lju dus pă lok pustulot apropi dă varuș Betsaida. ¹¹ Lume ur saznalit șă ur sljedilit pă Isus. Așa lju apukat la jăl șă lju spus dă kraljevstva alu Dimizov șă u ozdravalit pă eje kari asre bičež. ¹² Mar kitră dă sara Dvanaest apostolur ur vinjit la Isus șă ur zăs: “Mănă pă lumi ăndărăt, așa să mergă să ăș aflji lok dă kulkat șă dă mănkat kă noj șcenj ăm pustinjă ajișje.”

¹³ Isus lju zăs: “Voj dădecălji șjeva dă mănkat.”

Jej ur ăntors vorba: “Noj avenj čar pet darabur dă pită șă doj pešč. Noj săngur să mărženj șă să kumpărănj mănkar dă totă lumesta?” ¹⁴ Jej ur umărat hundiva pet hiljada dă bərbec,[†] Isus u zăs alu učenici aluj:

“Punjecălji să șadă ăm grupur po pedeset lumi să șadă una.” ¹⁵ Șă apostoli ur făkut kum lju zăs, lju pus pă toc să șadă žjos. ¹⁶ Atunșje Isus u lot pet dărabur dă pită șă doj dărabur dă pešč șă su ujtat sus ăm nor, Isus u blagoslovulit șă u ruptă ăm dărăbelji, atunșje u dat alu učenici aluj să pujă dădănenči alu lumi. ¹⁷ Șă jej toc ur mănkat șă asre sătulj. Șă jej ur akuljes dvanaest koșarur dă dărăbelji șje ur rămas.

Petar priznalešči kă Isus ăj Krist

(Mt 16,13-16; Mk 8,27-29)

¹⁸ Undată kănd su ăntors Isus pum parči să să aroži, učenici asre ku jăl șă Isus u ăntribat: “Șje zășji lume šinji mes ju?”

¹⁹ Jej ur ăntors vorba: “Ivan șje Bučază, makar orikic zășji Ilija prorok a hejelanc kă ješč prorok dă kănva kari u uskrnulit dăm morc.”

²⁰ Isus u ăntribat: “A voj? Șje zășjec voj, šinji mes ju?”

Petar u ăntors vorba: “Tu ješč Krist kari ăj mănăt dă la Dimizov!”

Isus lji spunji alu apostoli kă jăl u muri, șă u uskrnuli

(Mt 16,1-23; Mk 8,31-33)

²¹ Isus u dat atunșje zapovjed mari, șje lji branale să spujă asta alu šjinjiva kă jăl ăj Mesija. ²² Atunșje Isus u zăs: “Ju, Fișjoru alu Omuluj trăbă să păc mulči patnjur. Bătărnji kari ăș glavni ăntri židovur, mari popur șă učitelju dă zakonu alu Mojsije mu odbacali. Jej mur amură, a ju treči zuă uj uskrnuli.”

Kum să fijenj učenici alu Isus Krist

(Mt 16,24-28; Mk 8,34-9,1)

* 9,7 Vadar Herod jăl vladale ăm Galileja kari are una parči dă Izrael. † 9,14 Nu asre numa bərbec, nego șă mujer șă kupij (vedi Mat 14,21)

²³ Atunšje Isus u zäs alu toc: “Dakä šinjiva gändešči sä mä sljedälaskä pä minji, elši träbä sä odbijalaskä sä kušči dä pä žändurlje aluj, jäl sängur sä äš je krušje aluj totä zua šä sä mä sljedälaskä pä minji.”[‡] ²⁴ Šinji gođ gändešči sä äš spasalaskä kustuš ala lu perđi do kraja, šä šinji gode šu perđi kustuš päntu minji ala su spalisä vječno. ²⁵ Šje ari benji om däm aje dakä kapätä celi svet, a jäl äj uništiti ili pärdut? ²⁶ Dakä äj alu šinjiva rušunji dä minji ili dä vorbilje amelji, šä ju Fišjoru alu Omuluj ju fi rušanji dä ala om, känd uj vinji äm slava aluj, äm slava alu tatusu šä äm slava alu svänc andeji. ²⁷ Anume ju zäk, äs orikic kari stä ajišje kari nor muri majnti dä šje nor viđe kraljevstva alu Dimizov.”

Isus aratä slava aluj
(Mt 17,1-13; Mk 9,2-13)

²⁸ Hundiva osam zälji dä pä ešče svatur Isus u lot pä Petar, Ivan šä pä Jakov ku jäl, šä u mers sus pä dal sä sä aroži. ²⁹ Atunšje kum sä aruga, ubrazu aluj u ščimbat tari, šä coljilje aluj sur ščimbat am alb dä svitläze. ³⁰ Doj ominj su pojalalit, svite ku Isus. Eje asre Mojsije šä prorok Ilija. ³¹ Jej su aratät äm slavä šä jej svite dä morči[§] aluj šje u fi äm Jeruzalem.

³² Pä Petar šä pä urtašji aluj lju furat somnu ali jej sur skulat šä lor väzut pä Isus äm slava aluj ku doj ominj šje stäče ku Isus. ³³ Känd jej fužje, Petar u zäs alu Isus: “Domnu, anovä nji benji ajiše! Lasä fäšjenj tri koljibur: unu päntu činji, šä unu päntu Mojsije šä unu päntu prorok Ilija.” Jäl nu ščije šje svitešči, sämäna kä bulunzešči. ³⁴ Šä känd Petar svite, oblak u vinjit dasupra pä Petar šä pä urtašji aluj šä jej su änfrikušat.

³⁵ Atunšje su äuzät graj däm oblak: “Asta äj Fišjoru amnjov, ju lam izabralit! Punjec ureči la jäl!”
³⁶ Känd graju su äuzät, Isus are sängur. Učenicic ur täkut šä nor spus alu njime šje ur väzut.

Isus u mänat afarä pä drak däm kupilula
(Mt 17,14-19; Mk 9,14-29)

³⁷ Hajelantä zä Isus šä učenicic aluj ur vinjit žjos dä pä dal šä äš äšičpta gärmadä dä lumi. ³⁸ Äm gärmade are om kari mužje: “Učitelju, ju mä arog, ujtäci pä fišjorum daje kä jäl äj jedini kupilu amnjov!”
³⁹ Ujtäci, duh äš napadalešči šä jäl däm turdatä cäpä, äš skutärä äm gärčur šä fašji spumi la gurä šä dabe fužji dä la jäl, ku mukä äm äš bači. ⁴⁰ Ju mam arugat la učenicic atej kari as re ku noj dakä ar puče jej sä mäjä pä draku afarä äli jej nu puče.”

⁴¹ Isus u äntors vorba: “O voj nevjernä šä ubraznikä generacijäl! Kitä dobä träbä sä fjuv ku voj? Kitä dobä träbä sä vä trpälesk? Adäl pä fišjoric ajišje!”
⁴² Känd kupilula u vinjit la Isus, draku lu värljit žjos šä äš skutura am gärčur. Isus lu mužjit pä duhu rov šä pä kupilu lu ozdravalit, šä äm napoj lu dat la tatusu. ⁴³ Jej asre toc ämirac la autoritetu aluj šä kit äj dä mari Dimizov.

Isus jarä spunji dä morče aluj
(Mt 17,22-23; Mk 9,30-32)

Atunšje känd inka toc sä ämira šje u fäkut, Isus u svätit ku učenicic aluj: ⁴⁴ “Zapamtalecä vorbilješče, šä ängändecävä dä jelji.” Isus u zäs: “Ju, Fišjoru alu Omuluj uj fi dat äm mänjilje alu omuluj.”
⁴⁵ Jej nor prišjiput šje u gändit jäl ku aje sä zäkä. Značenje are askunsä dä la jej, a alor lji are frikä sä äš äntrebi pä jäl dä aje.

Šinji äj maj mari äm kraljevstva alu Dimizov
(Mt 18,1-5; Mk 9,33-37)

⁴⁶ Učenicic su apukat sä raspravjalaskä šinji däm jej ar puče sä fijä maj mari. ⁴⁷ Isus lji ščije gändu äm sufljičilje alor atunšje Isus u lot pä kupil mik šä lu pus längä jäl ⁴⁸ atunšje lju zäs: “Šinji gode apukä pä kupilusta mik äm numilje amnjov apukä pä minji. Šä šinji gode apukä pä minji, apukä isto šä pä ala kari mu mänat. Daje kä maj mik äntri voj äj maj mari.”

Šinji nuj protiv dä voj, ala äj dä voj
(Mk 9,38-40)

⁴⁹ Ivan u zäs: “Domnu noj anj väzut pä unu om kari äm numilje atov mänä drašj afarä däm ominj šä noj anj zäs sä nu fakä aje, daje kä jäl nu äj unu däm noj.”

⁵⁰ Isus u zäs aluj: “Nu äj branalec, kä šinji gode nuj protiv dä voj, äj dä voj.”

Samaritancic nu apukä pä Isus a jäl nu lji uništilešči

‡ 9,23 Zločinac kari are osudulit sä mori pä krušji träbuje sä dukä krušje pän la lok hundü u fi amurät. Ku asta svat, Isus gände sä zäkä dakä gändenj sä fijenj učenicic aluj, träbujenj sä fijenj morc la željurlje anoštri, la voja anoštri, träbujenj sä fijenj poslušni šä spremni sä punjenj ureči la Isus. § 9,31 morči Vorba kari äj prevodilitä “morči”, pä ljimba dä grčki äj jäšälä, šje aratä kum Isus u muri. Äm kenvija bätnärä “jäšälä” značalešči kum Dimizov u oslobodulit pä Izraelcic däm ropstvä äm Egipat. Morče alu Krist pä krušji äj “jäšälä” daje Dimizov nju otkupilit däm ropstva dä grehur.

⁵¹ Vreme are apropi känd Isus trăbuje să fiěj dus napoj ăm nor, atunșje tari su odlučulit să mergă ăm Jeruzalem. ⁵² Isus u mănat glasnișj ăm nenčí la jăl a jej ur vinjit ăm unu sat ăm Samarija să pripremalaskă lok pântru jăl. ⁵³ Ali lume akulo nu lu apukat ăm benji, daje kă are pă kalje dă Jeruzalem.* ⁵⁴ Känd ur văzut učenici Jakov șă Ivan ur ăntribat: “Domnu, găndeșć să čimănj fok dăm nor să lji uniștalaskă?”† ⁵⁵ Isus su ăntors la jej șă lju făkut dă njmika pă Jakov șă pă Ivan. ⁵⁶ Šă jej ur mers ăm altu sat.

Nuj lako să fijenj učenici alu Isus

(Mt 8,19–22)

⁵⁷ Kum măržje Isus šă učenici pă kalji, šjeva ka omu u zăs alu Isus: “Ju uj meržji ku činji hundi gođ vi meržji šă tu!”

⁵⁸ Isus u zăs: “Lisicurlje ari sklonište šă vrăbujilje ari gnjezdurlje alor, ali Ju Fișjoru alu Omuluj nam lok hundi să ăm puěj kapu.”‡

⁵⁹ Isus alu altuje u zăs: “Sljedilešći mă!”

Omu u zăs: “Domnje, lasămă elși să mă dukă să ăngrop pă tata amnjov.”§

⁶⁰ Isus u zăs aluj: “Lasă pă morc să ăš ăngropi pă morc,* ali tu dući šă propovjedalešći kraljevstva alu Dimizov!”

⁶¹ Akulo are inka umu om kari zăšje: “Ju čuj sljedili pă činji, Domnu ali elși lasămă să mă pozdravalesk ku toc akasă.”

⁶² Šă Isus ju ăntors vorba: “Njime kari punji măna pă plug šă să ujtă ăm napoj dă pă jăl,† nuj bun dă kraljevstva alu Dimizov.”‡

10

Isus spunji alu sedamdeset doj učenikur kum să spuji dă kraljevstva dă Dimizov

(Mt 11,21–27; 13,16–17)

¹ Dă pă eșće stvarur Domnu u odredilit sedamdeset doj učenikur šă lju mănat ăm nenčí, doj pă doj la tot varušu šă lok la kari jăl isto așćipta să mergă. ² Isus u zăs alor: “Žetva ăj mari ali pučănj ăs lukroj, dăm ala ränd arogăči la stăpănu dă žetva să măji maj mulc lukroj ăm polja aluj.* ³ Aku dući ali punji ureći. Ju vă măj pă voj ka pă birkă mikă ăntri lup! ⁴ Nu loc ku voj đibularuși ili taškă ili cipiliși, šă nu sta dă lungat ăm svat ku ominji pă kalji să nu zgubec vreme.

⁵ Elși stvar šje trăbă să zăšjec känd vinjec la kasa ăj: ‘Putuljală fiěj la kasasta!’ ⁶ Dakă om kari găndešći putuljală kustă ăm kase putuljala u fi ku jăl, ali dakă nu, putuljala u vinji ăm napoj la voj. ⁷ Rămănji ăm aje ista kasa, mănănkă šă be šje ari jej, kă lukroju ăj vredan dă šje u lukrat. Nu vă selilec dăm una kasa ăm alta.†

⁸ Dakă măržjec ăm bilo kari varuș šă jej vă apukă ăm benji voj mănăkc šje vă punji dădănenčí ⁹ šă ozdravalecă pă bičež kari ar fi akulo, šă spunjecălji kă Kraljevstva alu Dimizov ăj apropi. ¹⁰ Ali dăkă vinjec ăm varuș hundi nu vă apukă, atunșje dușjecăvă pă ulicur šă zăšjec: ¹¹ Čak šă prașina dăm varușu avostru kari su apukat pă pișjorilje anoștri, brisălec dă pă noj, protiv dă voj!‡ Ali šă voj ac trăbujj să šćijec kă kraljevstva alu Dimizov ăj apropi. ¹² Ju vă zăk kă pă zuve dă sudulală u fi maj ușuri lu varușu Sodoma dă kită dă varușula.”§

* ^{9,53} Samaritanci šă Židovi jej dăm tri jej să mrzăle. Daje Samaritanci nu gănde să ažući alu Isus pă kalje aluj ăm Jeruzalem–glavni varuș alu Židov. † ^{9,54} Jakov šă Ivan u dă osudă kă jej šćije kă jej ăs proroci ka proroku Ilija kari u odbacalit pă Dimizov. 2 Kr 1,10–12

‡ ^{9,58} Isus spunji ku izrekă să ănveci pă om kum să fiěj učeniku aluj. Isus găndešći dakă ala om lu sljedili, njiș ala om nar ave domu aluj.

§ ^{9,59} Nuj jasno kă tata alu omula u murit, a jăl trăbă să ăl ăngropi odma, ili omula găndešći să rămăji maj du lungat păn šje omula nu u muri kapu atunșje lu ungrupa. Poanta ăj ăm aje kă ala om găndešći elși šjeva să fakă majnti dă šje u sljedili pă Isus. * ^{9,60} Isus nu găndešći doslovno kă morci ur ungrupa pă alci morc. Šje ar puće să fiěj “morc” ăs: 1. asta ăj metaforă dă hej kari maj šjeva u muri ili 2. asta ăj metaforă dă hej kari nu sljedilešći pă Dimizov, kari ăs duhovno morc. Poanta ăj ăm aje kă učeniku nu slobud să dopustulaskă njimik šje lar zadržali să nu sljedilaskă pă Isus. † ^{9,62} Njime kari să ujtă dă napoj känd kapalešći, nu poči să vadă plug hundi trăbă să mergă. Aje osobă trăbă să fiěj koncentrirană să să ujči ăm nenčí să potă benji kapali. Așa značalešći kă trăbă să nji ujtănj ravno dă kraljevstva alu Dimizov. Nu slobud să punjenj familija pă loku alu Dimizov. Nu značalešći kă trăbujenj să nu nji brinulenj dă familija anoștră. ‡ ^{9,62} Isus odgovaralešći ku izreka să ănveci pă om kum să fiěj učeniku aluj. Isus podrazumijevălešći kă osobe nuj bună dă kraljevstvo alu Dimizov dakă nji ujtănj pă ominj ăm prošlost ăm lok să sljedilenj pă Isus. * ^{10,2} Isus zăšji kă mulc ominj ăs spremni să tunji ăm kraljevstvo alu Dimizov ali nus dovoljno učenikur kari u ănvăca, šă să ažući alu ominj. † ^{10,7} Isus nu svite kă jej trăbă să rămăji ăm aje kasa totă zua, mar trăbă să să kulși akulo ăm totă nopče, kit gođ ăs akulo; ku alčilje vorbi, nu vă kulkă ăm alta kasa.

† ^{10,11} Asta ăj simbol să nji arečji să odbacalenj pă ominj dăm ala varuș; ku alčilje vorbi; “Așa kum voj ac odbacalit pă noj, așa Dimizov u odbacali pă voj do kraja pă voj.” § ^{10,12} Sodoma: varuș (veđi Stv 19,24–28)

Isus lji fašji dă njimik pă heje kari nu askultă

(Mt 11,20-24)

¹³ Isus u zăs: “Jao avovă ominjilor dăm Korazine! Jao avovă ominjilor dăm Betsaido! Kă să vi fost dastafel čudo ăm varuș Tira šă am Sidon* ka kum su dogodulit la voj ăm varušu avostru, jej dă kănva sar vi ănkăjit, šazut ăm colji dă kecă, šă ăm šjинуšă znak dă ănkăjală.† ¹⁴ Anume ăm zuve dă sudulală Tira šă Sidonija maj benji ur trešji dă tu! ¹⁵ Šă voj ominji dăm Kafarnaum! Pănăm nor voj vic rădika? Ăm podzemlje vic fi arunkac.

¹⁶ Šinji gode auđi pă voj, mă auđi pă minji, a šjinji odbacalešči pă voj, pă minji odbacalešči, šă šjinji gode odbacalešči pă minji, odbacalešči pă Dimizov kari mu mănati!”

Dă šje să nji ănfălušanj

¹⁷ Sedamdeset doj učenikur su ăntors ku fălušăjă. Jej ur zăs: “O Domnje, čak šă drašji nji punji ureći ăm numilje‡ atov.”

¹⁸ Jăl lju zăs alor: “Ju mă ujtam la Sotona kum kađi ka munje dăm nor.§ ¹⁹ Aku punjec ureći! Ju vam dat autoritet să kălkăc pă šarpi šă pă škorpionur* šă ku kutotu pučere pă săla dă dužmanj, † šă njimik nu vic păcă rov. ²⁰ Tot daje nac trăbuji să vă ănfălušac kă duhovur vă punji ureći. Fijec făloš la aje kă numilje avoštři ăš skrišă ăm nor.”‡

Numa Fišjoru otkrilešči pă Dimizov

(Mt 11,25-27; 13,16-17)

²¹ Ăm ala šas Isus su ănfălušat ăm Duhu svănt šă u zăs: “Tata, Domnu pă pămănt šă pă nor, ju dov hvală cijă dăje kă tu aj askuns ešce dă la mărđoj šă dă la părăšjipuc, šă aj arătat alu hej ‘mišj’§ pă pămănt. Da, Tata, cijă asta că să veđi.”

²² Šă Isus u zăs: “Kutotu mu fost dat ăm povjerenje dă la Tata amnjov. Njime nu kunošči pă Fišjoru šă njime nu kunošči pă Tata, numa Fišjoru kunošči, šă alu heje kari Fišjoru găndešči u kunošči pă Tata.”

²³ Atunšje kănd are jej săngur, Isus su ăntors la učenici aluj šă u zăs: “Blago avovă kă oči avoštři asta veđi! ²⁴ Sigurno mulc proroš šă kraljur dă kănva gănde să vadă stvarurlje kari voj videc, ali jej no putut să vadă, šă să audă šje voj ac auzăt, ali nor auzăt.”

Isus svitešči dă maj mari zapovjed

(Mt 22,34-40; Mk 12,28-31)

²⁵ Šjeva ka učitelju dă zakonu alu Mojsije su skulat, să ăl iskušulaskă pă Isus šă lu ăntribat: “Učitelju šje trăbă să fakă să kapăt kust dă erikeš? Kum ăl pot kăpăta?”

²⁶ “Šje zăšji zakonu alu Mojsije? Kum prišjep aje?”

²⁷ U ăntors vorba: “Plaši pă Domnu Dimizovu ku tot sufljitu atov, ku duša ata, ku pučere, šă ku kutotu găndu atov, pă susjedu atov kă pă činji săngur!”

²⁸ Isus u zăs aluj: “Benji aj zăs, aša fă šă vi kusta.”

²⁹ Ali kum gănde să areći kă ăj pravedan, lu ăntribat pă Isus: “Ali šinji ăj susjedu amnjov?”*

Usporedbă dă Samaritanac kari are milos

³⁰ Isus u zăs: “Are om kari are pă kalji dă Jeruzalem, are sus ăm varuș Jerihon kari are žjos u fost pljačkalit šă lăpădat, bătut pă morči dă la pljačkaš šă lăsat pă drik.

³¹ Popa dă židov slučajno măržje pă kalje šă kănd lu văzut, u fužjit pă lăngă jăl numa pă alta parci.

³² Isto aša Levit, pomočniku alu popa u vinjit isto pă kalje haje. Kănd u vinjit pă lokula šă lu văzut, isto u mers pă alta parci dă kalji.

³³ Napokon † Samaritanac kum măržje pă kalji u vinjit pă lăngă jăl šă kănd lu văzut lu apukat mila dă jăl. ³⁴ Jăl u mers la jăl u vărsat uloj šă vin, šă ju ănvălit ranurlje. Atunšje lu pus pă magar šă lu dus ăm fugadov aša su brinulit dă jăl. ³⁵ Odma hajelantă điminjacă kum fužje ju dat lu gazda dă kasa šjeva ka

* 10,13 Ominji kari kusta ăm Korazin, ăm Betsaida as re Židovi kari trăbuje să aščepci pă Mesija. Ominji kari kusta ăm Tir, Sidon nus are Židovi jej nu očkivala pă Mesija kă u vinji. Šje Isus spunji ajišje svitešči čak kă šă eje kari nus Židovi trăbă prepoznulaskă pă Mesija daje kă u făkut kutotu čudurlje. † 10,13 Ăm aje kultură, ominji trăbuje să porči colji kari ăs făkući dăm kostrijet, kari are hrapav, tari are neudoban. Jej šăde ăm šinušă, să areći kă lji žalji, šje u zgrešilit protiv dă Dimizov. ‡ 10,17 Ajišje “numilje” arată pučere alu Isus šă autoritet. § 10,18 Isus koristilešči usporedbă să usporedilaskă kum Dimizov u pobjeditil pă Sotona kănd 72 učenikur aluj u propovjedilit ăm varușur. Sotona u kăzut đos dăm nor, ka kum munja luvešči đos. *

† 10,19 Šarpilje šă škorpionu ăš metaforă dă relji duhovur. † 10,19 Dušmanu ăj Sotona. ‡ 10,20 Dimizov u skris numilje alor pă skritura ăm nor, a aje značalešči kă jej ari vječni kust. § 10,21 Asta ăj dă ominj kari nari iškulj, ali ăs spremni să apušji ănvăcala alu Isus ka kum kupiji mišj apukă šă slušalešči pă hej lu kari lji ănkredji. 10,27 Pnz 6,5 10,27 Lev 19,18 *

† 10,29 Ali šinji ăj susjedu amnjov Asta om gănde să ščiji pă šjinji jăl trăbă să plakă: “Pă šjinji trăbă să smatralesk pă bližnji amnjov šă să ăl plak ka pă minji săngur?” † 10,33 Samaritanci asre stranci kari Židovi lji mărzăle.

banji[‡] ša u zäs: 'Je sama dä jäl, ša dakä asta nu u fi dästul banj, dä kutotu šje u čilti, ju cuj pläci razlika känd mä äntorkä äm napoj.'

³⁶ Dä pä gandala ata šje gändešć kari däm ešće tri su arätat ka susjedu alu omusta kari u fost pljačkalit šjinji maj benji u ažutat?"

³⁷ Jäl u äntors vorba: "Ala pä kari lu apukat mila dä jäl."

Atunšje Isus ju zäs aluj: "Dući ša fä ša tu isto ka jäl."

Dä šje träbä sä nji brinulenj

³⁸ Kum ur mers maj menkulo, Isus u vinjit äm unu sat hundī are mujeri šje sä čima Marta kari lu apukat pä jäl äm kasa alji. ³⁹ Marta ave sorä šje sä čima Marija kari u šžut la pišjorilje alu Domnu ša punje ureći la kutotu šje jäl svite. ⁴⁰ Ali Marta are äm brigur dä kutotu šje träbä sä fakä. Aša u vinjit la Isus ša ju zäs: "Nu či dori Domnu, kä sora ame mu läsat pä minji sängur kutotu sä poslužulesk? Šjeva žäj sä vijä sä äm ažući."

⁴¹ Domnu ju zäs: "Marta, Marta, tu či brinulešć ša či uznemirilešć dä mulći stvarur. ⁴² U biti numa una stvar träbujä, ša Marija maj benji u akuljes, ša aje no fi lotä dä la je."

11

Primjer dä aruguminći

(Mt 6,9-13; 7,7-11)

¹ Undatä känd Isus u fost gata ku molitva, unu däm učenici aluj u vinjit la jäl ša ju zäs: "Domnu, änvacänji sä nji arugänj, kum änväca Ivan Krstitelj pä učenici aluj."

² Isus lju zäs alor: "Känd vä arugäc zäšjec:

"Tata, la sä fijä svänt numilje atov,

la sä vijä kraljevstva ata, ka kum äj pä nor la sä fijä pä pämänt!

³ Pita* anosträ kari äj äm totä zä, dä nji astäs.

⁴ Ša jartänji grehurlje anoštri,

ka kum noj jartänj alu eje kari grešilešći protiv dä noj.

Nu nji da sä kädenj äm änjšjirkalor."

Isus nji änvacä kum sä fijenj ustrajni äm molitvä

⁵ Isus u zäs alor:[†] "Haj sä zäšjenj kä avec urtak la kari märžjec äm miržuku dä nopći ša äj zäšjec: 'Urtaku amnjov, däm kečinj tri dārabur dä pitä. ⁶ Urtaku u vinjit dä pä kalji la minji, ša nam šje sä äj puj dādānenci.' ⁷ A jäl äm nontru aj zäšji: 'O nu mä gnjavalī! Uša äj mar änkujetä, kupijī amej ša ju äščenj äm pat, ša jednostavno, nu mä pot skula sä ac dov pitä.' ⁸ Ju vä zäk: ša dakä nu u meržji daje kä äs urtašj, u fašji aje sä nu sä rušunji.

⁹ Ša ju vä zäk: Arugäcävä, ša vu fi dat! Kutäc, ša vic afla! Kukunjec, ša vu fi däsvkut. ¹⁰ Kä šjinji gođ sä arogä, kapätäl! Kari kotä, aflä! A šjinji gođ kukunješći aluje ju su däsvašji.

¹¹ Kari äj tata äntri voj: känd kupilu šjeri pešći dali äm lok dä pešći dä šarpi? ¹² Ili känd šjeri sä äj de škorpion äm lok dä ov? ¹³ Dakä voj grešni ominj šćijec sä dädec bunji stvarur alu kupijī avoštri, kit maj mult vu da Tata avostru däm nor Duh Svänt alu alor kari älä äntrabäl!"

Isus u värljit afarä pä drak ku pučere alu Dimizov

(Mt 12,22-30, 43-45; Mk 3,22-27)

¹⁴ Isus undatä u värljit afarä pä unu drak kari are mut, ša känd u fost drakula värljit afarä däm ala om kari are mut, puče sä svitaskä, ša alčilje ominji kari u väzut aje asre ämirac. ¹⁵ A orikic däm jej u zäs: "Jäl u värljit afarä pä drašj afarä ku ažutala alu Beelzebul[‡] princu dä demonur!" ¹⁶ Akulo asre alci kari änjšjirka pä Isus, ša jej u šjirut znak däm nor sä de.[§]

¹⁷ Ali Isus šćije gändurlje alor, ša lju zäs: "Totä kraljevstva kari sä borulešći una ku alt, jej ur uništīli kraljevstva alor. Dakä familija una ku alt sä borulešći, jej šur uništīli familija alor. ¹⁸ Dakä Sotona sä borulešći protiv dä jäl sängur, kum kraljevstvo aluj su cänje?*, šje rämänje däm kraljevstva aluj? Kum voj zäšjec kä ju värljesk afarä pä drašji däm lume ku ažutala alu Beelzebul. ¹⁹ Ali dakä ju värljesk pä

[‡] 10,35 Äm original skrijä: "äs doj denarur" * 11,3 Pita are dostupnä akulo tota zua kari ominji mänka, aje nuj čar pitä mar mänkari.

[†] 11,5 Isus spunji asta puvešći sä objasnalaskä kä urtaku avostru sä nu vä odbilaskä mar sä vä ažući dakä avec mari potrebä ša dakä älä äntreb maj mulći rändur. Aša njiš Dimizov pä noj nu nji odbili, mar nju da dakä unj fi uporni. [‡] 11,15 Beelzebul Beelzebul äj altu numi dä Sotona ili dä drak. Unjer sä skrijä "Beelzebub". Asta anume značalešći "gospodar dä mušć", šje značalešći "vladar pä drašj." Asta numi äj povezano ku numilje dä läžni dimizov "Baal-zebuba" däm Ekron (vedi 2 Kr 1,2, 3, 6). [§] 11,16 Ili "Jej gände dä la Isus sä areći kä autoritetu aluj äj dä la Dimizov." * 11,18 Ajišje "Sotona" äj dä ränd dä demonur kari sljedilešći pä Sotona ka pä jäl sängur. Ku alčilje vorbi: "Dakä Sotona šä članovi dä kraljevstva alor sä borulešći una ku alt kraljevstvo aluj nu su cänje."

drašji afară dăm lumi ku ažutala alu Beelzebul, atunšje učenici avoštři vārļešči isto afară pā drašji ku ažutalā alu Beelzebul? Jej sāngur u dokazali kā nus točni. ²⁰ Ali dakā ju māj pā drašji afarā ku žejtu alu Dimizov,† atunšje u vinjit kraljevstva alu Dimizov la voj. ²¹ Kānd om bāLOUR āj naoružan šā pāzešči kasa hundi kustā, atunšje pāmāntu aluj āj sigurnā. ²² Ali kānd bāLOUR om āl napadalešči šā āl mānānkā ku bātaje, āj je oružje dā kari ovisilešči, šā āj āmparcā šje u furat dā la slab om.‡

²³ Kari nu āj ku minji, ala āj protiv dā minji šā šjinji gođe nu akulježi ku minji, ala rāsāpā.§

²⁴ Pā lok fār dā apā rov duhu fužji afarā dām om, sā lutulaskā* šā sā kočī lok sā sā omdaraskā. Dakā nu aflā njiš šjefāl lok, zāšji: 'Ju uj meržji ām napoj ām kasa ame dām ala om hundi am fužjit.' ²⁵ Kānd draku u vinjit ām napoj u aflat kā aje kasa āj čistilitā, šā māturatā. ²⁶ Atunšje meržji šā adušji maj šapči rov duhur maj rej dā jāl sāngur, šā jej u vinji napoj ām om šā kustā akulo. Aša alu omula are tari urāt dā kit dām elši."

Blagoslovu dā askultalā

²⁷ Kum Isus svite, mujeri ām gārmadā dā ominj u mužjit tari dām tot graju šā su apukat sā svitaskā: "Blagoslovulitā āj aje kari cū purtat ām injimā, kari cū rānjit šā cū pāzāt!"

²⁸ Isus u āntors vorba: "Anume, ali maj blagoslovulit ās eje kari audi vorba alu Dimizov šā u cānji!"

Isus āj maj mari dā Jona šā dā Salomon a tot daje ominji nu punje ureči

(Mt 12,38-42; Mk 8,12)

²⁹ Kānd u vinjit tari mulc ominj akulo, Isus su apukat sā svitaskā: "Voj ominj kari kustāc ām asta vremi, voj ščec rej ominj. Kotā znak,† ali njišj šjefāl altu znak no fi dat ka kum u fākut Dimizov čudo pāntru prorok Jona.‡ ³⁰ Šje su dogodulit alu Jona aje are znak alu Ninivljanur kari kusta ām varuš Niniva, kā Dimizov lu mānat.§ Aša šje mu su dogoduli, ju uj fi znak kā pā minji, Fišjoru alu Om kari Dimizov u mānat alu asta narod.*

³¹ Pā zuva kānd Dimizov u suduli, kraljica kari dā kānva vladale pā pāmānt dā jug ām Seba,† su rādika una šā je u suduli pā heje kari kustā astās. Je u vinjit dā pā kraju dā svijet, sā slušulaskā pā Car Salomon kari are tari mudar. A aišje āj šjinjiva maj mari dā Salomon a voj nu gāndec sā punjec ureči! ³² Ām zua kānd Dimizov u suduli, ominji kari kusta ām varuš Niniva su rādika šā ljur suduli ominji kari aku kustā, kā jej nu sur ānkājit kānd Jona lji propovijedale. A ajišje āj šjinjiva maj mari dā kit Jona a voj nu vac pokajalit!"

Šje Isus ānvacā aje āj lumina alu ominj

³³ Isus svitešči: "Njime nu acācā lampā šā atunšje u punji pā lok hundi nu sā veđi ili dāsūp košarā. Nu, jāl u punji ām sviječnjak aša toc u viđe luminā kānd vinji ām nontru.‡ ³⁴ Oču āj ka lampa alu telā. Dakā oču atov āj sānātos, atunšje tela ata āntragā u fi ām luminā, ali kānd ci oču bičag, tela ata āntragā āj ām āntunjerik. ³⁵ Bagā sama da aje šje smatralešč kā āj lumina ām činji sā nu fijā fār dā luminā." ³⁶ Dakā āj āntragā tela ata ām luminā, njiš unu dio dā telā nu āj ām āntunjerik, atunšje āj kutotu ām luminā, ka kum čar svitlāze lumina ata.

Isus fašji dā njimik pā farizeji šā pā učitelji dā zakon alu Mojsije

(Mt 23,1-36)

³⁷ Kānd Isus u svātit, unu farizeju lu čimat sā mānānšji la jāl akasā. Isus u mers, šā u lot lok la masā. ³⁸ Kānd farizeju u vāzut kā nu šu spālat mājnilje majnti ka kum āj običaj alu židov, su apukat sā mānānšji a farizeju su začudulit.§ ³⁹ Ali Domnu Isus ju zās: "Aku voj farizeji pā dā nā afarā cānjec kljištaru šā teru čišč, ali pā dā nontru voj ščec plinj dā pulkučalā šā relji. ⁴⁰ Voj fār dā firi! Nuj Dimizov kari u stvorulit

† 11,20 žejtu alu Dimizov svitešči dā pučere alu Dimizov (veđi Izl 8,19). ‡ 11,22 Asta spunji dā Isus kari pobjedilešči pā Sotona šā pā demonurlje aluj. Isus āj bāLOUR om kari je kutotu dā la om bāLOUR. § 11,23 šjinji gođe nu akulježi ku minji, ala rāsāpā Isus svitešči dā akuljižala dā učenikur kari āl sljedilešči "šjinji god nu adušji pā ominj sā vijā la minji sā mā sljedilaskā, lji dušji dā la minji." * 11,24 "Lok fār dā apā" svitešči dā lok "lok pust" hundi draku lutalešči. † 11,29 Ku ačiljei vorbi: "Jej gāndešči dā la minji sā fak čudo ka dokaz, kā ju am vinjit dā la Dimizov." ‡ 11,29 Jona Jona are prorok ām Stari zavjet (veđi Jon 1,7; 2,10; Mt 12,40). Dā pā tri zālji, vju u vinjit afarā dām injima mari alu peščiļje, ka kum Isus u vinji afarā dām gropā. § 11,30 Alu ominj, kari Jona lju propovjedilit jej as re tari rej. Kusta ām Niniva, varuš Asirija, jej as re mari neprijateljli alu Izrael (veđi Jon 3). * 11,30 Ām original skrijā: "Ka kum Jona are znak alu Ninivljanur, aša Fišjoru alu Om u fi znak alu asta naraštaj." † 11,31 Kraljica dā la Sabe (aku ām Jemen) putuvule pāšči 1.500 kilometrur sā slušalaskā mudrostu alu Salomon. Kusta 1.000 aj majnti dā Krist (veđi 1 Kr 10,1-13; 2 Ljet 9,1-12). ‡ 11,33 Stihurļje 33-36 āj metaforā kari Isus svitešči dā ānvacala aluj, āj ka "lumina." Jāl gāndešči učenici aluj sā puļā ureči šā sā djelilaskā ku alci. Jāl svitešči dā ominj kari nu ščijā ili nu prihvatalešči ānvacala ka kum jej ar fi ām "āntunjerik". § 11,38 Farizeji ave pravilo kā ominji trābā sā spelji mājnilje ka kum ar trābuji sā fijā obredno čišč la Dimizov.

vanjščina, u stvorulit ša nutrina?*" 41 Maj benj dađec milostinja avostrā dām tot sufljitu alu heje kari lji potrebno šje voj avec, atunšje vu fi kutotu čist.

42 Ali jao avovā farizejilor! Kā voj tari vā trudulec sā dađec desetina dām tot začinurlje ša povrčur alu Dimizov, a nu bāgāc sama dā pravdā šā ljubav alu Dimizov. Una trābā sā fašjec, a hajelantā sā nu propustulešč.†

43 Ali jao avovā, farizejilor! Kā voj plāšjec lokurlje glavnā pā sastankur ām sinagogā, šā pozdravalalā ku poštovanje ām varuš pā trgur. 44 Jao avovā, kā voj ščec ka askunsā gropā pā kari ominji umblā a nu ščijā kā obredno ās atunšje nečisti."‡

45 A unu dām učitelj dā zakonu alu Mojsije u zās alu Isus: "Učitelju, kānd svitešč aša, tu nji vredālešč šā pā noj."

46 Isus u zās: "Jao šā avovā učitelji dā zakonu alu Mojsije, kā punjec pā ominj maj mult teret dā pravilurlje alu vjera dā kit šje poči om purta, a voj nu gāndec njiš ku žježjitu mik sā ažutāc dā teretula sā dukā. 47 Jao avovā! Kā voj gradalec spomenikur pā gropā alu proroci šā gāndec kā ku aje fišjec benji, a preci avoštri lju amurāt. 48 Aša voj svedočulec šā vā slagalec ku djela alu preci avoštri. Jej lju amurāt, a voj nastavalec ku lukru alor kānd gradalec spomenikur.§ 49 Dimizov ām mudrostu aluj u zās: 'Ju uj māna pā prorokur šā pā apostolur šā orikic dām jej ur fi amurāc a alci u fi progonulic.'

50 Daje dā la asta generacijā u fi tražalitā sānzilje dā la toc proroci kari u fost vārsatā dām elši dā kānd su stvorulit svetu: 51 su apuka dā la sānzilje alu Abel pānā la sānzilje alu Zaharija,* kari u fost amurāt āntri žrtvenik šā ām svetinja dā Hram. Ju vā zāk: 'Kā kutotu asta u fi tražalit dā la asta generacijā!†

52 Jao avovā učitelji dā zakonu alu Mojsije! Daje kā voj ac lot āndārāt čejilje dā kraljevstva alu Dimizov.‡ Voj sāngur nac mers ām nontru šā ac sprečilit pā alci sā tunji ām nontru kānd gānde."

53 Dā pā šje u fužjit Isus dā pā lokula, učitelji dā zakonu alu Mojsije šā farizeji sur āngāndit sā mergā dā pā jāl sā āl ispitivālaskā. 54 Gānde sā āl apušji pā Isus ām zamkā šje ar puče sā zākā protiv dā jāl numa sā āl dukā pā sud.

12

Isus upozoravalešči pā učenikur

(Mt 10,26-27)

1 Aša mulc ominj su sakupilit dā mar kālka una pā alt kic as re pā lānga Isus. Ali Isus elši u zās alu učenici aluj: "Loc sama dā kvascu alu farizej! Ala kvas āj licemjerje.* 2 Njimika nuj akupirit šje no fi dāskupirit, njiš una tajnā kari no fi šcutā.† 3 Aša dakā ac zās šjeva ām tunjerik su šči ām luminā, šā dakā ac šupunjit šjeva ām soba avostrā aje isto u fi mužjit pā krovur dā kāš."‡

Nu vā fijā frikā

(Mt 10,28-33; 12,31-32; Mk 3,28-29)

4 Isus u zās: "Urtašji amej lasācāmā sā vā zāk, nu vā fijā frikā dā eje kari numa vā poči amurā tela šā nu poči njimika sā vā fakā. 5 Ju vuj zāšji dā šjinji trābā sā vā fijā frikā. Fijā vā frikā dā Dimizov kari poči sā amuri, atunšje vā poči vārļji ām pakao. Da anume, dā jāl vā trābā sā vā fijā frikā.

6 Nus šinšj (5) vrābuj vāndući dā doj banj? Dimizov nu mujtā pā njime. 7 A avovā čak šā pāru pā kap vi umārat.§ Nu vā fijā frikā! Voj ščec maj vredni dā gārmadā dā vrābuj."

* 11,40 Isus koristilešči āntribala numa sā fakā dā njimik pā farizej šje nu prišjepi kā haj šje āj ām sufljit āj bitno alu Dimizov. † 11,42

Trābā sā daj desetina alu nu slobud sā zanamaralešč šā alčilje stvarur. ‡ 11,44 Ešče grop as re kapalici ām pāmānt hundi morči telurlje as re āmgrupači. Jej nu ave albi petri kum alci ominj punje pā grupur sā vadā alci sā nu umblji sus pā jej. Kānd Židovi umbla sus pā grop atunšje jej as re obredno nečisti. Ešče grop fašje aje sā fijā aje slučajno. § 11,48 Isus fašji dā njimik pā farizeji šā pā učitelji dā zakonu alu Mojsije. Jej ščijā dā amurala dā prorok ali nu osudulešči pā preci daje kā lju amurāt. Ku alčilje vorbi: "ām lok sā lji osudulec, voj maj

potvrđalec aje šā vā slagalec ku aje". * 11,51 Abel are elši om kari are amurāt ām Stari zavjet (Stv 4,1-16) šā Zaharija posljednji om kari are amurāt ām Stari zavjet (2 Ljet 24,20-22). † 11,51 Jedinj proroci kari poštivalešči ās proroci kari u murit! Ka kum preci alor nu askulta pā prorokur ām Stari zavjet, aša farizeji šā učitelji dā zakonu alu Mojsije nu askultā pā Isus šā nu askultā pā apostolur kari Isus u māna. Strpljenje alu Isus u fi gata, atunšje su suduli alu Izrael dā kutotu anilje kānd jej odbacale poruka aluj. ‡ 11,52 Isus svitešči dā istina alu Dimizov ka kum ar fi ām kasa hundi učitelji odbijalešči sā tunji ali nu lasā alu alci sā ājvi čejilje sā potā tuna ām nontru. Asta značalešči kā učitelji nu kunošči benji pā Dimizov, a jej maj nu lasā pā alci sā āl upoznulaskā. * 12,1 Ka kum kvasu krešči ām alot, aša licemjerje krešči ām āntragā zajednica. Ku alčilje vorbi: "Pāzācāvā dā la licemjerje alu farizej, kari āj ka kvasu" ili "Fijec oprezni sā nu fijec licemjerni ka farizeji. Reljilje alor ām ponašanje, utjecalešči pā toc, baš ka kum kvasu krešči am alot." † 12,2 Ku alčilje vorbi: "Ne fijec ka jej, kā Dimizov u daskupira kutotu šje āj askuns. Dimizov u otkrili kutotu šje ominji aku askundi. Ominji kutotu u saznali na kraju šje toc askundi". ‡ 12,3 Kāšurlje alor ām Izrael ave ravni krovur, a ominji sā urkā sus šā ššāde. § 12,7 Pučenj sā ānkridenj alu Dimizov. Jāl ščijā maj mult dā kit noj ščijeni. Nu ščijeni čak njiš kit pār avenj pā kap, ali Dimizov ščiji asta kutotu.

*Pã pãmãnt trãbujenj sã priznalenj pã Isus
(Mt 10,32-33; 12,32; 10,19-20)*

⁸ Isus u zãs: “Šjinji gođ pã pãmãnt mu priznali pã minji ãm nençe alu ominj, Ju Fišjoru Omuluj isto uj priznali pã jãl ãm nençe lu anđelji alu Dimizov. ⁹ Ala kari pã minji nu mu priznali pã pãmãnt ju muj odrekunli dã jãl la anđeljilje alu Dimizov. ¹⁰ Dakã bilo šjinji svitešći vorba protiv dã minji Fišjoru Omuluj aluje poçi fi jirtat; ali dakã šjinjiva svitešći mišjunj dã Duhu Svãnt, grehula no fi jirtat.

¹¹ Dakã vu adušji la sud ãm sinagogur šã la poglavicur šã vladarur, nu vã brigalec kum šã ku šje muj branali, ili šje sã zãk. ¹² Kãnd u vinji vreme, Duhu Svãnt ću ãnvãca šje trãbã sã zãšj.”

Isus svitešći alu ominj sã nu fijã pohlepnã

¹³ Unu dãm ominj ãm gãrmadã u zãs alu Isus: “Učitelju zã alu fračilje amnjov sã sã ãmperci ku minji šje anj kãpãtat.”

¹⁴ Isus u odbilit šã zãšje: “Omulji, šjinji mu pus pã minji dã sudac, sã ãmpãrc ãntri voj doj?” ¹⁵ Atunšje kãnd u svãtiti alu toc kutotu, Isus u zãs: “Bãgãc sama šã pãzãcãvã dã pulkučalã! Dakã šjinjiva ari mult, tod daje kustu aluj nuj siguran bez obzira kã ari kutotu.”

¹⁶ Isus u spus maj una usporedbã: “Are akulo om gãz dak fãr dã firi kari ave tãlek šã tãlekula u adus mult plod. ¹⁷ Šã jãl šu zãs sãngur aluj: ‘Šje sã fak kã nam dãstul lok sã puj ãndãrãt šje mu kriskut?’ ¹⁸ Atunšje, jãl u zãs: ‘Aša uj fašji: Ju uj rãstuna skladišturlje amelji šã uj gradali maj mari, dãstul dã mari sã spremãlesk kutotu šje mu kriskut.’ ¹⁹ Šã ju muj zãšji alu duša ame: ‘Aj mulći bunji stvarur aku, šã dã mulc ej šje ur vinji. Odmorulešćići, mãnãnkã šã be, šã ãnfulušešćići!’

²⁰ Ali Dimizov ju zãs aluj: ‘Tu omulje fãr dã firi! Mar ãm asta nopći uj šjire duša* ata. Atunšje šjinji u ave korist dãm stvarurlje šje caj pus ãndãrãt?’

²¹ Aša pãce omu kari ãš akulježi gãz dãšjijilje pãntru jãl sãngur, a nu su gãz dãšjiti ãm oçi alu Dimizov.”

*Isus ãnvacã sã nji rãzãmãnj pã Dimizov
(Mt 6,25-34)*

²² Kapu u zãs Isus alu učenici: “Daje vã zãk: voj nu trãbã sã vã brigalec, dã kustu avostru, šã sã fijec ãm brigur šje vic mãnka, ili sã vã brinulec ãm šje vic ãmbrãka. ²³ Daje kã kustu ãj maj vrednã dã kit mãnkare, šã tela maj mult dã kit colu.† ²⁴ Numa ujtãcãvã la gãgãrašć.‡ Neji njiš nu samãnã, njiš nu akulježi. Jelji nari skladište ili šupã, šã tod daje Dimizov lji rãnješći. Nu ššec voj maj vredni dã vraburjljelje? ²⁵ Poçi šjinjiva dãm voj ku brigurlje produžuli kustu? ²⁶ Dakã, nu pučec sã fãšjec niti maj mãkãčelji, adãšje ššec ãm brigur dã kutotu ostalo?”

²⁷ Numa ujtãcãvã la flor ãm telek! Jelji niti sã trudulešći niti fašji colji ali ju vã zãk, kã njiš Car Salomon ãm gãz dãšjije alor nu are ãmbrãkat aša mãndru ka flururlje ãm telek. ²⁸ Ali dakã Dimizov dã dastafel mãndremi alu jarbã kari kustã astãš, šã sã bagã ãm fok, kit atunšje maj mult u da jãl avovã. O voj avec mikã ãnkridalã! ²⁹ Dãm ala rãnd nu vã gãndec šje vic mãnka šã šje vic be. Nu vã uznemirilec! ³⁰ Dã kutotu aje sã brinulešći ominj fãr dã Dimizov. ãngãndecãvã kã Tata avostru dãm nor šćijã šje vã trãbã. ³¹ Šã anume tražalec kraljevstva alu Dimizov§ elšji šã kutotu ostalo vu fi dat.

³² O mikã stadã,* nuc fijã frikã, kã Tata avostru sã ãnfulušešći sã vã apušji ãm kraljevstva aluj.

³³ Vindec kutotu šje avec šã dãdec alu sãrašj. Aša adunãcãvã tãšć kari nu su puće rupi, šã gãz dãšjijã sã vã fijã ãm nor kari nu propadalešći, hundi lotri nor puće vinji, niti gãndašji sã mãnãšji! ³⁴ Daje kã suflijčilje avošturi u fi hundi ãj blago avostru.”

*Trãbã učenici sã fijã spremni sã ašćepći pã Dimizov
(Mt 24,45-51)*

³⁵ Isus u zãs alu učenici: “Fijec spremni dã lukru, la sã fijec opremilic† šã ãm mãnjilje avošturi lasã fijã luminjilje acãcaći. ³⁶ Aša u fi ka slugurlje kari u ašćiptat pã gospodaru aluj sã sã ãntorkã dã pã nuntã, spremni sã ãj dãsvãkã kum u kukunji pã ušã. ³⁷ Mãndremi alu eje slugur kari u fi skulac, kãnd u vinji gospodaru! Anume ju vã zãk: Domnu šu punji sãngur kintrinca sã lji služulaskã šã lju punji sã šadã la

* 12,20 “Duša” ãj kustu alu aje osobã. Ku alčilje vorbi: “Vi muri asta nopći!” † 12,23 Daje kã Dimizov vu dat kust, šã telã avostrã, sigurno pučec sã ãnkridec kã Isus vu da šje vi potrebno dã kust. ‡ 12,24 Hej kari slušalešći pã Isus, jej smatralešći pã gavranur kã ãš fãr dã korist, daje kã Židovi nu puće sã mãnãšji ešće živadur. § 12,31 tražalec kraljevstva alu Dimizov Asta značalešći: “ujtãcãvã la kraljevstva aluj” ili “tari tražalec kraljevstvo alu Dimizov”. * 12,32 mikã stadã Isus čamã pã učenikurlje aluj, stado. Stado ãj grupã dã vašji ili kecur dã kari pastiru sã brinulešći. Ka kum pastiru sã brinulešći dã vašjilje alor, aša Dimizov sã brinulešći dã učenikurlje aluj. Ku alčilje vorbi, “Nu vã brinulec. Numa daje kã ššec mišj, slabi, ka stado delj mikã, tata dãm nor ju su vãzut dã voj sã kustãc ãm kraljevstva aluj.” † 12,35 ãm original skrijã: “La coljilje avošturi fijã ljiãtã ku kurova.” Ominji purta lunžji haljinur. Jej punje kurovã sã nu lji smetilaskã haljina kãnd jej lukra. Ku alčilje vorbi: “Punjec haljina avostrã ku kurova sus sã fijec spremni sã služulec.”

masă șă lju dvoruli. ³⁸ Șă känd u vinji gospodaru âm miržuku dă nopči ili dăspru zua șă lju afla așă, mändremi u fi alu ala slugur!

³⁹ Slușulecămă dă asta: ka șă șćijă gazda âm kari șas u vinji lotru, jăl ar păză șă nar lăsa șă aj fiěj provallat âm kasă. ⁴⁰ Voj isto trăbă șă fijec spremni, kă ju Fișjoru Omuluj uj vinji âm vremi känd nu či nadali.”

⁴¹ Petar atunșje lu ântribat pă jăl: “Domnu spuj tu asta usporedbă pântru noj učenici, ili aj pântru toc?”

⁴² Isus u zăs: “Șinji aj ala vjernă șă kufiri upravitelj kari âm postavalešći dă gospodar pă kasa, șă âm pravă vremi u da mänkari alu toc âm kasa? ⁴³ Mändremi alu ala sluga kari känd u vinji gospodaru, u fașji așă. ⁴⁴ Dă anume, ju vă spuj kă gospodaru u odredilit alu ala sluga șă vodulaskă ku kutotu imanje kari ari. ⁴⁵ Ali dakă sluga șar zășji âm sufljituș: ‘Gospodar, nu su ântorșji așă păfriș’, șă atunșje șă apușji șă bată pă slugur șă șă be, mănășji șă șă ambeci? ⁴⁶ Atunșje u vinji gospodaru alu sluga âm șjas kari nu șćijec. Șă atunșje fârd dă milost lu kaznali, ju da sudbină ku alci una kari nus vjerni.

⁴⁷ Sluga kari șćijă șje gändeșci gospodaru, șă dakă nu fașji șă nu șă pripremileșci dă dolasku aluj, jăl u kăpăta mulci luvalur. ⁴⁸ Ali dakă sluga nu șćijă voje alu gospodaru, șă fașji șjeva șje zaslužuleșci kaznă, atunșje u kăpăta pucânji luvalur. Kă alu toc kari mult u fost dat, mult su așćipta dă la jej, șă alu eje alu kari u fost mult dat âm povjerenje, dă la eje șă maj mult u fi șjirut.”

Ânvăcala alu Isus u adușji razdor ântri ominj

(Mt 10,34-36)

⁴⁹ Isus u zăs: “Ju am vinjit șă vărļjesk fok dă sud pă pământ, † șă kum aș gändi șă șă apușji șă ardă! ⁵⁰ Trăbă majnti șă mă buček ku mukur. Kum mă mučulesk pă șje aje no treșji! ⁵¹ Gändec kă am vinjit șă vă aduk putuljală pă pământ ântri ominj? Nu, ju am adus podjelă! ⁵² Dă aku maj menkulo âm kasa dă šinșj ominj ur fi âm părcăc tri u fi pă parče ame șă doj protiv dă tri. ⁵³ Tatusu u fi protiv dă fișjoruș, șă fișjoru u fi protiv dă tatusu, mumășa protiv dă fataș, a fata protiv dă mumășa, șă sokra protiv dă njivastaș, șă njivastaș protiv dă sokrașa.”

Isus lji spunji kă trăbă șă fji spremni känd jăl u vinji napoj

(Mt 16,2-3; 5,25-26)

⁵⁴ Kum svite alu gărmaďă, Isus u zăs: “Känd viđec njeđri oblakur kă șă răđika dă pă more pă zapad, voj odma zășjec: ‘Astăs u fi plojă’, șă voj șćec u pravu. ⁵⁵ Șă känd șă apukă șă bată vântu dăm pustinja la jug, odma zășjec: ‘U fi zuva tari kaldă’, șă aj așă. ⁵⁶ Licemjerilor! † Voj șćijec șă čitalec znakurļje pă pământ șă pă nor. Kum dă nu prișjipec șje aku șă doguduleșci!*

⁵⁷ Voj ac trăbuji dăm haje avostru șă șćijec șje aj benji. ⁵⁸ Dăkă șjinjiva či optuzuleșci pântru dugu kari nac plăčit șă vă gändeșci șă vă adukă la sud, ânșjarkă inka pă kalji șă vij la ligizală majnti dă sud! Ar puček șă či adukă la sudac, sudacu șă či đe la oficir, șă oficiru či poči băgă âm čemică. ⁵⁹ Ju vă zăk, kă akulo vi trăbuji șă rămăj păn șje no fi plăčit toc banji.” †

13

Isus čamă șă nji ânčkajenju ku maj majnti

¹ Pă aje vremi orikic dăm regija Galileja ur vinjit la Isus șă jur spus dă Galilejci, a Pilat kari are rimski upravitelj u dat zapovjed pă jej șă lji amori känd jej prinosome žrtvir alu Dimizov âm Hramu alu Jeruzalem. ² Isus u zăs: “Voj gändec kă Galilejci âm maj greșni dă bilo kari alci Galilejc, numa dăm ala rând kă ur păčăt jej asta? ³ Nu, uopće nu! Șă punjec ureči! Dăkă nu vic ânčkăji voj toc isto așă vic fi duhovno morc. ⁴ Șă gändec voj kă eje osamnaest lumi kari ur fost amurăč känd u kăzut tornju alu Siloam asre maj duvinj ominj âm Jeruzalem? ⁵ Nu, uopće nu! Dakă nu vic ânčkăji, așă toc vic fi duhovno morc.”

Isus ku usporedba dă neplodnă smokvă spunji kă avenj pucăn vreme șă nji ânčkajenju

⁶ Isus lji spus asta usporedbă: “Are akulo unu om kari ave sămănat âm vinograd ljemn dă smokvă șă jăl tot vinje șă șă ujtă dăkă aj plod pă ljemn ali nu afla njimika. ⁷ Șă așă u zăs alu omula șje lukră âm gard: ‘Ujtăci ajișje! Kă mar tri aj mă ujtă pă ljemnusta șă aflu plod șă nikad nu am aflat njimik. Tajăl ânđărăt! Adășje ar čalti pământu?’

† 12,49 Asta ar puček șă fiěj: 1) Isus u vinjit șă sudulaskă pă ominj, ili 2) Isus u vinjit șă čistolaskă pă ominj kari ânkređi, ili 3) Isus u vinjit șă adukă razdor ântri ominj. 12,53 Mih 7,6 § 12,56 Licemjerilor Eje ominj as re kufir șă prepoznulaskă znakovur kă vinji ploje ili kă u fi tari kald. Ali jej u odbilit șă priznalaskă kă čudurļje alu Isus as re znakovur kari arată kă jăl aj ala pă kari Dimizov lu mănăt șă spasalaskă svetu. * 12,56 Ku alčilje vorbi: “Anume sigurno ac trăbuji șă prișjipec șje značaleșci șje Dimizov u fâkut pășci minji âm eșće zălji!” † 12,59 Isus u spus alu ominj asta usporedbă șă lji đe upozorenje kă toc ar trăbuji șă șă pomirilaskă ku Dimizov majnti dă șje vinji sud pă jej.

⁸ Pă aje, omu ŝje lukra ăm gard u zăs: ‘Domnu, lasă maj unu aj să fiějă. Ju uj kapali pă lăngă jăl ŝă uj punji gnoj.’ ⁹ Dar atunŝje u ave plod. Dăcă nu, poc să ăl taj ăndărăt.’”

Isus pă zuva dă sămbăta iscjelileŝci

¹⁰ Pă zua dă sămbăta, Isus ănvăca ăm una dă sinagogur. ¹¹ Akulo are mujeri kari patale mar osamnaest ej, dă rov duh ăm je kari izazavale bičiŝug. Je are apljikată ăjzjos ŝă nu să puće uspravali. ¹² Isus u skužulitu, ŝă ju zăs: “Mujeru, slobodnă jeŝc dăm bičiŝugu atov.” ¹³ Atunŝje Isus u pus mănjlje aluj pă je, ŝă je dăm turdată su uspravali ŝă su apukat să de hvală alu Dimizov.

¹⁴ Ali zapovjedniku dă sinagogă are mirgiŝ daje kă Isus u ăntrimatu pă zuva dă sămbăta ŝă jăl su ăntors la eje ominj ŝă u zăs: “Ăs ŝinŝj (6) zălji ăm una sămptămăna hundi trăbă să lukri! Dakă găndec să fijec sănătoŝ hajde pă una dăm elje zălji, a nu pă sămbăta.”

¹⁵ A Domnu Isus u zăs: “Licemjerilor! Voj fiŝjec kănd dăzljăgec pă vaŝjilje ŝă pă măgari avoŝtri pă zuva dă sămbăta ŝă lji duŝjec la apă? ¹⁶ Ali asta mujeri, sămănca alu Abraham, kari Sotona u cănutu ljiगतă osamnaest ej ŝă nar ave pravo să fiěj dizljigată dăm ala rănd kă pă zuva dă sămbăta?” ¹⁷ Pă asta, toc eje kari să sprotivile as re ruŝănac. Toc alci ăm gărmadă sur ănfăluŝăt la toći mândri ŝă bunji stvarurlje ŝje Isus făŝje.

Kraljevstvo alu Dimizov are ka sămănca kari kreŝci ka kvasu kari să ŝirileŝci

(Mt 13,31–33; Mk 4,30–32)

¹⁸ Isus u ăntribat: “Alu ŝjinji are slično kraljevstvo alu Dimizov? Kum samănă kraljevstva alu Dimizov? Ku ŝje să usporidălenj? ¹⁹ Kă kraljevstvo alu Dimizov aj ka goruŝičino sămănca kari ăj tari mikă pă kari om u lotu ŝă u sămănat ăm garduŝ ŝă u kreŝci ŝă u fost mari ljemn ŝă vrăbujilje u făkut skujbur ăm granur.”

²⁰ Jară u ăntribat: “Ku ŝje să usporidălenj kraljevstvo alu Dimizov? ²¹ Kraljevstvo alu Dimizov ăj ka kum mujere ari kvasac să misălaskă mari količină dă făjnă,* aŝa kutotu să să potă rădika.”

Isus nji ănvacă kă ăj teško să tunănj ăm kraljevstva alu Dimizov

(Mt 7,13–14, 22–23; 8,11–12)

²² Isus putuvule ăm Jeruzalem, proŝule ăm mulci varuŝur ŝă satur ŝă pă akulo ănvăca ²³ Atunŝje ŝjinjiva lu ăntribat pă jăl: “Domnu u spasali Dimizov čar pucănj ominj?”

ŝă Isus u zăs alor: ²⁴ “Uŝa dă nor ăj uskă. Borulecăvă tari să tunăc ăm nontru. Ju vă pot zăŝji kă mulc ur ănŝjirka să tunji ali nor puće. ²⁵ Vreme u vinji kănd gospodaru dă kasa su riđika ŝă u ăncižji uŝa atunŝje. Voj pă alta parci vic apuka să kukunjec ŝă vic aruga: ‘Domnu, dăsvă păntru noj.’ ŝă vorba aluj u fi: ‘Ju nu ŝčuv dă hundi ŝčec voj.’

²⁶ Voj vic apuka să zăŝjec pă aje: ‘Ali noj anj but ŝă anj mănkat ku činji kănd ănvăcaj pă ulicurlje anoŝtri.’

²⁷ ŝă jăl u zăŝji maj undată: ‘Ju vam zăs kă nu ŝčuv dă hundi ŝčec.† Fuŝjec dă la minji, voj ominjilor rej!’

²⁸ Da akulo vic plănžji ŝă vic kărcăji ku đinci ŝă vic fi mirgiŝ kănd vic viđe pă Abraham, Izak ŝă pă Jakov ŝă pă toc proroci ăm kraljevstva alu Dimizov, ali voj vic fi vărľjic afară. ²⁹ ŝă eje kari ur ŝăde la masă pă nuntă ăm kraljevstva alu Dimizov ur vinji dă pă Istok, Zapad, Sjever, ŝă dă pă Jug.‡ ³⁰ Băgăc sama kă orikic kari ăs aku maj pucăn vaŝni ur fi maj mar, a hej kari ăs aku maj mar ur fi maj miŝj.”§

Isus plănžji pă Jeruzalem

(Mt 23,37–39)

³¹ Orikic farizej ur vinjit la Isus ăm aje ista ză, să ăl ămpuruŝjaskă. ŝă ju zăs: “Herod găndeŝci să či amori. Dăm ala rănd lasă lokusta ŝă dući pă altu lok.”

³² Isus u ăntors vorba: “Duŝjecăvă ŝă zăŝjec alu liscurljelje:* ‘Ju măn pă draŝj afară ŝă ozdralvalaskă pă bičež. Ju uj făŝji aŝa astăs, ŝă mănji ŝă tek ăm treća zuva uj zavărŝăli.’ ³³ Ali ju trăbă să fjuv pă kalje astăs, mănji ŝă treća zuva, izgledaleŝci kă nu slobut proroku să mori afară dăm Jeruzalem.

³⁴ O Jeruzaleme, Jeruzaleme tu kari aj amurăt pă proroc ŝă aj vărľjit petri pă eje kari Dimizov vu mănāt la činji! Kiči răndur am găndit să branalesk pă kupiji atej ka găjna pă pujiŝ dăsup haripiljeŝ,

* 13,21 Ăm original skriėjă: “tri merur” kari ari 40 kila. † 13,27 nu ŝčuv dă hundi ŝčec Ku alčilje vorbi: “Njiŝ urtaŝji njiŝ njamu nus čimac pă gozba ame.” ‡ 13,29 Mulc ŝidovi kari pretpostavale kă jej ăs dio alu kraljevstva alu Dimizov nas are ukljućeni. Ali mulc kari nu as re ŝidovi dăm toći lokurlje dăm svet ur fi ukljućeni ăm kraljevstva alu Dimizov. § 13,30 ăm original skriėjă: “Zadnji ur fi elŝi”. “Elŝi” predstavljaleŝi vaŝnost ŝă čast. Ku alčilje vorbi: “ur fi najvaŝniji ... ur fi miŝj vaŝni”, ili: “Dimizov u počastali ... Dimizov lju ruŝuna”.

* 13,32 liscurljelje ka lisica are, Herod are lukav, tari ubraznik ali ŝă kukavićă.

ali voj nu gândec! ³⁵ Ujtăci aku! Kasa ata aj lăsată sângură golă.† Šă nu mic viđe pân šje nu vic zăšji: 'Blagoslovulit sã fiğă kari vinji ăm numilje alu Domnu!'”[‡]

14

Isus iscjelile pã zuva dă sãmbãta

¹ Undatã Isus u mers sã večeralaskã la kasa alu vođa dă farizej. Are pã zuva dă sãmbãta šă jej sã ujta pã jãl tari ku sama.* ² Om ku bičišug dă umflalã dãm apã su pojavalit dădãnenće aluj. ³ Isus u ăntribat pã učiteljur dă zakonu alu Mojsije šă pã farizeji šje asre akulo: “Ăj zakonito dă pã zakonu alu Mojsije sã ozdravalaskã pã zuva dă sãmbãta ili nu?” ⁴ Jej tãšje, Isus pã aje u pus mãnjlilje pã omula, šă lu ozdravalit šă lu lăsat sã fugã. ⁵ Isus lju ăntribat: “Dãkã šjinjiva dãm voj ari fišjor ili pã vakã kari u kãzut ăm bunar adãnkã nac skoči odma afarã, šă pã zuva dă sãmbãta?” ⁶ Pã aje, jej nu puće sã uništilaskã vorba.

Isus ănvacã dă poniznost

⁷ Isus u bãgat sama kum gošci kari asre čimac izabrale lokurlje helj maj ăm centrã la masã. Isus lji ănvacã ku usporedbã pã jej: ⁸ “Kãnd ješč čimat dă la šjinjiva pã nuntã nu šãđec pã lok dă časni gošč. Domačinu ar puće sã vi čimat pã šjinjiva maj važni dă voj pã ala lok. ⁹ Domačinu ar puće sã vijã ku omula, šă sã ac zãkã: ‘Urtaku amnjov, elši lokusta aj pãntru jãl’, šă atunšje tu ješč ăm rušãnji. Vi trãbuji sã čĩ dušj pã zadnji lok.

¹⁰ Aša kãnd ješč čimat, dući šă akulježjic zadnji lok. Atunšje Domačinu ar puće sã vijã šă sã ac zãkã: ‘Urtaku amnjov, hajd maj ăm sus.’ Atunšje ăm asta slučaj tu vi puće sã aj maj mult poštovanje ăm nenće alu urtašji atej šă gošč. ¹¹ A tot omu kari sã rãđika sângur u fi ponizilit, ali eje kari u fi ponizni u fi rãđikac.”

¹² Su ăntors la Domačin šă Isus u zãs: “Kãnd pripremilešč večerã nu čima numa pã urtašjic, ili pã fračic, ili pã njamuc ili pã gãzdašj susjedur, kã jej sigurno čur čimaçi pã činji isto šă aša cu fi ăntors. ¹³ Maj benji kãnd fašj feštã čamãlji pã sãrašj sã vij šă pã invaliž, šă pã ulož šă pã orb. ¹⁴ Tu vi fi blagoslovulit, kã jej nuc poçi ăntoršji ali Dimizov ču nagradali ăm nor pã zuva dă uskrnuće dă pravedni ominj.”

Isus svitešci dă mari feštã ăm kraljevstva aluj

(Mt 22,1-14)

¹⁵ Kãnd unu dãm ominjije la masã u auzãt, Jãl u zãs: “Blagoslovulit aj ala kari u mãnka pitã ăm kraljevstva alu Dimizov!”

¹⁶ Isus u ăntors vorba: “Undatã are unu om kari u dat mari večerã. Multã lumi are čimat akulo. ¹⁷ Mar apropi dă večerã sluga u fost mãnat la gošč sã lji čemi: ‘Hajdec’, u zãs jãl: ‘kã kutotu aj spremno!’ ¹⁸ Ali jej toc dãm jej sor apukat sã aš aflji izgovorur. Unu u zãs: ‘Ju am kumpãrat telek, šă trãbã sã mã duk sã u vãd. Mã arogã la činji, sã zãšj sãm jerçi.’ ¹⁹ Alci u zãs: ‘Ju am kumpãrat šinšj (5) perez dã bikan šă trãbã sã mã dukã sã ănšjerkã. Mã arogã la činji, sã zãšj sãm jerçi.’ ²⁰ Treçi om u zãs: ‘Ju baš mam ănsurat šă dãm ala rãnd nu pot vinji.’†

²¹ Sluga u mers ăm napoj la gazda aluj šă ju spus kutotu. Asta lu mirgišit pã gazda šă jãl u zãs alu sluga aluj: ‘Ăngribešciçi, dući pã ulicur šă ăm centru dã varuš šă adãlji pã sãrašj, ulož, invaliž šă pã orb sã vijã.’ ²² Kãnd u fãkut aje, gazda u javalit kã u fãkut aje ali inka are maj lok. ²³ Atunšje ju zãs gazda alu sluga: ‘Aku dući ăm kot pã ulicur šă čamã[‡] šă fã sã vijã, aša sã fiğã kasa ame umpljitã. ²⁴ Kã njišj unu dãm eje elši kari asre čimac nor gusta dãm večera ame.’”

Učenici ar trãbuji sã fiğã tari predalic la Isus

(Mt 10,37-38; 5,13; Mk 9,50)

²⁵ Mulc ominj ăl sljedile pã jãl. Isus u ăntors ăm napoj šă u svãtit alor: ²⁶ “Bilo šjinji dãm voj kari plašji maj tari[§] pã tatusu pã mumãsa pã bãšãcaš, pã kupijiš pã fracĩ šă pã sorãlješ šă čak pã kustu aluj maj

† 13,35 Ominji dãm Jeruzalem u odbacalit pã Isus kã jãl aj Mesija. Domnu lju odbacali šă nu lju zaštitali. Dã pã aje kãtãnj dãm Rim u uništĩli Jeruzalem (70. god. dã pã Krist). 13,35 Ps 118,26 ‡ 13,35 Isus u ăntoršji ăm napoj pã pãmãnt. Atunšje ominji dãm Jeruzalem ur prepoznali kã jãl aj Mesija. * 14,1 sã ujta pã jãl tari ku sama gãnde sã vadã dakã ăl poçi optužĩli dã šjeva kã aj duvinã.

† 14,20 Eje ominj kari as re čimac pã nuntã jej fišje dã njimik pã kralj. Dã nuntã jej dã mult mar ščije, a kãnd u vinjit vreme sã vijã, jej ur izmĩslilit mišjunj, šã izgovorur. Adãšje šjinjiva ar trãbuji sã kumpĩri telek kari nikad no u vãzut ili sã kumpĩri bikan kari nu su ujtãt ili ar trãbuji sã rãmãjĩ cjele vrijeme akasã sã fiği ku mujere aluj? Jej cãnje dã udvaru alor, dã familja alor maj tari dã kit dã gospodaru. Isus u upozorulit kã banji, udvaru šă familja nu slobud sã fiğã maj bitni dã kit dã Dimizov (vejs retku 25-33 đos). ‡ 14,23 ăm kot pã ulicur ăm original skriğã: “pã kalji ili la ogradã” § 14,26 ăm original skriğã: “Dakã šjinjiva vinji la minji a nu mrzãlešci pã tata aluj nu poçi fi učeniku amnjov”. Ajišje aj “mrzãlala” preuveličãvanje dã pućãn ljuvab kari ominji ar trãbuji sã areçi numa alu Isusu.

mult dă kit pã minji, nu poçi sã fiȳă učeniku amnjov. ²⁷ Dakã Ńĳinjiva gãndeŃci sã fiȳă učeniku amnjov, trãbã sã dukã kruŃje aluj sã mã Ńljedilaskã Ńã sã fiȳă spremni sã mori pãntru minji.”*

²⁸ “Gãndecãvã aku dakã unu dãm voj gãndeŃci sã fakã toranj, nu ac Ńãde elŃi ųjos Ńã sã viȳec dakã avec dãstul banj sã ãl fãŃjec do kraja tornjula? ²⁹ Inãce ar puȳe sã fãŃj temeljurlje Ńã hej Ńje sã uȳtã la voj Ńar puȳe fãŃji Ńuȳã dãm voj daje kã nu avec dãstul banj sã zavrŃãlec. ³⁰ Jej ur zãŃji: ‘Asta om su apukat sã gradalaskã ali no putut sã zavrŃãlaskã!’

³¹ Ili ka kum kralju su spremili sã mergã ãm bãtãjã ku altu kralj. Ńã sã nu Ńadã elŃi Ńã sã gãndaskã dakã ku zeŃji (10) hiljada dã kãtãnj poçi sã ãl savladalaskã ku protivnikuŃ kari ari doj speŃj (20) hiljada? ³² AtunŃje dakã nu poçi sã ãl savladalaskã u mãna pã pregovaraȳ kitã ãj inka neprijatelju dã parci sã ãntrebi dã uvjetur dã putuljalã. ³³ Ńã aŃa toc dãm voj dakã nu vic lãsa kutotu Ńje avec, nu poçi sã fiȳă učeniku amnjov.”†

Uȳenici alu Isus ãs ka sare
(Mt 5,13; Mk 9,50)

³⁴ Isus u zãs: “Sari ãj bunã stvar ali dãkã perdi izu, ku Ńje poc ãntorŃji bãlureme? ³⁵ Nuj bunã atunŃje njiŃ dã pãmãnt njiŃ dã Ńrot. Lume numa u vãrljeŃci ãndãrãt. Punjec ureci voj kari avec ureci sã auzãc!”

15

Usporedbã dã birka kari su pirdut
(Mt 18,12-14)

¹ Pãlãngã Isus su okupulit tari mulc carinici Ńã tari mari greŃnici sã pujã ureci la vorba aluj. ² Farizeji Ńã uȳitelji dã zakonu alu Mojsiji sur apukat sã ãl gumunjaskã, Ńã jej zãŃje: “Asta om sã druȳuleŃci ku greŃnici, Ńã mãnãnkã ku jej.”*

³ Daje Isus lji spunji asta usporedbã: ⁴ “Dakã Ńĳinjiva dãm voj ari sto birŃ Ńã sã perdi una dãm jelji, nac lãsa pã eŃce devedeset devet ãm pustulot,† Ńã ac merȳji dã pã aje una su kutãc pãn Ńje nac afla? ⁵ Ńã kãnd vic afla, aj duŃji pã umirilje ku fãluŃŃãjã. ⁶ AtunŃje ac merȳji akasã, vic ĉima pã urtaŃjic Ńã pã susjedi avoŃtri Ńã ac zãŃji: ‘ãnfãluŃãcãvã ku minji, kã am aflat pã birka ame kari are pirdutã!’ ⁷ Ju vã zãk, ku fi maj mari fuluŃãjã pã nor kãnd su ãnkãji unu greŃnik, nego dã devedeset devet (99) pravednikur kari nu lji trãbã ãnkãjalã, aŃa jej gãnde.”‡

Usporedbã dã banjii pirdut

⁸ Isus maj zãŃji: “Ili haj sã zãŃenj kã una mujeri ari zeŃji (10) banj dãm arȳjintŃ Ńã atunŃje unu dãm jej perdi. Nu acãã lumina Ńã mãtura podu Ńã u kuta banj, pãn Ńje nu aflã? ⁹ Ńã kãnd u afla banj dãm arȳjint pãrdut, je Ńu ĉima pã urtaŃjilje alji Ńã pã susjedurlje una, Ńã u zãŃji: ‘ãnfãluŃãcãvã ku minji, kã ju am aflat banjii kari am pirdut!’ ¹⁰ Ju vã pot zãŃji kã ãj isto aŃa ãntrã andelji alu Dimizov. Dakã sã ãnkãjeŃci unu greŃnik, jej sã ãnfãluŃeŃci.”

Usporedbã dã fiŃjoru pirdut

¹¹ Isus u zãs: “Are unu om kari ave doj fiŃjor. ¹² Hãl maj tãnãr u zãs alu tatusu: ‘Tatã, dãm dio Ńje ãm pripadaleŃci.’ AŃa tata aluj u ãmpãrcãt kutotu Ńje ave ãntri jej.

¹³ Dã pã dovã tri zãlji, fiŃjoru hãl maj tãnãr u akuljes kutotu Ńje ave Ńã su pus pã kalji sã mergã dãparci Ńã akulo u ĉiltit kutotu Ńje ave, ĉilte fãr dã gãnd. ¹⁴ Kãnd u ĉiltit kutotu, mari fomi u vinjit pã pãmãntu hundĩ are jãl, Ńã su aflat ãm sãrãŃijã. ¹⁵ AŃa u mers la unu om ãm pãmãntula kari lu mãnat ãm telek sã aj rãnjãskã porŃji.* ¹⁶ Aluj ji are aŃa fomi dã Ńu kvinjit sã mãnãŃji dãm ha Ńje† mãnka porŃji, Ńã njime nuj dãde njimika.

* 14,27 Isus nu zãŃji kã krŃĉanu ar trãbuji sã fiȳã pã kruŃji. Rimljani stalno mãnã pã ominj sã dukã kruŃje aluj majnti dã kit as re sus pã kruŃji sã fiȳã znak kã su pokorulit la Rim. Asta metaforã znaȳaleŃci kã jej trãbã sã sã pokorulaskã la Dimizov sã fiȳã spremni sã patalaskã numa sã fiȳã uȳenici alu Isus. † 14,33 Benji ãj sã gãndeŃci sã fiȳã učeniku alu Isus, ali dakã Ńĳinjiva gãndeŃci sã Ńljedilaskã pã Isus a sã nu dukã kruŃje aluj. Ńã sã nu odbacalaskã kustu, jãl ãj fãr dã dã korist ka graditelju kari nu putut sã zavrŃãlaskã tornju ili ka kralju kari no putut sã pobjedilaskã. *

15,2 Ńã mãnãnkã ku jej Farizeji nu mãnka una ku eje ominj kari nu poŃtivala zakonurlje alor kari as re tari strogã, aje are kum su spãla, desetina, kum u mãnka Ńjeva ka mãnkare. Alor lji are frikã kã Farizeji pãntru aje u fi neĉisti a Dimizov nu lju apuka. † 15,4 Aje are paŃnjaku dãsvãkut hundĩ as re birkur. Dã apropi as are alci pastirur kari lji pãze. ‡ 15,7 devedeset devet (99) pravednikur kari nu lji trãbã ãnkãjalã Isus koristileŃci Ńodã numa sã zãkã kã farizeji nus u pravo kã jej nu trãbã sã sã ãnkãjaskã. Ku alĉilje vorbi: “devedeset devet (99) ominj ka voj gãndeŃci kã voj Ńĉec pravedni Ńã kã nu trãbã sã vã ãnkãjec.” § 15,8 ãm original skrija: “deset drahmi”. AtunŃje una drahma are una dnevnica. * 15,15 Zakonu alu ųidovur zãŃje kã porŃj ãs neĉistã ųivotinjur. Pãngãlã asta zakonu, ųidovi nu are slobud sã mãnãŃji karnji dã pork. VejsLev 11,7. ųidovi mãrzãle porŃj. † 15,16 dãm ha Ńje ãm original skrija: “ljuskur dãm rogaĉ”. As re ljuskã dãm mahunur kari kreŃi pã ljemnu dã rogaĉ.

¹⁷ Dã pã aje jãl šu vinjit ãm firi. Jãl u zãs: Tata amnjov ari mulci slugur šã jej ari um boglã dã mãnkari a ju ajišje mor dã fomi! ¹⁸ Ju muj skula šã uj meržji la tata amnjov šã ju zãšji: "Tata amnjov, ju am zgrešilit protiv dã činji, šã alu Dimizov ãm nor. ¹⁹ Ju nu mes maj mult vredan sã fjuv čimat fišjoru atov. O lasãmã sã fjuv radniku atov!"

²⁰ Atunšje su skulat šã u mers la tatusu. Ali mar kãnd are inka dãparci dã la kasa alu tata aluj, tatusu lu vãzut šã lu apukat mila dã jãl. Tatusu u aljirgat la jãl, lu ãngãrgãjet šã ãl surãtat tari. ²¹ Fišjoru ju zãs: "Tata amnjov, ju am zgrešilit protiv dã činji šã alu Dimizovu ãm nor. Ju nu mes maj mult vredan sã fjuv čimat fišjoru atov."

²² Tatusu u zãs alu slugurlje aluj: "Dušjec friš šã aflãc maj bunji colji šã punjec pã jãl, dãdecãj virigã[‡] dã mãna aluj, šã cipiliš dã pišjorilje aluj." ²³ Šã apukãc pã maj mãndru rãnjitã vakã šã amurãcu, atunšje lasã sã mãnkãnj šã sã fijenj fãloš. ²⁴ Adãšje? Dãm ala rãnd kã astãš fišjoru amnjov are mort, a aku kustã ãm napoj! Jãl are pirdut šã aku su aflat!" Aša jej sur apukat sã sã ãnfãlušaskã.

²⁵ Maj bãtãrn fišjor are ãm telek. Jãl vinje akasã šã kum vinje maj apropi dã udvar, jãl puće sã audã muzikã šã žok. ²⁶ Aša u čimat pã unu dãm slugur šã u ãntribat šje ãj aje. ²⁷ Šã ju spus: "Fračitu atov su ãntors akasã šã tatusu u amurãt maj mãndrã rãnjitã vakã dãm ala rãnd kã su ãntors sãnãtos!"

²⁸ Ali jãl are mirgiš šã nu gãnde sã tunji ãm nontru. Šã aša u mers afarã, a tatusu sã aruga la jãl sã vijã ãm nontru. ²⁹ Ali jãl u ãntors vorba alu tatusu: "Numa gãndẽšćici kã mulc ej šje am lukrat dã činji ka robu, šã uvek am fãkut šje maj zãs šã tot nu maj dat njiš mikã kecã sã pot ave slavalala ku urtašji amej. ³⁰ Ali kãnd astãš fišjoru atov u vinjiti akasã kari u mãnkat kutotu šje aj dat gãzdãšije, ku bludnicur, atunšje tu čì dušj šã amor rãnjitã vakã pãntru jãl!"

³¹ Tatusu u zãs aluj: "Fišjoru amnjov, tu ješć uvjek ku minji, šã kutotu šje am ju ãj atov. ³² Isto aša benji ãj aku sã slavalenji šã sã nji ãnfãlušãnj kã astãš fračilje atov are mort šã su ãntors ãm kust ãm napoj, šã jãl are pirdut šã aku su aflat!" "

16

Isus nji ãnvacã kum sã koristilenj gãzdãšije mudro šã ãirept

¹ Asta usporedbã isto Isus u spus alu učenici: "Are om gãzdak kari u dat lukru alu unu upravitelj, šã ju fost spus aluj kã upravitelju čãltešći šã rãsãpã gãzdãšije alu gazda aluj. ² Aša lu čimat pã jãl šã ju zãs: "Šje ãj asta šje audã dã činji? Dãm računu dã kutotu šje aj fãkut, kã tu maj mult nu poc fi upravitelj!"

³ Upravitelju u zãs atunšje aluj sãngur: "Šje sã fak, aku kãnd gazda je ãndãrãt lukru dã la minji? Nu am pućeri sã kapalesk? U fi rušãnji sã mã duk sã kuldujesk. ⁴ Šćuv šje uj fašji! Ju uj ãirežji aša dã kãnd mur mãna dãm lukrusta tot uj fi apukat ãm benji la kãšãlje ominjistora.*

⁵ Aša jãl u mãnat dã pã ominji šje as re dator alu gazda aluj, unu pã kići unu. Jãl u ãntribat pã elši om: "Kit ješć dator alu gazda amnjov?" ⁶ Jãl u ãntors vorba: "Sto bačvur[†] dã uloj dãm maslinur." Upravitelju u zãs: "Šãz žjos, jec računu šã pã friš skrijã pedeset."

⁷ Šã jãl u ãntribat pã altu om: "Kit ješć tu dator?" "Sto merur[‡] dã pšenicã." Šã jãl ju zãs aluj: "Jec računu šã skrijã osamdeset."

⁸ Atunšje gospodaru u ãmãrit pã nu ãirept upravitelj kari ãm oči aluj nu are bun upravitelj, kã u arãtat dãstafelã mãrduljijã kari nuj bunã. Asta aratã, kã ominji dã asta svet[§] ãš maj mudri ãm stvarurlje alor dã kit dã ominji dã luminã.* ⁹ Šã ju vã zãk: "Koristilec gãzdãšije šje fužji daje kã ãj nepravednã ku aje vã fãšjec urtašj pã lãngã voj, aša kãnd nu maj u fi gãzdãšijã, atunšje voj vic fi apukac ãm nor dã erikeš.[†]

¹⁰ Ala kari ãj vjeran ãm maj mišj stvarur, ãj isto aša vjeran ãm stvarurlje mar; šã ala kari nuj vjeran ãm stvarurlje mišj ãj isto nu vjeran ãm stvarurlje mar. ¹¹ Šã aša dakã nac fost vjerni ãm svetovno gãzdãšijã šjinji vu ãnkredi ku pravã gãzdãšijã sã upravljalec? ¹² Šã dakã nu šćijec upravljali ku altora benjilje, šjinji vu da aje šje pripadalešći avovã?"

¹³ Njiš una sluga nu poći sã služulaskã pã doj gazdur dãm turdatã, kã pã unu u zamrzãli a pã altu u plašji, ili u fi vjeran alu unu a pã halalãnt nu u puće vide ãm oć. Nu pućec služuli šã alu gãzdãšijã šã alu Dimizov istovremeno."

[‡] 15,22 virigã Viriga ãj znak dã čast šã dã autoritet.

[§] 15,22 šã cipiliš dã pišjorilje aluj. Kãnd porc sandalur aje aratã kã ala om

ãj slobodan a nuj rob. * 16,4 uj fi apukat ãm benji la kãšãlje ominjistora Asta značãlešći kã alci ominj cu da lukru, šã alčilje stvarur

šje ac trãbã dã kust. † 16,6 Sto bačvur ãm original skrijã: "Sto bata". Aje are oko 3.000 litara. ‡ 16,7 Sto merur ãm original

skrijã: "Sto kãrova". Aje are oko 20.000 kilograma. § 16,8 ominji dã asta svet Asta ãj dã ominj kari ãs ka nu ãirept upravitelj kari nu

kunošći pã Dimizov. Ku alčilje vorbi: "Ominji dã asta svet ili svjetovni". * 16,8 ominji dã luminã "Lumina" asta svitešći dã Dimizov

ili dã ãirept ponašalalã. Ku alčilje vorbi "Ominji alu Dimizov" ili "ominji kari kustã ãm svetlã". † 16,9 voj vic fi apukac ãm nor dã

erikeš. Asta značãlešći kã Dimizov ãj zadovoljan kã koristilec banji sã ažutãc alu ominj ili alu urtašj kari ažutãc. Dimizov šã andelji vu ašćipta ãm domu alor ãm nor.

¹⁴ Kutotu aje auze farizeji, kari asre lukumic dă banj, șă jej su apukat să aș fakă șjuf. ¹⁵ Atunșje Isus u zăs: “Voj vă fișjec pravedni âm oči alu lume, ali Dimizov șćijă sfljičilje avoștri. Șje lume tari cenileșci, skărbă aj âm nenće alu Dimizov.”

Zakonu alu Mojsije șă kraljevstvo alu Dimizov

(Mt 11,12-13; 5,18, 31-32)

¹⁶ Isus zășji: “Zakonu alu Mojsije șă kenvijurlje alu proroci kari jej ur skris vridile păn șje no vinjit Ivan kari bučuza șă dă atunșje spunje Hir fălos dă kraljevstva alu Dimizov a noj trăbujenj să nagovurelenj să mergă âm kraljevstva alu Dimizov. ¹⁷ Nu značaleșci kă zakonu alu Mojsije nuj bun. Majnti u treșji noru șă pămăntu, kită să propadalaskă zakonu ili să kadă una slovă dăm zakon.

¹⁸ Kari să lasă dă la bășăcaș să să ânsori ku alta bășăca fașji preljud. Șă tot omu kari u ânsura pă mujeri kari aj lăsata dă la bărbat isto fașji preljud.”

Usporedbă dă om găz dak șă dă Lazar

¹⁹ Isus zășji: “Are om găz dak kari să âmbrăka âm colji skumpi[†] șă âm totă ză mănka skumpă măn kari. ²⁰ Akulo are isto așă om sarak kari să čima Lazar kari are astupat ku čirevur pă jăl șă are pă koșci la ușa la ala găz dak. ²¹ Jăl aș kivinje să fi jă rănjit ku mrvicurlje șje kăde dă pă masa alu omuluje găz dak. Kănji delj divljă čak vinje la jăl șă aj ljinže čirevur. ²² U vinjit vreme kând u murit kuldužu, șă andeji lor dus âm bracă la Abraham. ²³ Omu găz dak isto u murit șă u fost ângrupat. ²³ Âm mari mukă âm podzemlje,* găz daku su ujtat sus șă u văzut pă Abraham dă dăparci șă pă Lazar kari are lăngă Abraham.

²⁴ Șă jăl u plăns âm mužjală: ‘Tata, Abraham fi jăc milă dă minji! Mănăl pă Lazar la minji lasăl să ântupaskă zježjitu âm apă șă sām rășjaskă ljinba, kă mari mukur aș pă minji âm fokusta.’

²⁵ Abraham u ântors vorba: ‘Fișjoru amnjov, tu trăbă să či ângăndeșc dă aje kând arej pă pămănt tu avej mulči bunji stvarur, kând Lazar ave mulči relji stvarur. Ali jăl aj aku âm utjehă, kând jeșc tu âm mukă. ²⁶ Șă dă kutotu asta, ântri noj șă ântri voj aj mari gropă făr dă kraj. Eje kari ar gândi să mergă dă ajișje la voj nu poči, șă njiș njime nu poči dă la voj să vijă la noj.’

²⁷ Atunșje omu șje are găz dak u zăs: ‘Mă arog la činji să al măj pă Lazar la kasa alu tata amnjov. ²⁸ Ju am šinșj frac kari akulo kustă. Lasă să lji upozurulaskă să nu vijă pă ista lok pljin dă mukă!’

²⁹ Abraham u ântors vorba: ‘Jei ari kenvijur kari Mojsije șă proroci ari skris dă jej să lji opozurulaskă! Lasălji să pu jă ureci la jei!’

³⁰ A jăl u zăs: ‘O nu, Tata amnjov Abraham. Alor lji trăbă să lji vijă šjinjiva dăm morc, șă jej sur ânkăji.’

³¹ Abraham u ântors vorba: ‘Dakă no punji ureče la Mojsije șă la prorokur, nur ânkredi njiș să să skolji šjinjiva dăm morc.’”

17

Kum să jartenj șă să fijenj vjerni sluga

(Mt 18,6-7; 15; 21-22; Mk 9,42)

¹ Isus u zăs alu učenicu aluj: “Napadajur dă relji trăbă să vijă ali jao alu ala om pă kari vinji. ² Aluj jar fi maj benji să ajvi petră dăm mln ljiगतă la găt șă să să vărjaskă âm apă, dă kit să puji pă grehur pă hej mișj. ³ Fijec âm samă! Dakă fračitu ac viteșci âmpurișeșci; atunșje dakă su ânkăji, jartăj. ⁴ Makar să zgreșilaskă protiv dă činji șapči (7) rândur âm una ză, dakă vinji la činji șapči (7) rândur să priznalaskă dă aje șje u făkut, jartăj.”

⁵ Apostolu u zăs alu Domnu: “Dănji maj mult ânkridală!”

⁶ Domnu anostru u ântors vorba: “Să vi avut ânkridală makar așă dă mikă ka sāmănca dă gorușičino zrno voj ac puče zășji alu ljemnusta: ‘Skočici dăm vânj șă sāmănăci âm more!’, șă voj vic punji ureci.

⁷ Šjinji dăm voj zășji alu sluga aluj, dă pă șje u lukra âm telek ili paze pă birșj, să ac zăkă kând vinji dăm lukru: ‘Hajd jec lok?’ ⁸ Mar ju zășji am lok dă aje: ‘Duči șă fă șjeva dă mănkat, șćimbăc coljilje, șă așcăptămă să mănănk șă să bjov, dă pă aje poc tu să șăs șă să mănănj!’ ⁹ Șă ar kăpăta sluga șjeva ka posebnă zaslugă dă aje dă șje u făkut? Ju gândesk kă nu. ¹⁰ Șă voj isto fășjec kutotu șje am zapovjedalit, trăbă să zășjec: ‘Noj șćenj numa obični slugur. Noj numa anj făkut lukru anostru!’”

Ozdravalic aș zeșji (10) ominj ku gubă, a numa Samaritanac su zahvalalit

[†] 16,19 Âm original skrijă: “kari să âmbrăka âm ljuibăcătă mândri colji”. Ljuibăcătă farbă șă tkanină dăm mândru lan as re tari skumpi.

[§] 16,22 âm bracă la Abraham Âm original skrijă: “pă čeptu alu Abraham” ili “âm bracă alu Abraham”. Asta sviteșci kă Abraham șă Lazar as re una lăngă alt pă aje feștă, pă grčki stil kând mănka pă feștă. Fălușăjă âm nor are mulči rândur ka vorba alu Dimizov ka slika kum aj feștă.

* 16,23 podzemlje Âm original skrijă: “Had”. Numurlje “Had” șă “Seol” k koristile âm Biblijă kum aj morče șă lok hundi dușa alu ominj fužji kând jej mori.

¹¹ Aša pã kalje dã Jeruzalem, Isus u mers pã kalje kari sljedile granicurlje ãntri Samarija šã Galileja. ¹² Are aje sã tunji ãm unu dãm saturljelje šã jãl u aflat pã drik zešji (10) ominj ku gubã. Jej ur stat pã dãparçi ¹³ šã ur mužjit la jãl: "O Isuse Domnu! Fijãc milã dã noj!"

¹⁴ Kãnd u vãzut pã jej, Isus u zãs: "Dušjec šã arãtãcãvã la pop sã vadã dakã ššec sãnãtoš." Jej lur pus ureçi, šã pã kalji jej ur fost čistilic.

¹⁵ Atunšje unu dãm jej kãnd u vãzut kã u fost čistilit su ãntors ãm napoj šã dãm tot graju slavale pã Dimizov. ¹⁶ Jãl u kãzut žjos pã ubrazu la pišjorilje alu Isus šã ju zahvalalit. Ali omula are Samaritanac.

¹⁷ Isus u ãntribat: "Nas re zešji (10) ominj kari as re čistilic? Hundi ãs hešćelanc novã (9) ominj? ¹⁸ Nu su ãntors njime ãm napoj sã ðe slavalala alu Dimizov, çar strancusta?" ¹⁹ Atunšje jãl u zãs: "Skolãci šã duçi pã kaljec. ãnkridala ata çu spasalit!"

Kraljevstvo alu Dimizov ãj dapropi

(Mt 24,23-28, 37-41)

²⁰ Kum u fost ãntribat dã la farizeji kãnd u vinji Kraljevstvo alu Dimizov, Isus u ãntors vorba: "Kraljevstvo alu Dimizov nu vinji, aša sã potã ominji sã promatralaskã dã pã znakovur. ²¹ Aša lume sã nu potã sã zãkã: 'Ujtãci! Ajiše ãj.' Ili: 'Akulo ãj!' Nu! Kraljevstvo alu Dimizov ãj ãntri voj!"

Isus spunji kã u vinji ãm napoj

²² Jãl u zãs lu učenici aluj: "U vinji vremi kãnd vic kivinji sã viðec una dãm zãljiljelje kãnd ju, Fišjoru Omuluj, uj vladali ka kralju, ali kivinjala avostrã no fi ispunulitã. ²³ Orikic ur zãšji: 'Ujtãci akulo ãj! Ajiše ãj!' Nu fužjec ãm njikere nu vã maknalec! ²⁴ Kãnd ju uj vinji Fišjoru alu Omuluj, ju uj vinji ka skripala pljin dã svetlã svitlãzãnt dãm unu kap dã nor pãn la altu kap dã nor. Aša u fi šã ku Fišjoru Omuluj ãm zua aluj. ²⁵ Ali majnti dã aje, ju trãbujesk sã patalaskã mult šã ju uj fi odbacalit dã la asta generacijã.

²⁶ Kum are ãm zãljilje kãnd Noa kusta, aša u fi ãm zãljilje kãnd ju Fišjoru Omuluj uj vinji. ²⁷ Atunšje jej mãnka šã bije, sã ãnsura šã sã ãmiritã pãnã ãm zuve kãnd Noa u tunat ãm arkã. Šã poplava u vinjit šã u uništilit pã toc kari nas re ãm arkã.

²⁸ Isto aša are ãm zãljilje kãnd Lot kusta. Jej mãnka šã bije, kumpãra šã vinde, šã sãmãna šã gradale. ²⁹ Ali pã zuva šje Lot u fužjit dãm Sodoma u kãzut fok šã sumpor dãm nor šã u uništilit pã jej toc. ³⁰ Isto aša u fi dãm turdatã pã zuve kãnd ju, Fišjoru alu Omuluj muj ãntoršji. ³¹ Dakã ãj ãm aje zuva omu pã krovuš dã kasa* a stvarurlje aluj ãs ãm kasa, nu mergã žjos dã pã jeli sã ãš je ku jãl. Isto aša dakã ãj om ãm telek, nu mergã akasã. ³² ãngãndecãvã dã bãšãca alu Lot šje ju su dogodulit!† ³³ Šinji goðe ãnšjarkã sã ãš spasalaskã kustuš ala lu perði a kari lu perði ala u ave kust. ³⁴ ãm aje nopçi ju vã spuj ur fi doj ominj ãm ista pat šã unu dãm jej u fi lot, halalãnt u fi lãsat. ³⁵ Dovã mujer una ur meljali fãn, šã una u fi lotã, hajelantã u rãmãnje." ³⁶ ‡

³⁷ Učenici ur ãntribat pã Isus: "Hundi u fi aje Domnu."

Jãl u odgovorulit: "Hundi ãs ominj morc akulo u vinji lešinari."§

18

Usporedba dã sudacu hamiš

¹ Isus u spus usporedba sã areçi alu učenikur kã om ar trãbujì uvijek sã sã aroži šã nikad sã nu odustulaskã. ² Jãl u zãs: "ãm unu varoš are unu sudac. Omusta nu ave frikã dã Dimizov, njiš nu sã brigale dã njime šje jej zãšji. ³ Šã akulo are una vãdojã ãm varušu la kari stalno vinje akulo la jãl, šã sã aruga: 'Apãrã mã dã dužmanu amnjov.' ⁴ Una vremi nuj ažuta. Dã pã aje su apukat sã sã ãngãndaskã: 'Nu ãm njiš šefãlj frikã dã Dimizov, ili brigã pã lãngã ominj. ⁵ Kum goðe, ju uj ažuta ala asta udovicã kã mult mã dosadalešci. Uj apãra, inaçe mu dosadali ku vinjala šã ku ãntribalurlje alji.'"

⁶ Atunšje Domnu Isus u zãs: "Ac bãgat sama šje šu zãs sãngur aluj sudacu hamiš?† ⁷ Šã atunšje nu da Dimizov ðiripãci šã zãštita alu lume akuljesã aluj kari plãnzi la jãl zuva ãs nopçe šã jãl are strpljiv ku jej. ⁸ Ju vã zãk kã jãl u ažuta ku ðiripãci šã ku zãštita pã friš. Ali uj afla Fišjoru alu Omuluj dãstafelã ãnkridalã ãm ominj kãnd ju muj ãntoršji pã pãmãnt?"

Usporedba dã farizej šã dã poreznik

⁹ Isus u spus alta puvešçi, alu orikic ominj kari asre tari uvjerilicã ãm pravednostu alor, a jej pã alci sã ujtã ku mãržnjã. ¹⁰ Jãl u zãs: "Doj ominj ur mers sus ãm Hram sã sã aroži. Unu dãm jej are farizej,

17,26 Stv 19,1-29 17,28 Stv 19,1-29 * 17,31 Krovurlje alor as re ravnã a ominji puçe sã umblji sus ili sã šadã. † 17,32 Je su ujtãt ãm napoj la Sodoma a Dimizov u kaznalit una ku ominji dãm Sodoma. 17,32 Stv 19,16 ‡ 17,36 Orikic rukopisur ari asta stih: "Doj ominj ur lukra ãm telek šã unu u fi lot, halalãnt u rãmãnje." 17,36 Mt 24,40 § 17,37 Kãnd ominji vedi pã lešinarur kum ãs una, jej šćijã kã akulo ãs ominj morc. Aša toc u šçi kãnd u vinji sudu alu Dimizov. 17,37 Job 39,30 * 18,6 Ku alčilje vorbi: "Asta sudac are nepravedan, ali ujtãcãvã šje jãl u odlučilit!"

šã altu om are carinik. ¹¹ Farizeju su skulat sus šã u zãs asta aruguminçi pãntru dã jãl: ‘O Dimizolje, ju dov hvalã cijã kã nu mes ju ka hešćelanc ominj: pulkućic, hamiš, preljubnik, ili čak ka asta carinik. ¹² Ju postulesk dovã rãndur pã sãptãmãnã; dov desetina cijã dã kutotu šje zaradalesk.’

¹³ Cariniku pã haje parçi, u rãmas dã parçi, šã nu su ãndura sã rãdiši oćiš ãm nor, numa ãš bãće čeptu dã žãlji šã zãšje: ‘Dimizolje aj milã dã minji grešnik!’ ¹⁴ Ju ãc zãk kã ala poreznik u mers akasã opravdan la Dimizov, a farizej nu. A tot omu kari sã rãđika sãngur u fi ponizilit, ali eje kari u fi ponizni u fi rãđikac.”

Isus blagoslovulešçi pã kupij

(Mt 19,13–15; Mk 10,13–16)

¹⁵ Jej ur adus isto aša šã pã mišj kupijiš, sã pužã Isus mãnjilje pã jej sã lji blagoslovulaskã. Ali kãnd ur vãzut aje ućenici jej ljur svãtit sã ãj đe uđinã. ¹⁶ Isus lju čimat atunšje la jãl šã u zãs: “Lasãlji pã kupiji sã vijã la minji šã nu lji branalec, kã kraljevstva alu Dimizov pripadalešçi alu dastafel ka jej. ¹⁷ Anume, ju vã zãk: ‘Kã kari gođe no fi ka kupiji mišj ponizni nor puće sã tunji ãm kraljevstva alu Dimizov.’”[†]

Teško ãj ala gãzdašj sã tunji ãm kraljevstvo alu Dimizov

(Mt 19,1–30; Mk 10,17–31)

¹⁸ Are unu vladar akulo kari u ãntribat pã Isus: “Bun Ućitelju, šje trãbã sã fak sã kapãt kust dã erikeš?”

¹⁹ Ju zãs Isus aluj: “Adãšje mã čem pã minji bun?[‡] Njime nuj bun čar unu Dimizov. ²⁰ Zapovjedurlje alu Dimizov šćijã: ‘Nu fã preljub’, ‘Nu amurã’, ‘Nu fura’, ‘Nu svedoćuli ãm mišjunã’, ‘Poštivãlešćic pã tatusu šã pã mumãta.’”

²¹ Jãl zãs: “Da šã asta am pãzãt dãm tãnjireme ame.”

²² Kãnd u auzãt Isus aje, jãl ju zãs: “Ali ac ibizešçi una stvarã: dući šã vindic kutotu šje aj, ãmparcã banji alu sãrašj, šã tu vi ave gãzdãšijã ãm nor. Atunšje hajd šã sljedilešćimã pã minji.” ²³ Ali kãnd u auzãt aje, tari su ãntristat kã jãl are gãzdak šã nu gãnde kutotu sã vãndã.

²⁴ Kãnd u vãzut Isus kitã dã tari su razočaralit, jãl u zãs: “Kitã dã grov ãj dã eje kari ãs gãzdašj sã tunji ãm kraljevstva alu Dimizov! ²⁵ Maj ušuri ãj alu devi sã tunji pãm urećilje dã ak, dã kitã alu gãzdak sã tunji ãm kraljevstva alu Dimizov.”

²⁶ Hej šje punje ureći ur zãs pã aje: “Šinji atunšje poći fi spasalit?”[§]

²⁷ Isus u ãntors vorba: “Šje ãj nemoguće alu om, ãj moguće alu Dimizov.”

²⁸ Atunšje Petar u zãs: “Benji noj anj lãsat kutotu, šã čanj sljedilit pã činji.”

²⁹ Isus u ãntors u alor vorba: “Anume, ju vã zãk, kã šinji gođe ãš lasã kasaš, ili pã bãšãcaš, ili pã fraciš, ili pã mumãsa šã pã tatusu, ili kupijiš pãntru kraljevstva alu Dimizov, ³⁰ a sã nu kapići dã aje maj mult ãm asta kust dã kit ave, a u kãpãta pã altu svet kari vinji kustu dã erikeš.”

Isus jarã spunje dã morće aluj

³¹ Isus u čimat pã dvanaest apostolor la jãl, šã u zãs: “Punjec ureći, noj mãrženj ãm Jeruzalem šã kutotu akulo šje u fost skris dã la proroš ãm kenvija svãntã dã minji, Fišjoru Omuluj a aje su dogoduli: ³² Jej mu predali ãm mãnjilje alu ominj kari nus Židovi šã dãm minji šor fašji šuf, uj fi bãtut, jej mu skipa, ³³ šã dã pã šje uj fi bičevãlit šã uj fi amurãt, ali dã pã aje ju uj uskrsnuli treća zuva.”

³⁴ Ućenici nu šćije njimik dã asta. Elje vorbi ljur fost askunšã, šã jej nor prišjiput njimika šje sã ãngãnde Isus.

Isus ozdravalit pã orb om dã apropi ãm Jerihon

³⁵ Kum ãs re apropi ãm Jerihon, šjeva ka omu orb šãđe pã drik šã kulduže. ³⁶ Kãnd omu orb u auzãt kã gãrmađã trešji pã akulo, jãl su ãntribat šje ãj aje. ³⁷ Aša jur spus kã Isus dãm Nazaret u trikut pã akulo. ³⁸ Pã aje u mužjit: “Isuse Fišjoru alu David,^{*} mã arog la činji aj milã dã minji!” ³⁹ Lume kari umblã ãm nenći ãj zãšje sã takã, ali jãl su apukat šã maj tari sã mužjaskã la jãl: “O Fišjoru alu David aj milã dã minji!”

⁴⁰ Atunšje Isus u stat šã u dat zapovjed sã ãl adukã la jãl. Jãl lu ãntribat: ⁴¹ “Šje gãndešć sã fak pãntru činji?”

Šã jãl u ãntors vorba: “O Domnu, ju gãndesk sã vãd!”

[†] 18,17 Dimizov zahtijevalešçi dã la ominj sã apušji vlast dã la Dimizov ku pouzdanje šã ku poniznost. Ku alćilje vorbi: “šjinji god gãndešçi sã tunji ãm kraljevstvo alu Dimizov trãbã sã apušji ku pouzdanje šã ku poniznost ka kupulu.” [‡] 18,19 bun Isus postavale vorba sã vadã dakã omu are bunã razumijevanje dã identitetu alu Isus, dakã Isus ãj Dimizov. Dakã omu ãl prihvatalešçi ka pã Dimizov atunšje jãl u prihvatili pozivu alu Isus sã vãndã kutotu šje ari šã sã ãl sljedilaskã. 18,20 Izl 20,12–16; Pnz 5,16–20 [§] 18,26 Židovi gãnde kã ala om are gãzdak daje kã Dimizov lu blagoslovulit daje kã ala om are pravedan. Jej gãnde kã ominj sãrašj nus pravedni. Atunšje kãnd ominji punje ureći la Isus, jej ur zãs kã ãj nemoguće omu gãzdak sã tunji ãm kraljevstvo alu Dimizov, jej gãnde kã ominji sãrašj nu poći sã sã nadalaskã kã Dimizov lju spasali kãnd u fi sudu. ^{*} 18,38 Ili “Isus are potomku alu David, kralju dã Izrael. Fišjoru alu David are numilje dã Mesija.”

⁴² Isus ju zäs: "Ujtäci! Änkriđala ata ću ozdravalitã." ⁴³ Šã ĵãl odma u kãpãtat sã vadã. Šã lu sljedilit pã Isus, šã slavale pã Dimizov. Šã totã lume kari ur vãzut dãde slavã alu Dimizov.

19

Zakej sã änkãješći

¹ Isus u vinjit äm Jerihon šã u trikut äm ala varuš. ² Šã akulo are om šje sã ćima Zakej. Ĵãl are glavni poreznik, šã are gãzđak. ³ Ĵãl äňšjãrka sã vadã pã Isus šã sã saznalaskã šjinji äĵ ĵãl. Ali nu äĵ puće sã äĵ vadã akulo asre mulc ominj daje kã ĵãl are niskã om. ⁴ Dãm ala rãnd ĵãl u alĵãrgat äm nenći šã su urkat pã lĵemñ dã divlja smokvã äm nadã kã lu viđe daje kã Isus vinje pã aje kalje.

⁵ Kãnd u vinjit Isus pã lokula, ĵãl su ujtat sus šã lu vãzut pã ĵãl, šã ju zäs: "Zakej, pãfriš haj žjos, kã ju trãbã astãs sã vju la ćinji akasã."

⁶ Šã ĵãl su ängribit sã viĵã žjos šã lu apukat ku fãlušãĵã. ⁷ Kãnd ur vãzut lume aje, jej toc gumunje: "Ĵãl u meržji la om kari äĵ grešnik!"*

⁸ Zakej su skulat šã u zäs: "Domnu, ujtãci! Ju dov žãmãtaći dãm gãzđãšije ame alu sãrašj. Šã dakã am äňšjãĵit pã šjinjiva, äntork patru rãndur majmult."

⁹ Isus ju zäs aluj: "Astãs spasenje u vinjit la asta kasa,† kã šã asta äĵ fišjoru alu Abraham.‡ ¹⁰ Kã ju Fišjoru alu Omuluj am vinjit sã kotã šã sã spasalaskã pã ominj kari u fost pirdut."§

Slugurlje alu Dimizov ar trãbuji sã rãmãji vjerni

(Mt 25,14-30)

¹¹ Mulc ominj ur auzãt elje vorbi, kum are dapropi dã Jeruzalem, šã ominji sã gãnde kã kraljevstva alu Dimizov odma su apuka.* Isus daje su apukat sã lji spuji maj una usporedbã. ¹² Ĵãl u zäs: "Unu gãzđak om su gãtat sã mergã äm dãparći pãmãnt sã kapići kraljevstva šã atunšje sã sã äntorkã. ¹³ Ĵãl u ćimat pã zešji (10) slugur, šã lju dat pola kila dã aržjint†,‡ šã u zäs: 'Fãšjec korist aje pãn šje nu mã äntork.' ¹⁴ Ali ominji dãm lokula aluj äĵ mãrzãle, šã u mãnãt pã predstavnišj dã pã ĵãl sã zãkã: 'Noj nu gãndenj asta om sã nji fiĵã kralj.'

¹⁵ Ali ĵãl su äntors ku autoritet dã kralj šã u dat zapovjed sã äĵ adukã pã slugurljelje alu kari u dat banj sã viĵã dãdãnenći sã ěe izvještaj šje ur fãkut ku banji. ¹⁶ Elši sluga kari u vinjit, u zäs: 'Domnu, banji atej mu adus dã zešji (10) majmult.' ¹⁷ Šã ĵãl u zäs aluj: 'Mãndru! Tu ješć bun sluga. Daje kã are vjeran ku mik, aku aj autoritet pã zešji (10) varušur.'

¹⁸ Altu om u vinjit, šã u zäs: 'Domnu, banji atej su rãđikat dã šinšj (5) rãndur.' ¹⁹ Šã ĵãl u zäs isto astuje: 'Ju cuj da autoritet pã šinšj (5) varušur.'

²⁰ Šã treći (3) u zäs: 'Domnu, aĵiše äĵ banji atej, ju am pãzãt pãntru ćinji, am pus äm maramicã. ²¹ Miĵã mi are frikã dã ćinji daje ka ješć strog om: Tu jej šje naj ulagalit šã akuljež šje naj sãmãnat.'

²² Šã u zäs kralju äm änturšjalã dã vorba: 'Dãm gura ata cuj suduli, njiš korist sluga! Tu šćicje kã mes om strog, šã jov šje nuj amnjov, šã akuljež šje nam sãmãnat. § ²³ Atunšje adišje naj pus banji äm bankã? Sã vi putut šjeri banji ku kamaturlje kãnd maš äntoršji.' ²⁴ Atunšje kralju u zäs alu hej šje stãće akulo: 'Loc banji dã la ĵãl šã dãđecãl alu ala kari ari zešji (10).'

²⁵ Jej ur zäs: 'Ali Domnu, ĵãl mar ari šinšj (5) kilã dã aržjint!'

²⁶ Ju vã zãk: Kari ari u ave majmult, a heje kari nari ćak šã haj pucãn šje ari u fi lot dã la ĵãl.* ²⁷ A alu dužmanji amej kari nu gãnde sã fjuv kralju alor, adušjecãlji aĵiše šã amurãćãlji äm oći amej!'

Isus tunã äm Jeruzalem ka Kralju

(Mt 21,1-11; Mk 11,1-11; Iv 12,12-19)

²⁸ Kãnd Isus u spus usporedbe, u mers maj pã dãparći pã kalje dã Jeruzalem. ²⁹ Kãnd Isus vinje mar apropi dã lok äm Betfaga šã Betanija la planina dã maslinur, ĵãl u mãnãt pã doj ućenikur aluj äm nenći.

* 19,7 Židovi mrzãle pã poreznici šã jej gãnde kã njiš una osobã nu trãbã sã sã družulaskã una. † 19,9 spasenje u vinjit la asta kasa ku alćilje vorbi: "Dimizov u spasalit pã ominj kari kustã äm asta kasa." ‡ 19,9 asta äĵ fišjoru alu Abraham ku alćilje vorbi: "om kari ari vjerã ka kum ave Abraham." § 19,10 kari u fost pirdut Asta znaćalešći: "ominj kari u fužjit dã la Dimizov daje kã ur grešilit."

* 19,11 kraljevstva alu Dimizov odma su apuka Židovi änkride kã Mesija u uspostavali kraljevstvo odmah kãnd u vinji äm Jeruzalem. Ku alćilje vorbi: "Isus odmah su apuka sã vladalaskã äm kraljevstva alu Dimizov." † 19,13 ‡ 19,13 pola kila dã aržjint "mina". Una mina are 600 grama, najvjerovatnije aržjint. Tota mina are ka plata dã 100 zãlji, aje šje ominji as re pãćic dã patru (4) lunj, daje 10 mina ar fi tri aj dã platã. § 19,22 šã jov šje nuj amnjov, šã akuljež šje nam sãmãnat. Asta are numa izrekã. Osoba kari je dãm bankã kutotu ili akulježi šje alci samãnã äĵ metafora dã alci kari sã koristilešći ku benilje alor šje alci tari u lukrat. * 19,26 ku alćilje vorbi: "Toc kari koristilešći benilje šje ari, ju fu dat maj mult, šã dã la om kari nu koristilešći benilje šje ari alor ju su lo šje ari."

³⁰ Jäl u zäs: “Dušjec äm sat äm nenči. Kum vinjec äm lok, voj vic afla pä magar pä kari njime no šazut.† Däzljigäcäl šä adušjecäl la minji. ³¹ Dakä vu äntriba šjinjiva: ‘Adišje äľ däzljjež?’, numa zäj: ‘Alu Domnu äj trábä.’”

³² Šä kari u fost mänatä ur aflat točno kum jäl u zäs. ³³ Čak šä känd däzljiga pä magar, gazdurlje u äntribat: “Adišje däzljigäc?”

³⁴ Šä änturšjala dä vorba are: “Alu Domnu äj trábä.” ³⁵ Šä lu dus la Isus šä ur pus haljinurlje alor pä magar šä u pus pä Isus sus pä jäl sä šadä.

³⁶ Kum măržje jäl äm nenči, lume punje haljinurlje alor pä driku hundi prušule sä de čast alu Isus.

³⁷ Šä baš kum vinje jäl apropi dä varuš hundi planina dä maslinur sä släbodi žjos, toc učenici aluj sur apukat sä kändi äm mari fälušäjä, šä däm tot graju slavale pä Dimizov dä kutotu mari čudur šje ur väzut. ³⁸ Jej mužje:

“Blagoslovulit sä fija
kralj kari vinji äm numilje alu Domnu!

Putuljalä äm nor,
šä slava alu Dimizov!”

³⁹ Orikic dä farizej äm gärmadä jur zäs: “Učitelju, zälji alu učenici atej sä nu svitaskä aje.”

⁴⁰ A Isus lju zäs: “Dakä jej ur täšje, petrilje sur apuka sä mužjaskä äm slavä.”

Isus plänzi pä Jeruzalem

⁴¹ Känd u vinjit Isus maj apropi la varuš u apukat sä plängä pä jej dasupra. ⁴² Atunšje jäl u zäs: “Sä vi šcut numa äštäs šje adušji putuljala ata!‡ Aku äj askunsä dä la oči atej. ⁴³ Daje kä vinji vreme känd dužmanji atej ur ridika falur pälängä činji, jej čur opkululi šä čur äнкуje däm totä parče. ⁴⁴ Šä jej čur uništili pä činji do kraja šä kutotu šje kustä akulo šä no maj rämänje äm činji njiš una peträ pä alta peträ, kutotu pänuur aje kä nu aj prepoznulit vreme känd Dimizov u vinjit la činji.”§

Isus mänä afarä däm Hram pä ominj kari vinđi

(Mt 21,12-17; Mk 11,15-19; Iv 2,13-22)

⁴⁵ Isus u mers äm Hram, šä su apukat sä lji mäji afarä pä eje kari vinde šä kumpära äm nontru. ⁴⁶ Jäl u zäs alor: “Skris äj äm sväntä kenvija: ‘Kasa ame u fi kasa dä aruguminči’ ali voj ac fäkut ‘špiljä dä pljačkaš!’”*

⁴⁷ Dä zuva Isus änväca äm Hram, a mar popur šä učitelji dä zakonu alu Mojsije šä alci voður kari as re židovur planärze sä äľ amori pä jäl. ⁴⁸ Ali jej nor aflat njimika kum ar fašji aje, daje kä lume sä cänje apropi dä jäl, šä punje tari ureci la vorbilje aluj.

20

Isus ari vlast dä la Dimizov

(Mt 21,23-27; Mk 11,27-33)

¹ Mar popur, učitelji dä zakonu alu Mojsije šä alci voður kari as re židovur ur vinjit la Isus äm una zä känd änväca pä lumi äm Hram šä propovjedale Hir fälos. ² Jej lor äntribat pä jäl: “Pä alu šinji autoritet fašj stvarurlješče? Šinji cu dat asta autoritet?”

³ Jäl u zäs: “Lasäcämä pä minji sä vä äntreb una stvar šä äj dä voj sä äm änturšjec vorba: ⁴ Anume Dimizov u zäs alu Ivan sä bučuzaskä pä ominj, ili ominji u zäs aje sä fakä?”

⁵ Jej ur svätita una ku alt šä zäšje: “Däkä anj zäšji ‘dä la Dimizov’, u äntriba: ‘Adäšje atunšje nu änkridec?” ⁶ Ali däkä anj zäšji noj: ‘Dä la ominj’, totä lume u värlji petri pä noj sä nji amori. Kä jej äs uvjerilic kä Ivan are prorok.” ⁷ Aša jej u äntors vorba kä jej nu ščije dä hundi u vinjit autoritet sä bučuzaskä.

⁸ Šä Isus u zäs: “Njiš ju nu vuj spunji ku alu šinji autoritet fak stvarurlješče.”

Isus fašji usporedbä ku židovski voður ku rej vinogradarur

(Mt 21,33-46; Mk 12,1-12)

† 19,30 pä kari njime no šazut Numa životinjurlje kari nikad nu asre korištenä dä lukru ar fi benji alu Dimizov ili alu Kralj, (vejs Br 19,2; Pnz 21,3; 1 Sam 6,7). 19,38 Ps 118,25-26; 148,1 ‡ 19,42 Isus aratä tuga aluj daje kä ominji äm Jeruzalem ur propustilil prilika alor sä fija pomireni ku Dimizov. § 19,44 Ešče stihovur opisilešči opsadä hundi kätänjilje u opkolulit varušu kari ari falur. Känd kätänjilje u opkoluli, ominji nu poči sä mergä afarä šä njime nu poči sä lji ažuči. Isus ščije aje kä su dogoduli alu Jeruzalem äm budućnost. 70. god. dä pä Krist, kätänjilje dä Rim u opkolulit Jeruzalem šä akulo u amurät pä mulc ominj 19,46 Iz 56,7 19,46 Jr 7,11 * 19,46 Isus u fäkut dä njimik pä prodavač daje kä jej ur uništavalit svrha dä Hramu alu Dimizov. Dimizov gände ominji sä sä arogä äm Hramu aluj, ali prodavači aje koristile ka pä plac. Jej varale pä ominj daje kä lji naplatala maj mult dä ränd dä žrtvä

⁹ Isus su apukat să spujă usporedbă alu lume: “Are unu om kari u sămănat vinograd šă u lăsat ăm najam vinogradu alu šjeva ka ominji, šă jăl atunšje u fužjit dăm pămăntula pă maj lungă vreme. ¹⁰ Kănd u vinjit vreme, jăl u mănăt pă sluga la ominj ăm vinograd să aj đe parće aluj dăm plodur kari jej duguvule aluj, ali ominji lor bătut šă lor mănăt ku mănjlje golji. ¹¹ Atunšje u mănăt pă altu sluga ali šă pă jăl lor bătut, vredălit šă lor mănăt ku mănjlje golji. ¹² Jăl u ănšjirkat să măji pă treći sluga, ali šă pă jăl lor ranalit šă lor arukănt.

¹³ Gazda dă vinograd u zăs pă aje: “Šje să fak? Ju uj mănă pă fišjoru amnjov plăkut. Dar kănd lu vide pă jăl, pălăngă jăl ur ave respekt.”

¹⁴ Ali ominjije kănd lor văzut sur ligizit ăntri jej: “Jăl aj nasljednik. Hajc să ăl amurănj aša nasljedstva aluj să nji rămăji anovă.” ¹⁵ Atunšje lor dus afară dăm vinograd šă lor amurăt.

Aku šje u fašji gazda dă vinograd? ¹⁶ Jăl u vinji šă u uništiti pă ominjije. Šă u da ăm najam vinogradu alu alci.”

Kănd u auzăt jej aje kum ominji urăt să ponašalešči, jej ur zăs: “Nu đe Dimizov!”

¹⁷ Jăl su ujtat pă jej, šă u zăs: “Skris aj svăntă kenvija:

‘Petră kari graditelji u vărlijit ăndărăt

u fost aku petră zaglavnă?’

Šje značalešči asta? ¹⁸ Toc kari kađi pă petre u fi zdrubit pă dărăbelji, šă toc pă kari kađi u fi zdrubic.”

¹⁹ Učitelji dă zakonu alu Mojsije šă mar popur ur ănšjirkat să puğă mănjlje pă jăl ăm ala šas ali alor lji frikă dă lumi. Jej ur prišjiput kă jăl u spus dă asta usporedbă protiv dă jej.

Popi ănšjarkă să prevaralaskă pă Isus kănd ăl ăntriba dă porez

(Mt 22,15–22; Mk 12,13–17)

²⁰ Popi šă alci vođur ăl pratala pă Isus šă or mănăt pă špijunj, ominj kari trišje ka ominj đirepc kari ar trăbuji să ăl optužulaskă pă Isus ăm šjeva šje ar zăšji krivo aša să ăl adukă pă Isus ăm mănjlje dă upravitelj alu Rim. ²¹ Aša lor ăntribat pă jăl: “Učitelju, noj ščijenj kă aje šje zăšj šă ănvec aj točno, šă kă nu arec njiš šefalj parći, ali tu ănvacă anume kalje lu Dimizov. ²² Aku aj benji dă noj židovur să plăčenj porez lu car ili nu?”*

²³ Isus u shvatalit kum jej as re lukavi šă lju zăs alor: ²⁴ “Arătăm banji ku kari plăčešć porezu. † Aku alu šjinji aj ubrazu šă numilje sus?”

Jej ur zăs: “Alu car.”

²⁵ “Atunšje plăčec alu car šje aj pripadalešči lu car šă dădec lu Dimizov šje pripadalešči alu Dimizov!”

²⁶ Jej nu puće să aflji njimika rov ăm svatu aluj ăntri toc lumi, šă jej asre ămirac la ănturšjala dă vorba aluj, šă u tăkut.

Saduceji ăntrabă pă Isus dă uskrснуće

(Mt 22,23–33; Mk 12,18–27)

²⁷ Aku orikic saduceji ‡ kari zăšji kă njime nu su skula dăm morc ur vinjit la jăl, ku trik ăntribală: ²⁸ Jej ur zăs: “Učitelju, Mojsije u pus žos zakon păntru noj kă dakă fračisu omuluj ar muri šă lasă pă băšăcaš făr dă kupij, atunšje fračisu aluj trăbă să u ămiriçi šă să rădišji familija păntru fračisu mort. § ²⁹ Undată asre šapçi frac. Elši u lot băšăcă šă u murit făr dă kupij. ³⁰ Šă drugi u lotu pă je, šă jăl u murit făr dă kupij. ³¹ Šă treći u lotu pă je. Maj toc šapçi ur lotu šă ur murit, šă njiš unu no avut kupij ku je. ³² Pă zadnji šă mujere u murit. ³³ Aku lu šjinji u fi băšăce kănd or uskrsnuli morci? ăngăndeščiçi kă toc šapçi ur avutu dă băšăcă.”

³⁴ Isus u ăntors vorba alor: “Ăm asta svet lume să ămirită šă să ănsoră. ³⁵ Ali eje kari ur fost smatralic vredni să uskrsnulaskă dăm morc njiš nu su ănsura, njiš nu să ămirită. ³⁶ Šă jej nu poçi maj mult nikad să mori, kă jej ăs kupiji alu Dimizov daje kă ăs ridikac dăm morc. Jej ăs ka ăndeji. ³⁷ Atunšje dă uskrснуće šă Mojsije u arătat aje ăm svedočulala aluj dă grmu šje arde. Akulo jăl čamă pă Domnu alu Dimizovu lu Abraham, Dimizovu lu Izak, šă Dimizovu lu Jakov, multă dobă dă pă šje jej ur murit. ³⁸ Anume, Dimizov nuj Dimizovu alu hej morc, mar alu hej kari kustă, kănd toc kustă păntru jăl.”*

³⁹ Šjeva ka učitelji dă zakonu alu Mojsije u priznalit: “Učitelju, tu aj svitit benji!” ⁴⁰ Dă pă aje jej nu sor maj ăndurat să ăl ănšjeršji ku ăntribalur.

20,17 Ps 118,22 * 20,22 Jej să nadale kă Isus u zăšje “da ili nu”. Dakă u zăšji “da”, atunšje Židovi ar fi mirgiš pă jăl kă lji zăšji să plăčăskă porez la alci kari ăs pă vlast. Dakă zăšji “nu” atunšje vjerski vođur ar puće să zăkă alu Rimljani kă Isus ănvacă să kršălaskă zakonu alu Rim. † 20,24 ăm original skrijă: “denar”. ‡ 20,27 saduceji grupa dă židov kari ăs vjernici šă političari jej numa prihvatalešči elši šinšj kenvijur dăm stari zavjet šă jej nur ănkrituzt ăm kust dă pă morçi. 20,28 Pnz 25,5–6 § 20,28 ăm original skrijă: “răđika familijă păntru fračisu aluj.” 20,37 Izl 3,6 * 20,38 Daje kă ešće ominj ur murit fizički, jej trăbă să fijă duhovno ăm kust. Ku alčijle vorbi: “Dimizov alu eje lu kari duhu alor kustă, makar kă tela alor ur murit daje kă duhu alor kustă ăm prisutnosti alu Dimizov.”

*Mesija aj maj mari da kit Car David
(Mt 22,41-46; Mk 12,35-37)*

⁴¹ Isus u antribat: "Šje gāndešci jej kum svitešci dā Mesija kā aj numa Fišjoru lu Car David? ⁴² David dā jāl sāngur ām kenvije dā Psalmur zāšji:

'Domnu u zās alu Domnu amnjov:

Šāz pā desna parce ame.

⁴³ Šā ju uj vārļi pā dužmanji atej dāsūp pišjorilje atelji.'

⁴⁴ David jasno āl čamā: 'Domnu', atunšje kum poči jāl sā aj fiļj fišjor?'[†]

*Isus upozoravalešci pā učenici aluj sā sā pāzaskā dā učitelji dā zakonu alu Mojsije
(Mt 23,1-36; Mk 12,38-40; Lk 11,37-54)*

⁴⁵ Isus svite lu učenici aluj a totā lume punje ureci. ⁴⁶ Jāl u zās: "Je sama dā učitelji dā zakon alu Mojsije. Jej uživalešci sā sā šetalaskā ām haljinur lunž šā sā fiļj pozdravalic ku poštovanje ām varuš pā trgur šā jej plašji sā šadā lokurlje časni ām sinagogur šā pā nuntur. ⁴⁷ Jej pljačkalešci pā udovicur ām kāšālje alor, kānd fašji lunž aruguminci dā predstavā. Ali jej ur kāpāta maj gre kaznā."

21

*Udovica dā kutotu šje ari alu Dimizov
(Mk 12,41-44)*

¹ Kum su ujtāt ām sus Isus u vāzut pā ominj gāzdašj kum bağā banj ām škatulā kari are ām Hram. ² Jāl u vāzutu isto aša pā mujere vādojā kum u pus ām nontru doj mišj banj dām aržjint. ³ Isus u zās: "Ju vā zāk anume, kā asta sārakā vādojā anume u dat maj mult dām toc jej. ⁴ Adišje? Daje kā toc alci or dat dobrovoljni prilog lu Dimizov dām aje šje ave mult kānd mujere u dat dām sārāšijā šā kutotu šje ave dā kust."

*Znakur dā ānturšjala lu Krist
(Mt 24,1-22; Mk 13,1-20)*

⁵ Kānd učenici svite dā Hram, šā zāšje kā ave māndri mar petri, šā are ukrasalit ku ukrasur kari ur dat ominji alu Dimizov, Isus u zās: ⁶ "A dā ešce stvarur la šje vā ujtāt aku, zuva u vinji, kānd njiš una petrā no rāmānje ajiše una pā alta. Jelji ur fi toci vārļjici žos."

⁷ Jej lor āntribat pā jāl: "Učitelju kānd u fi aje? Šā šefālĵ znakuvur ur fi kari ur zāšji kānd u fi?"

⁸ Jāl u zās: "Ujtācāvā sā nu fijec zābunjic. Multā lumi ur vinji ām numilje amnjov šā ur zāšji: 'Ju mes Mesija', šā 'Vreme aj apropi.' Ali nu bāgāc sama la jej. ⁹ Šā kānd auzāc dā tabārur šā dā nemirur nu fijec frikoš, kā ešce događajur trābā sā fiļj elši ali kraj no vinji aša pā friš." ¹⁰ Jāl isto aša lju zās: "Nacija sur boruli protiv dā nacija, šā kraljevstva protiv dā kraljevstva. ¹¹ Šā u fi potresur pā različitā lokur isto ka šā fome šā kugur. Šā pā nor ur fi frikoši stvarur dā vāzut šā urāci znakur.

¹² Ali majnti dā šje u fi kutotu asta, šā vor apuka. Jej vur adušji ām sinagogur la sud šā vor bāga ām čemicur. Jej vur trāje la kraljur šā la alci vladar daje kā ščec učenici amej. ¹³ Kutotu asta vu da šansā sā svedočulec. ¹⁴ Ali nu vā brigalec šje ac zāšji ām nenči dā obranā. ¹⁵ Kā ju voj da ām vreme firi šā mārđulĵijā ām aje merā dā njime no puče sā sā obranalaskā dā aje, ili sā sā batā protiv dā aje. ¹⁶ Šā voj vic fi izdalic, da čak šā dā la roditelji avoštři šā dā la frac šā dā la njam, urtašj, šā orikic dām voj ur fi amurāc. ¹⁷ Toc vor māržāli daje kā ščec učenici amej. ¹⁸ Tot njiš unu pār* dā pā kapičilje avoštři nu vu piri. ¹⁹ Šā dākā nu odustanalec vic kāpāta kust dā erikeš."

*Proroštvo dā uništenje dā Jeruzalem
(Mt 24,15-21; Mk 13,14-19)*

²⁰ Isus spunje: "Voj vic vidē Jeruzalem opkolulit dā kātānj, atunšje voj ac šci kā u fi uništen. ²¹ Atunšje eje ām regija Judeja trābā sā skepi ām planinur, eje kari kustā ām varuš trābā sā fugā dā akulo šā heje pām satur sā nu mergā ām varuš. ²² Kā ām elje zālji dā osvetā kutotu stvarulje dām Kenvija svāntā sur umplje. ²³ Jao alu elje kari ās gārjonji ili rānješci pā cācā kupij ām zālĵilje kā bjeda šā mirgu protiv dā eje ominj u fi mari! ²⁴ Oriki ur muri pā špica dā mač šā ostali ur fi zarobulic āntrā mulci nacijur. Jeruzalem u fi kālkat dā la ominji kari nus židovi pān šje nu lji trešji vreme dā vladalalā."

*Isus svitešci kum su āntoršji napoj pā pāmānt
(Mt 24,23-35; Mk 13,21-31)*

^{20,43} Ps 110,1 [†] ^{20,44} Daje kā David u čimat pā Mesija kā aj Domnu aluj, aje značalešci kā Krist aj maj mari dā kit David šā nuĵ numa potomku alu David. ^{*} ^{21,18} unu pār Isus svitešci dā maj mik dio la aje osobā. Jāl svitešci kā āntragā osoba nu u propadali. Isus mar spunje kā orikic ur fi amurāc, a šĵinjiva prišĵepi kā duhovno alor nu lju fi njimika. ^{21,24} Iz 63,18; Dn 8,13

²⁵ Isus spunjje: “Akulo ur fi znakur, pã sori, lunã șã pã șcevilje, șã ominji pã pãmãnt ur fi ãm mari nevoljur, dã graju mari dã valovur. ²⁶ Sufliçilje ominjilor lu lãsa dã frikã dã ha șje tek u vinji pã svet kã silurlje dãm nor sur zdrãnjšina. ²⁷ Șã atunșje jej ur svedoçuli kã ju am vinjit Fișjoru Omuluj pã oblak ku mari puçeri șã ku slavã. ²⁸ Kãnd u fi asta ujtãcãvã sus șã rãdikac kapiçilje kã Dimizov vinji sã vã oslobudulaskã.”

Usporedbã dã ljemnu dã smokvã

(Mt 24,32; Mk 13,28)

²⁹ Isus lju spus usporedbã: “Bãgãc sama la ljemnu dã smokvã, șã alçilje ljemnji! ³⁰ Kit sã punji listur, voj viđec kã vara ãj apropi. ³¹ Isto așã kãnd vi vide asta kã u fi voj ac șci kã kraljevstva lu Dimizov ãj apropi. ³² Anume, ju pot zãșji: asta ominj kari kustã no fužji ãndãrãt majnti dã șje kutotu asta no fi. [†] ³³ Norurlje șã pãmãntu u treșji ãndãrãt, ali vorbilje amelji nikad nor treșji.”

Fijec spremni dã Isusov dolazak

(Mt 24,36-51; Mk 13,32-37)

³⁴ Isus u zãs: “Nu lãsa brigur ãm suflijituc dã mãnkarì, buturã șã brigur dã asta kust, sã nu vã dukã dã la Dimizov kã zuve poçi sã vijã ³⁵ dãm turdatã. Kã u vinji pã toc bez obzira hundì kustãc pã pãmãnt. ³⁶ Pãzãc dãm ala rãnd pã toçi vremilje. Șã arugãcãvã sã fijec spremni sã skãpãc dã kutotu asta șje u fi, șã sã puçec sã fijec ãm nençe ame la Fișjoru Omuluj fãr dã frikã.”

³⁷ ãm totã zã Isus ãnvãca ãm Hram, ali nopçe jãl fužje afarã șã ãș fãșje lok la planina dã maslinur. ³⁸ Ali dã ãdiminjaca rãkori, totã lume vinje sã pužã ureçi la jãl ãm Hram.

22

Juda su ligizit sã izdãlaskã pã Isus

(Mt 26,1-5, 14-16; Mk 14,1-2, 10-11; Iv 11,45-53)

¹ Are apropi Pasha, kari are elși zã dã blagdan dã pita fãr dã kvas. ² Mar popur șã učitelji dã zakonu alu Mojsije planãrže kum ar puçe sã amori pã Isus ali alor lji are frikã dã lumi.

³ Atunșje Sotona u tunat ãm Juda Iskariot, kari are unu dãm dvanaest (12) apostola. ⁴ Jãl u mers șã su ligizit ku mar popur șã ku stražari dã Hram kum ar puçe sã ãl izdalaskã pã Isus. ⁵ Jej asre fãloș dã aje șã sor ligizit ku Juda sã ãj ãe banj. ⁶ Juda su ligizit șã atunșje su ujtat dã prilikã sã ãl izdalaskã pã jãl afarã pã askuns fãr dã lumi.

Priprema dã Pasha

(Mt 26,17-19; Mk 14,12-16)

⁷ Zuva dã Pita fãr dã kvas, u vinjit pã kalji birkuca pã Pashã a aje trãbuje sã fijã žrtvovalitã. ⁸ Așã Isus u mãnat pã Petar șã pã Ivan șã lju zãs: “Dușjec șã pripremilec večera dã Pashã pãnturu noj sã mãnkanj.”

⁹ Jej lor ãntribat pã jãl: “Hundì gãndeșc sã pripremlenj?”

¹⁰ Jãl lju zãs alor: “Punjec ureçi, kum vinjec ãm varuș, voj ac afla pã om kari dușji mari bukal dã apã. Sljedilecã pãn la kasa hundì meržji. ¹¹ Atunșje zãșjec lu kapu dã kasã: ‘Uçitelju ãntribã, Hundì ãj soba ãm kari pot mãnka večera dã Pashã ku učenici amej?’ ¹² Jãl cu arãta atunșje soba su pã kat mari șã opremilitã ku kutotu. Fãșjec pripremlurje akulo.” ¹³ Așã jej ur mers șã ur aflat stvarurlje kum Isus ljuor zãs, șã jej ur fãkut priprema dã večera pã Pashã.

Zadnja večera lu Domn

(Mt 26,20-30; Mk 14,17-26; Iv 13,21-30; I Kor 11,23-25)

¹⁴ Kãnd u vinjit vreme sã mãnãșji una, Isus řu lot lok la masã, șã ku jãl asre dvanaest (12) apostolur. ¹⁵ Jãl u zãs: “Ju am avut mari vojã sã am večera dã Pashã ku voj majnti dã șje uj patali ku morçe. ¹⁶ Ju vã zãk kã nikad maj mult nu uj mãnka večera dã Pasha majnti dã șje nu su ispunuli ãm kraljevstva lu Dimizov.”*

21,27 Dn 7,13 † 21,32 asta ominj kari kustã ãm original skrijã: “asta generacijã”. Postojuleșçi različitur naçinur kum sã prișjipenj asta redak: 1. asta generacija znaçaleșçi pã heje kari kusta ãm vreme kãnd Isus svite a aje znaçaleșçi kã u fi uništenje dã Jeruzalem șã alçi znakovur kari u adușji la povratku alu Krist su apukat kãnd jej u kusta; 2. asta generacijã znaçaleșçi alta vrstã dã ominj kari ãs rej șã sã suprotstavljaleșçi lu Isus, a aje znaçaleșçi kã uvjek u fi nevjernici kari sã suprotstavljaleșçi lu Isus pãn la trenutak kãnd jãl su vratali pã pãmãnt; 3. asta generacijã znaçaleșçi “asta rasã” odnosuleși pã židovur, řje znaçalașçi kã židovska rasa nu u proșuli majnti dã řje Isus su ãntorșji pã pãmãnt, ili 4. asta generacija znaçaleșçi kã ominji u kusta pãn do kraja a aje znaçaleșçi kãnd su dogoduli događajur su spomenuli ãm stihovur 25-26, Isus su ãntorșji pã pãmãnt kãnd aje generacijã u kusta. * 22,16 Pasha u podsjetilit pã izraelski narod kum Dimizov lju izbavalit dãm ropstvo dãm Egipat kãnd u žrtvovalit birkã a jej u pus sãnžji pã ușa alu kasa alor. Pã sličan naçin, Isus u mãnat pã birka alu Dimizov șã ku sãnžilje alu Isus sã oslobudulaskã pã narodu alor dãm grehurlje alor. Isus ãm napoj u vinji u vladali ka kralju, a atunșje vjernici ur ave mari feștã, jej ur slavali kã Dimizov lju izbavali.

¹⁷ Atunșje u lot kljiștaru ku vin șã u dat hvalã alu Dimizov, șã u zãs: “Loc asta șã ãmpãrcãc ãntri voj. ¹⁸ ãm napoj, ju vã zãk, ju noj be dã plodu dã strugur pãn ŝje no vinji kraljevstva lu Dimizov.”

¹⁹ Isus u lot pita, șã u dat hvalã alu Dimizov, u rupt ãm dovã șã u dat la učenici aluj șã u zãs: “Asta ãj tela ame, kari u fost datã pãntru voj. Fãșjec asta ãm ãngãndãlã dã minji.” ²⁰ Șã isto așã dã pã mãnkari, jãl u lot kljiștaru dãm kari toc ur be șã u zãs: “Asta kljiștar ãj novi zavjet ãm sãnzilje amnjov, kari ãj vãrsat pãntru voj.

²¹ Ujtãcãvã kã izdajica ame ãj la masã apropi dã minji! ²² Ju Fișjoru Omuluj uj muri kã așã are skris ãm nençi ali jao lu omula kari mu izdalit!” ²³ Pã aje jej sor apukat sã sã ãntrebi una pã alt kari ar fașji aje.

Ponizni ãs maj mari ãm kraljevstva alu Dimizov

(Mt 20,25–28; 19,28; Mk 10,42–45)

²⁴ Isto așã su apukat apostoli unu svat ãntri jej, ka ŝjinji ar trãbujã sã fiãã maj mari ãntrã jej. ²⁵ Așã Isus u zãs: “Kraljevi dã asta svet vladaleșci ku narodu pã koristu alor șã ari puçeri pã jej, șã jej sãngur zãșji kã fașji benji. ²⁶ Ali nu ãj așã ku voj! Lasãc pã maj mari dãm voj sã fiãã hãl maj ponizni, a hãl maj bãtãrn ka sluga. ²⁷ Aku ŝjinji ãj maj mari, gostu la masã ili poslužitelju kari ãj sluga? Hãl kari ãj la masã da nu? Ali ujtãci, ju mes ajișje ku voj ali ka sluga avostru. ²⁸ Voj ac rãmas ku minji pãm ãnșjirkalurlje amelji. ²⁹ Kum mu dat Tata amnjov kraljevstva mijã, așã isto, ju voj da avovã, ³⁰ pravo sã mãnkãc șã sã bijec la masa ame ãm kraljevstva ame, șã sã ŝãdec pã prijestolje, sã sudulec pã dvanaest plemurlje dã Izrael.”

Isus spunji alu apostolur dã kușnjur șã dã pretnjur ŝje vinji

(Mt 26,31–35; Mk 14,27–31; Iv 13,36–38)

³¹ Isus u zãs: “Șã tu ŝimun, ŝimun, punji ureçi! Sotona u ŝjirut dopuștenje sã vã iskușulaskã ka pã pșenicã ãm sito.† ³² Ali ju mam arugat pãntru çinji, dã ãnkriðala ata sã nu kadã. Șã tu trãbã sã ãmbãlurec ãm vjerã pã fraci atej kãnd vij ãm napoj la minji.”

³³ Petar u zãs: “Domnje ju mes spreman sã mã duk ãm çemicã șã sã mor ku çinji!”

³⁴ Isus u ãntors vorba: “Lasã mã sã ac zãk kã kukoșu no kukuruzu astãs majnti dã ŝje tu mi tãgãdi ãm tri rãndur kã nu mã kunoșc.”

³⁵ Isus jarã lju ãntribat: “Kãnd vam mãnat afarã fãr dã ãibularuș șã fãr dã tãșc, ili cipiliș, arec ãm ŝjeva ka potreba?”

Jej u zãs: “Nu.”

³⁶ Ali jãl u svãtit: “Maj mejnkulo, dakã avec ãibularuș jec ku voj, șã isto așã șã tașka șã dakã nu aj maç vindì ŝubac șã kumpãrã maç.‡ ³⁷ Kã sigurno trãbã sã sã ispunulaskã ŝje are skris dã minji, anume: ‘Jãl are smatralit dã zloçinac’-isto ŝje u zãs proroci dã minji trãbã sã sã ispunulaskã.”

³⁸ Atunșje jej ur zãs: “Ujtãci Domnje, noj avenj doj maçur.”

Jãl u ãntors vorba: “Aku ãj dãstul ku asta svat.”§

Muka alu Isus ãm gardu dã Getsemanija

(Mt 26,36–46; Mk 14,32–42)

³⁹ Isus u mers aku la Planina dã maslinur, kum ave jãl obiçaj sã fakã, șã učenici aluj ur vinjit ku jãl. ⁴⁰ Kãnd u vinjit jãl pã lok, jãl u zãs alor: “Arugãcãvã dã aje sã nu kãdec ãm kușnjã!”

⁴¹ Jãl su maknulit ãndãrãt dã la jej așã dã parçi ka kum aj vãrlji petrã, șã u kãzut pã ãinuc, șã sã aruga.

⁴² Jãl u zãs: “Tata, dakã tu gãndeșc je kljiștarusta dã patnjã dã la minji! Jarã nu fiãã ame vojã mar ata fiãã fãkutã!” ⁴³ Atunșje andalu dãm nor u vinjit șã lu ãmbãlurit pã jãl. ⁴⁴ Kum are ãm mari mukur jãl șã maj tari sã aruga. Șã znoju aluj su fãkut ãm kapljicur, dã sãnzì kura pã pãmãnt.* ⁴⁵ Atunșje Isus su skulat dãm aruguminci șã u mers ãm napoj la apostoli aluj. Jãl lju aflat kum sã kulka çinji dã žalji. ⁴⁶ Așã jãl lju zãs: “Adãșje vã kulkc? Skulãcãvã șã arugãcãvã sã nu kãdec ãm kușnjã!”

Isus ãj apukat

(Mt 26,47–56; Mk 14,43–50; Iv 18,3–11)

† 22,31 Đavao gãnde sã lji odvojulaskã dã la Isus ka kum seljak odvajaleșci pșenicã dã la ljuskã. ‡ 22,36 Kãnd učenici majnti ur krenulit sã propovjedãlaskã, Isus are tari popularan a ominji ur arãtat gostoprimstvo lu heje kari propovjedale poruka alu Isus. Stvarurlje sã promjenule aku a mulc ominj su suprotstavali lu Isus a učenici trãbã sã sã pãzaskã sã fiãã spremni sã sã osigurulaskã șã sã zaștitilaskã.

22,37 Iz 53,12 § 22,38 Aku ãj dãstul ku asta svat Asta ar puçe sã fiãã: 1. jej ari dovoljno maçur, ku alçilje vorbi: “aku avenj dovoljno maçur” ili 2. Isus gãndeșci jej sã ŝce sã svitaskã dã aje kã ari maçevur: “Dãstul ãj asta svat dã maçevur”. Kãnd Isus svite kã ar trbuji sã kumpiri maçevur, jãl lji svite dã opasnost ku kari su afla. Jãl anume nu gãnde sã kumpiri jej maçevur șã sã borulaskã. * 22,44 ãm orikic starogrçi rukopisur nu ari 43. i 44. redak.

⁴⁷ Isus inka svite känd ur vinjit mulc ominj. Jej ur vinjit dä pä jăl. Unu dăm jej are šă Juda unu dăm dvanaest (12) apostolur. Jăl u vinjit dä apropi la Isus šă lu surutat ăm ubraz. ⁴⁸ Ali Isus ju zăs aluj: “Juda, izdalešć pä minji, Fišjoru alu Omuluj, ku surutala?”

⁴⁹ Apostoli känd u vâzut šje su dogodulit jej ur ântribat: “Domnu, sâ nji bâčenj ku mačurlje?” ⁵⁰ Šă unu dăm jej u luvit ku maču pä sluga lu popa mari, šă ju tijet ureče.

⁵¹ Isus u zăs: “Dăstul, nu maj vâ bâčec!” Jăl u pus măna pä ureči šă lu iscjelilit.

⁵² Atunšje Isus u zăs lu mar popur šă lu straža dä Hram, šă lu bătărnji kari ur vinjit afară protiv dä jăl: “Ac vinjit ku mačur šă ku palicur ka pä buntovnik? ⁵³ Nikad nac răđikat njiš žježijtu protiv dä minji känd arem ku voj ăm totă ză ăm Hram. Ali aku ăj vreme avostră šă sâ vladalaskă tama.”†

Petar tăgădešći pä Isus

(Mt 26,67–75; Mk 14,66–72; Iv 18,15–18, 25–27)

⁵⁴ Atunšje jej lor apukat pä Isus, lor dus ăndărăt šă lor dus la kasa la maj mari popă. Petar sljedile pä dăparči. ⁵⁵ Fok ur făkut ăm sredina dä udvar, šă kum šăđe lume akulo, Petar u vinjit ântri jej. ⁵⁶ Una tănără sluškinja lu vâzut kă šadi ăm lumina dä fok, u mucăt pä jăl tari šă u zăs dä pä aje: “Omusta are ku jăl isto.”

⁵⁷ Ali jăl u tăgădit šă u zăs: “Nu, ju nu mes. Ju nu ăl kunosk pä jăl!”

⁵⁸ Nu mult dä pä aje altu om lu vâzut šă u zăs: “Spunji! Tu ješč unu dăm jej!”

Ali Petar u ăntors vorba: “Ju nu mes!”

⁵⁹ Hundiva unu šas dä pä aje altu om uporno tvrdăle: “Sigurno, asta om are ku jăl, kă jăl ăj Galilejac!”

⁶⁰ Ali Petar u zăs: “Ju nu šćuv dä šje svitešč!” Šă točno atunšje känd inka svite, kukošu u kukuruzăt. ⁶¹ Domnu su ăntors šă su ujtat pä Petar. Šă vorbilje lu Domnuluj ur vinjit ăm napoj la Petar, kum u zăs jăl: “Majnti dä šje kukošu u kukuruză astăs tu mi tăgădi pä minji ăm tri răndur.” ⁶² Šă Petar u mers afară šă plăngănt tari.

⁶³ Ominji kari ăl păze pä Isus ăš făšje šjuf dăm jăl šă ăl băče. ⁶⁴ Jej ur pus fljancă pä oč, ăl luve ăm ubraz šă sâ akăca dä jăl: “Ajde prorokulešći! Spunji nji šjinji ču luvit ăm ubraz?” ⁶⁵ Šă jej alu Isus ur zăs maj mulći urăči vorbi.

Isus ăj la maj mari sud

(Mt 26,59–66; Mk 14,55–64; Iv 18,19–24)

⁶⁶ Dă răkori ăm alta ză, bătărnji, una ku mar popur šă učitelji dä zakonu alu Mojsije, ur adus pä Isus ăm nenće dä sudu alor. ⁶⁷ Jej ur zăs: “Spunjinji dakă ješč tu Krist.”

Jăl u ăntors vorba: “Să vâ spuj nu mac ănkredži, ⁶⁸ šă sâ vâ ăntreb pä voj dä Krist, voj nu ac ăntoršji vorba. ⁶⁹ Aku maj menkulo ju, Fišjoru alu Omuluj, uj fi ăm pučeri pä desna parči dä măna lu Dimizov.”

⁷⁰ Šă jej toc ur zăs, “Atunšje tu ješč Fišjoru alu Dimizov?”

Šă jăl u ăntors vorba: “Da baš kum zăšjec! Ju mes!”

⁷¹ Atunšje jej or zăs: “Šefălj dokazur maj mult nji trăbujă? Noj săngur anj auzăt dăm gura aluj!”

23

Isus la Pilat kari are upravitelj šă rimljanin

(Mt 27,11–14; Mk 15,1–5; Iv 18,28–37)

¹ Toc kari as re dio dä süd sor skulat šă lor adus pä Isus la Pilat. ² Šă jej sor apukat să adukă optužbur protiv dä jăl: “Noj anj aflat kum strikă pä lumi. Jăl u zabranalit sâ sâ plăčaskă porezu lu Caru dä Rim. Jăl tvrdălešći kă jăl ăj Krist Car.”

³ Pilat lu ântribat: “Ješč tu Car dä Židov?”

Isus u ăntors vorba: “Da kum aj zăs tu.”

⁴ Pilat u zăs atunšje lu mar popur šă lu gărmaďă dä lumi, “Ju nam aflat njimika dä šje laš optužuli šă suduli.”

⁵ Ali jej šă maj tari navalale: “Jăl bunulešći pä toc pä pământu anostru.* Su apukat să ănveci ăm Galileja šă u vinjit ăm Jeruzalem.”

Isus ăm nenće lu Car Herod

⁶ Känd u auzăt Pilat kă sâ svitešći dä Galileja, jăl u ântribat: “Ăj omusta dăm loku Galileja?” ⁷ Kum are informiran Isus pripadale alu autoritetu lu Herod, Pilat lu mănat la Herod kari are ăm Jeruzalem atunšje.

† 22,53 vladalaskă tamaAje ăj vreme känd Sotona lukră. 22,69 Ps 110,1 * 23,5 toc pä pământu anostru Ăm original skrijă: “păm ăntragă Judeja”. Ali ajišje sâ odnosulešći pä rimska provincija “Judeja”, pä cijela domovina alu Židov.

⁸ Herod are fãlos kã vedi pã Isus. Kã dã mult gãnde sã ãl vadã pã Jãl daje kã u auzãt mult dã Jãl, ŝã Herod sã nadale kã lu vide sã fakã çudur. ⁹ Herod svite mult, ãntriba mulci, ali nu ju fost ãntorsã njiŝ una vorba. ¹⁰ Mar popur ŝã uciitelji dã zakonu alu Mojsije asre isto akulo ŝã jej ur zãs tari mar optužbur protiv dã Isus. ¹¹ Atunŝje Herod ŝã stražurlje aluj aŝ fãŝje ŝodã dãm Isus ŝã ãl fãŝje bulãnd. Jej lor ãmbrãkat pã Jãl ãm haljinur dã Car ŝã lor mãnat la Pilat. ¹² Ŝã ãm aje zã Pilat ŝã Herod kari asre dužmanj aku asre urtaŝ.

Isus ãm napoj la Pilat

(Mt 27,15-26; Mk 15,6-15; Iv 18,39-19,16)

¹³ Atunŝje Pilat u çimat una pã mar popur ŝã pã alci voður kari as re židovi ŝã pã gãrmadã dã lumi. ¹⁴ Jãl lju zãs: "Voj ac adus pã omusta kã bunule pã lumi ali ju vã uvjerãlesk kã kãnd ãl ispiçem nam aflat njiŝ ŝefãlj krivicã ãm Jãl. Jãl nu ãj duvinã njiŝ dã una krivicã dã ŝje ac optužulit. ¹⁵ Njiŝ Herod nu aflat njimik ãm Jãl, kapu lu mãnat ãm napoj la noj. Jãl no fãkut njimika sã zavredilaskã kaznã dã morçi. ¹⁶ Ju uj da sã ãl biçalaskã benji benj ŝã luj slãbuzã."

Da li Pilat u slãbuzã pã Isus ili pã Baraba?

¹⁷ † ¹⁸ Ali jej ur mužjit ãm grupur tari, "Ãndãrãt ku omusta! Noj gãndenj sã ãl slãbož pã Baraba!" ¹⁹ (Baraba are ãm çemicã kã bunule pã lumi ãm Jeruzalem ŝã u amurãt.) ²⁰ Pilat daje gãnde sã slãbodã pã Isus ŝã aŝa lju svãtit alor ãm napoj, ²¹ Ali jej tot ur mužjit maj tari: "Punjecãl pã kruŝji! Punjecãl pã kruŝji!"

²² Atunŝje po treçi rãnd, Jãl lju svãtit alor: "Adiŝje? Spunjecãm ŝje rov u fãkut omusta? Ju nu pot afla njimik rov sã zaslužulaskã morçi. Aŝa luj dã sã ãl biçalaskã ŝã atunŝje lãsa sã fugã."

²³ Ali jej mužje ŝã maj tari, ŝã zahtjevale sã ãl pužã pã kruŝji. Ŝã napokon jej ur kãpãtat ŝje gãnde. ²⁴ Pilat u dat zapovjed sã sã fakã kazna ŝje ur zahtjevalit jej. ²⁵ Aŝa ãm tokmã ku zahtjevula, Jãl u slãbuzãt dãm çemicã pã om ŝje u rãdikat bunã ŝã u amurãt ali Jãl u ãntors pã Isus la jej sã ãl pužã pã kruŝji.

Pã Isus ãl punji pã kruŝji

(Mt 27,32-44; Mk 15,21-32; Iv 19,17-27)

²⁶ Ŝã kum lor dus ãndãrãt pã Isus, jej ur apukat pã om ŝje sã çima ŝimun, dãm varuŝu Cirena, kari vinje akasã dãm sat. Jej ur pus kruŝje pã Jãl sã dukã ãm loku lu Isus. ²⁷ Multã lumi ãl sljedile pã Isus ŝã mujer kari plãnžje ŝã žalale pã Jãl. ²⁸ Isus su ãntors la jej ŝã lju zãs: "Mujerilje dãm Jeruzalem, nu plãnžjec pãnturu minji, mar plãnžjec pãnturu voj ŝã pãnturu kupiji avoŝtri. ²⁹ Kã anume u vinji vremiç kãnd ur zãŝji lume, 'Blagoslovulici ãs elje kari nikad no ar avut ŝã injimilje kari nikad nor purtat kupij ŝã cãcãlje kari nikad nor avut lapçi ãm jelji!'" ³⁰ Lume sor apuka atunŝje sã zãkã lu planinur: "Kãdec žos pã noj!" ŝã lu ðalur: 'Astupãçanjli!' ³¹ Kã dakã faŝji dastafelji stvarur lu ljemnjilje verž, ŝje nar puçe sã peci uskat?"*

³² Akulo asre isto doj alci, amãndoj kriminalci kari trãbã sã fijã pus pã kruŝji sã mori ku Isus una. ³³ Kãnd ur vinjit pã loku ŝje sã çima osu dã kap, jej lor apukat ŝã lor pus pã kruŝji, una ku doj kriminalci, unu pã desna, unu pã ljeva parçe aluj.

³⁴ Ŝã Isus u zãs: "Tata Dimizovu amnjov, jartãlji kã jej nu ŝciãj ŝje faŝji."† Ŝã vojnici ur skos kockã sã sã ãmperci dãm coljilje aluj ãntri jej.

³⁵ Lume stãce ŝã sã ujta; ŝã vladarur asre akulo ŝã ãl rãde: "Jãl u spasalit pã alci. Aku dakã ãj Krist, akuljes dã la Dimizov, lasã sã sã spasalaskã sãngur!" ³⁶ Kãtãnjilje isto aŝ fãŝje ŝjuf dãm Jãl. Ŝã jej ur vinjit ŝã u ãmbijet aluj ucãt. ‡ ³⁷ Jej ur zãs: "Dakã jeŝc tu Caru dã Židov, spasaleŝciçi pã çinji sãngur!" ³⁸ Sus la kap are skris: "Asta ãj Caru dã Židov."

Doj kriminalc una pã kruŝji ku Isus

³⁹ Unu dãm eje kriminalc kari ãs re puŝ pã kruŝji ku Isus ãl vredile ŝã Jãl u zãs: "Dakã jeŝc tu Krist, atunŝje spasaleŝciçi, ŝã pã noj isto!"

† 23,17 ãm bãtãrni grçi rukopisur ãj: 17 "Jej ave obiçaj pã festival kã are obavezalit pã unu dãm zatvoreniŝ sã slãbodã afarã." Vejs Mt 27,15; Mk 15,6. ‡ 23,29 Asta vremi u vinjit 70 aj dã pã Krist. Kãtãnjilje dã Rim u opkolulit ŝã uniŝtilit Jeruzalem ŝã u murit pã mulc židovur. § 23,29 ãm aje vremi kupiji ãm Jeruzalem ur trpãli tari urãt. Atunŝje ominji ur gãndi kã ãj maj benji dã ominj sã nu ajvi

kupij. Nuj tugã maj mari kãnd vejs kum kupiji alor pataleŝçi ili mori. 23,30 Hoŝ 10,8 * 23,31 Uskat ljemnu maj tari ardi dã kit verdi ljemnu. Ardala znaçaleŝçi patalalã ili kaznã. Isus are pã kruŝji ka verdi ljemnu daje kã Jãl nu zaslužulit sã ardã (sã trpãlaskã). Ominji kari u odbacalit pã Isus as re ka uskat ljemnu. Zaslužulit sã ardã (sã patalaskã) dã grehurilje alor. † 23,34 Ŝã Isus u zãs: "Tata Dimizovu amnjov, jartãlji kã jej nu ŝciãj ŝje faŝji." ãm orikic grçi rukopisur nuj asta skris. 23,34 Ps 22,18 ‡ 23,36 Ocãt are jeftinã buturã kari obiçi ominj bije. Vojnici fãŝje ŝjuf dãm Isus ŝã ãj ðãde jeftinã buturã alu ŝjinjiva kari ãj kraj. 23,36 Ps 69,21

⁴⁰ Altu kriminalac lu mužjit pã elši šã u zãs: “Nu ci frikã dã Dimizov? Tãrpãlešc ista kazna ka jãl. ⁴¹ Tu šã ju šcenj ista pravedno kaznalic. Noj anj kãpãtat kaznã dã lukrurlje relji, ali omusta no fãkut njimika.”

⁴² Atunšje ju zãs lu Isus: “Isuse, ãngãndẽšcici tu dã minji kãnd vi vinji ãm kraljevstva ata.”

⁴³ Isus ju zãs ãm ãnturšjalã dã vorba: “Anume, ju ãc zãk: astãs vi fi ku minji ãm Raj!”

Morçe lu Isus

(Mt 27,45-56; Mk 15,33-41; Iv 19,28-30)

⁴⁴ Kãnd are hundiva dãm njaza, are ãntunjerik ãntreg pãmãntu pãn ãm tri (3) šasur. ⁴⁵ Sorilje are ãntunjerik, šã feringã ãm Hram^S su tijet pã pola. ⁴⁶ Atunšje Isus u plãns ãm graj tari šã zãšje: “Tata ãm mãnjlilje atelji ju puj duhu amnjov.” Kãnd u zãs Isus asta, jãl u murit.

⁴⁷ Kãnd u vãzut asta kapetanu šje u fost, jãl u slavalit pã Dimizov kum u zãs: “Omusta are sigurno pravedan!” ⁴⁸ Šã totã lume kari sor akuljes sã vadã kum lor punji pã krušji, kãnd ur vãzut šje u fost, ur mers akasã šã ãš bãcẽ dã žalji čepturlje. ⁴⁹ Ali toc kari ãl kunuščẽ pã jãl una ku mujerilje kari ur vinjit ku Isus dãm Galileja stãcẽ šã sã ujta dã dãparci.

Josip punji ãm gropã pã Isus

(Mt 27,57-61; Mk 15,42-47; Iv 19,38-42)

⁵⁰ Are om šje sã čima Josip. Jãl are član dã mari sud dã židov. Bun om šã pravedan ⁵¹ kari no dat pã prav la odlukurlje šje ur fãkut ku Isus. Jãl are dãm Arimateja, unu varuš la Judeja šã are dãm unu kari aščipta sã vijã kraljevstvo lu Dimizov. ⁵² Omusta u mers la Pilat šã lu ãntribat dakã poçi kãpãta tela lu Isus. ⁵³ Josip u lot žos pã Isus dã pã krušji šã lu ãnvãlit ãm plahã. Šã lu pus ãm gropã šje are sklesalitã dãm petrã ãm kari inka njime no fost ãngrupãtã. ⁵⁴ Zuva dã pripremã are šã zuva dã sãmbãta vinje.

⁵⁵ Mujerilje kari ur vinjit ku Isus dãm Galileja isto ãl sljedile. Jelji ur vãzut gropa, šã kum are tela aluj postavalitã. ⁵⁶ Aša ur mers ãm napoj šã ur pripremilit uloj šã parfemur sã ungã tela alu Isus, ali pã zuva dã sãmbãta jej sã odmarale dã pã zapovjed alu Mojsije.

24

Isus nuj maj mult ãm gropã

(Mt 28,1-10; Mk 16,1-8; Iv 20,1-9)

¹ Elši zuva dã sãptãmãnã, are duminjika, tari dã điminjaca mujerilje ur mers la gropã, šã aduše uloj ku miros šje ur pripremilit. ² Jej ur aflat petrã* kã u fost ãntorsã ãndãrãt dã la gropã. ³ Kãnd ur tunat jej nor aflat tela lu Domnu Isus. ⁴ Šã atunšje, kãnd inka stãcẽ akulo ãm šok, ujãći! Doj ominj stãcẽ lãngã jelji ãm colji šje svitlãze. ⁵ Mujerilje sor ãnfrikušat tari, kapu sur poklonulit pãn la pãmãnt ku ubrazu šã ominji ljur zãs: “Adiše kutãc pã om ãm kust ãntrã ominj morc? ⁶ Jãl nu ajiše. Jãl u uskrnulit! ãngãndecãvã šje vu zãs jãl kãnd are inka ãm Galileja: ⁷ “Trãbã ju Fišjoru Omuluj sã fjuv dat ãm mãnjlilje lu ominji rej šã sã mã puji pã krušji daje sã uskrnulaskã pã treća (3) zã.”

⁸ Atunšje jej sor ãngãndit dã vorbilje aluj. ⁹ Kãnd sor ãntors dã la gropã kutotu asta ur spus alu jedanaest (11) apostolur šã alu toc. ¹⁰ Jelji as re Marija dãm varušu Magdala, Ivana šã Marija, mumãsa lu Jakov, kari u adus hiru la apostolur. ¹¹ Ali puvešcẽ alu mujeriljelje lju su vãzut alu apostolur kã svite bulunzemi, dã aša nu ljur ãnkrizut. ¹² Ali Petar su skulat šã u aljingat la gropã. Akulo u stat sã sã ujci ãm nontru, šã u vãzut numa plahã. Atunšje u mers ãm napoj hundĩ are šã sã ãntriba šje u fost aje.

Isus sã aratã la učenikur pã kalje ãm Emaus

¹³ ãm aje ista zuva doj (2) učenikur mãržje ãm lok Emaus, jedanaest (11) kilometara dãm Jeruzalem. ¹⁴ Jej svite una ku alt šje u fost. ¹⁵ Atunšje kãnd svite šã kãnd sã ãntriba dã kutotu aje, Isus sãngur u vinjit šã umbla ku jej. ¹⁶ Ali alu oči alor are uskratalit sã nu ãl kunoskã pã Isus.

¹⁷ Isus lju ãntribat pã jej: “Šã šje raspravljalec aša iskreno kãnd umblãc?” Šã jej or stat trišč.

¹⁸ Unu dãm jej, unu kari sã čima Kleofa, ju ãntors vorba: “Ješč tu jedini stranac ãm Jeruzalem kari nu šćijã šje u fost ajiše ãm zadnji par zãlji?”

¹⁹ Isus u ãntribat: “Šje u fost?”

Jej ur ãntors vorba: “Dã kutotu šje su dogodulit ku Isus dãm Nazaret. Jãl are Prorok, om bãlour ãm djelur, šã ãm vorbi ãm njençe lu Dimizov, šã la lumi. ²⁰ Mar popur šã anoštri poglavarur lor dat sã sudulaskã pã Isus pã morči, šã jej lur pus pã krušji! ²¹ Noj nji nadalenj kã ãj jãl ala unu kari u otkupili Izrael. Šã astãs ãj treća (3) zuva dã atunšje. ²² Ali pã aje kutotu orikiçi mujer dãm grupa anostrã nju iznenadalit benji benji. Dã rãkori dã điminjacasta jelji ur mers la gropã. ²³ Jelji nu ur aflat tela aluj, mar

^S 23,45 feringã ãm Hram Asta feringã are 25 metara dã nalt šã odvajale svãnt loku dã la Hram. * 24,2 petrã Asta are mar, isklesan okruglã petrã dovoljno mari sã askundã ulaz dã mãmãnci. Trãbuje maj mulc ominj sã maknalaskã petrã. 24,7 Lk 9,22

ur vinjit ăm napoj sã nji zãkã kã ur vãzut vizijã dã andelj dã kari ur zãs kã Isus ăj ăm kust. ²⁴ Orikic dãm grupa anostrã ur mers la gropã sã vadã šã ur aflat kum ur spus mujerilje ali nu lor vãzut pã jãl.”

²⁵ Šã Isus lju zãs: “O voj ominj bulãnz šã ăm sufljičilje avoštři nu šćec spremni sã ănkriđec šje ur zãs proroci! ²⁶ Nar trãbuji Krist sã patalaskã dã toći stvarurlješće šã atunšje Dimizov sã ăl proslavalaskã?”[†] ²⁷ Jãl u spus maj menkulo šje are zãs dã jãl, ăm toći svãnti kenvijur; su apukat ku Mojsije šã pãm toc Proroci.

²⁸ Kãnd ur vinjit dapropi ăm lok hundi mãržje, Isus su arãtat ăm namjerã sã mergã maj menkulo. ²⁹ Ali jej lor nagovorulit sã rãmãji. “Rãmãnji ku noj; mar ăj kasno. Zuva ăj mar gata.” Atunšje jãl u mers ăm nontru sã rãmãji ku jej. ³⁰ Atunšje kãnd are ku jej la masã, Isus u lot pitã, u blagoslovulitu šã u rupt ăm dovã šã lju dat alor. ³¹ Aku oçi alor puće sã vadã, šã jej lor kunuskut, šã dã pã aje Isus u nestalit.

³² Šã jej ur zãs una la alt: “Nu nji arđe sufljičilje anoštři kãnd svite jãl ku noj pã kalji, šã kãnd nji objasnale jãl svãntã kenvijã?” ³³ Atunšje jej sor skulat šã ur mers ăm napoj ăm Jeruzalem. Akulo ur aflat pã jedanaest (11) apostolur una pã kupã, šã pã orikic alci ku jej. ³⁴ Ešće lJOR spus: “Domnu anume u uskrnulit, šã su arãtat la Šimun.” ³⁵ Doj (2) učenikur ur spus šje ur pãcãt pã kalji, šã kum lor kunuskut kãnd u rupt pita.

Isus sã aratã la učenikur

(Iv 20,19-23)

³⁶ Čak šã kãnd svite dã aje šje ur pãcãt, Isus stãce akulo ănrã jej šã jãl lju zãs: “Putuljalã fijã ku voj!” ³⁷ Jej as re zubunjic šã ănfrikušac kã jej gãnde kã veđi duh. ³⁸ Ali Isus u zãs: “Adišje vi frikã? Šã adãšje vinji sumnjur ăm sufljičilje avoštři? ³⁹ Ujtãcãvã la pišjorilje amelji šã la mãnjlje amelji! Ujtãcãvã ju mes! Punjec mãnjlje šã uvjerilecãvã, kã duh nari karnji šã osã kum viđec kum ju am.” ⁴⁰ Kãnd u zãs asta jãl lju arãtat mãnjlje šã pišjorilje.

⁴¹ Ali dã fãlušuja mari, jej inka nu ănkride, šã sã čudule. Jãl lju zãs: “Avec ajiše šjeva dã mãnkãt?” ⁴² Jej jur dat aluj dãrab dã pešći fript. ⁴³ Isus u lot šã u mãnkãt ăm nenće alor.[‡]

⁴⁴ Isus lju zãs: “Asta ăj aje šje ju vã svitem avovã kãnd arem inka ku voj: kutotu stvarurlje kari dã minji as re skrišã ăm zakonu lu Mojsije, šã ăm kenvijurlje dã prorokur šã ăm Psalmur trãbuje sã sã ispunulaskã.” ⁴⁵ Atunšje jãl lju dãsvãkut gãndurlje alor sã potã sã prišjepi svãntã kenvija. ⁴⁶ Jej u zãs: “Asta ăj skris ăm svãntã kenvijã: kã Krist trãbã sã patalaskã šã sã uskrnulaskã dãm morc pã treća (3) zã. ⁴⁷ Isto aša ănkãjalã šã jirtala dã grehur ar trãbuji sã fijã propovjedalici ăm numilje aluj alu toći nacijurlje aša Dimizov lju jirta grehurle alor, šã sã sã apušji elši ku propovjed ăm Jeruzalem. ⁴⁸ Voj šćec svedoci dã stvarurlješće.

⁴⁹ Šã ju uj mãnã žos pã voj Duh svãnt šje Tata amnjov u igirit. Ali rãmãnjec ajiše ăm varuš pãn šje nu vic fi ămbrãkac ku pućeri dã sus!”[§]

Isus sã ăntoršji ăm nor

(Mk 16,19-20; Dj 1,9-11)

⁵⁰ Isus lju dus dã apropi ăm lok Betanija. Jãl u rãdikat mãnjlje ăm sus šã lju blagoslovulit pã jej. ⁵¹ Šã kãnd lji blagoslovule pã jej, jãl u fost rãdikat šã dus sus ăm nor. ⁵² Jej sã klanjale la jãl, šã ku fulušuje mari sur ăntors ăm Jeruzalem, ⁵³ šã ăm Hram cijelo vreme ăl blagoslovule pã Dimizov.

[†] 24,26 Asta svitešći dã vremi kãnd Isus u kãpãta čast šã slava kãnd jãl u fi car. [‡] 24,43 Asta u fãkut sã lji areçi kã nuj duh, kã duhovur nu mãnãnkã. [§] 24,49 ămbrãkac ku pućeri dã sus Sıla alu Dimizov u astupa isto ka kum coljilje astupã pã osobã, ku aje u kãpãta sila dã Svãnt duhu sã svjedocuľaskã lu alci dã Isus.